

Budapest Főváros
XIII. kerületi Önkormányzat

EGYESÍTETT ÓVODA

EGYESÍTETT ÓVODA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

Készítette:

Molnár Miklósné intézményvezető
A tagintézmények vezetői és nevelőtestülete

Tartalomjegyzék

1. HELYZETKÉP

1.1 INTÉZMÉNY ADATAI	4
1.2 AZ EGYESÍTETT ÓVODA BEMUTATÁSA	5

2. GYERMEKKÉP, ÓVODAKÉP 6

2.1 NEVELÉSFILÓZÓFIÁNK	6
2.2 GYERMEKKÉPÜNK.....	7
2.3 ÓVODAKÉPÜNK.....	7
2.4 PEDAGÓGIAI ELVEINK.....	7
2.5 NEVELÉSI CÉLUNK.....	8
2.6 EGÉSZSÉGNEVELÉSI ÉS KÖRNYEZETI NEVELÉSI ELVEINK:	8

3. AZ ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI..... 8

3.1 AZ EGÉSZSÉGES ÉLETMÓD ALAKÍTÁSA.....	9
3.2 AZ ÉRZELMI, AZ ERKÖLCSI ÉS A KÖZÖSSÉGI NEVELÉS MEGVALÓSÍTÁSA	11
3.3 AZ ANYANYELVI, AZ ÉRTELMI FEJLESZTÉS ÉS NEVELÉS MEGVALÓSÍTÁSA	13
3.3.1 Az anyanyelvi kommunikációs nevelés	13
3.3.2 Értelmi fejlesztés és nevelés.....	15
3.3.3 IKT eszközök használata	16

4. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI..... 17

4.1 SZEMÉLYI FELTÉTELEK	17
4.2 TÁRGYI FELTÉTELEK. A PROGRAM VÉGREHAJTÁSÁHOZ SZÜKSÉGES, A NEVELŐMUNKÁT SEGÍTŐ ESZKÖZÖK, FELSZERELÉSEK	18
4.3 AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSE.....	18
4.3.1 Hetirend.....	19
4.3.2 Napirend.....	19
4.4. AZ ÓVODA KAPCSOLATRENDSZERE.....	19
4.4.1 Az óvoda és a család kapcsolata	20
4.4.2 Kapcsolat a társintézményekkel.....	22

5. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGFORMÁI 24

5.1 A JÁTÉK	24
5.2 MUNKA JELLEGŰ TEVÉKENYSÉGEK.....	26
5.3 A TEVÉKENYSÉGEKBEN MEGVALÓSULÓ TANULÁS	27
5.3.1 Művészeti nevelés	29
5.3.2 Mozgás, edzés, szervezett mozgás.....	33
5.3.3 A külső világ tevékeny megismerésére nevelés	35

6. INTEGRÁCIÓ, KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEKEK..... 37

6.1 RÉSZKÉPESSÉG-ZAVAROK.....	37
6.2 SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ GYERMEK	38
6.2.1 Sérülésspecifikus feladatok szakfejlesztéssel	39
6.2.2 Az integrált óvodai nevelés előnyei	41
6.3 A NEMZETISÉGI FELADATOK	41
6.4 MIGRÁCIÓ.....	42
6.5 TEHETSÉGGONDOZÁS	43

7. GYERMEKVÉDELMI FELADATOK..... 44

8. AZ ÓVODÁBA LÉPÉS, ISKOLÁBA LÉPÉS FELTÉTELEI 47

9. PEDAGÓGIAI DOKUMENTÁCIÓ 48

10. ÉRVÉNYESSÉGI RENDELKEZÉSEK..... 50

LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK..... HIBA! A KÖNYVJELZŐ NEM LÉTEZIK.

BIBLIOGRÁFIA..... 51

1. SZ. MELLÉKLET..... 53

A TAGÓVODÁK PROFILJAI.....	53
EGYESÍTETT ÓVODA ANGYALKERT TÖRZSÓVODÁJA.....	54
EGYESÍTETT ÓVODA MESESKERT TAGÓVODÁJA	55
EGYESÍTETT ÓVODA HÉTSZÍN TAGÓVODÁJA.....	57
EGYESÍTETT ÓVODA NAPSUGÁR TAGÓVODÁJA.....	57
EGYESÍTETT ÓVODA ZÖLD ÁG TAGÓVODÁJA.....	60
EGYESÍTETT ÓVODA VARÁZSKARIKA TAGÓVODÁJA.....	62
EGYESÍTETT ÓVODA MESE TAGÓVODÁJA	64
EGYESÍTETT ÓVODA NAPRAFORGÓ TAGÓVODÁJA	65
EGYESÍTETT ÓVODA GYÖNGYÖSI TAGÓVODÁJA.....	66
EGYESÍTETT ÓVODA PÖTTYÖS TAGÓVODÁJA.....	68
EGYESÍTETT ÓVODA GYÖNGYSZEM TAGÓVODÁJA.....	70
EGYESÍTETT ÓVODA CSUPA-CSODA TAGÓVODÁJA	71
EGYESÍTETT ÓVODA GYERMEKKERT TAGÓVODÁJA.....	72
EGYESÍTETT ÓVODA VÍZAFOGÓ TAGÓVODÁJA.....	74
EGYESÍTETT ÓVODA FUTÁR TAGÓVODÁJA.....	75
EGYESÍTETT ÓVODA MADARÁSZ VIKTOR TAGÓVODÁJA.....	76
EGYESÍTETT ÓVODA ÁKOMBÁKOM TAGÓVODÁJA	78
EGYESÍTETT ÓVODA PITYPANG TAGÓVODÁJA	82

„Az a mód, ahogyan egy társadalom a gyerekeket kezeli, nemcsak törődésének és együttműködésének fokát jelzi, hanem jól tükrözi az adott társadalom igazságérzetét, jövő iránti elkötelezettségét, valamint azt is, mennyire fontos számára az eljövendő generációk emberi feltételeinek javítása.”

(Javier Peres de Cuéllar ENSZ főtitkár)

A XIII. kerület a főváros egyik legdinamikusabban fejlődő városrésze. A tervszerű és tudatos oktatáspolitikai eredményeként jól működő intézményhálózatban a szülői igényeket kielégítő, kiszámítható és tervezhető minőségi közszolgáltatás valósul meg. Programunkban a közös értékek megfogalmazása egységet teremt pedagógiai szemléletünkben, az egyes tagóvodák helyi sajátosságaiból adódó egyéni arculat megjelenítése színesebbé, változatosabbá teszi intézményünk egészét.

1. Helyzetkép

1.1 Az intézmény adatai

Az intézmény neve: Budapest Főváros XIII. kerületi Önkormányzat Egyesített Óvoda
Címe: 1134 Budapest, Angyalföldi út 1.
Telefon/fax : 36 (1) 340-29-88
E-mail: egyesitettovoda@bp13.hu
Az intézmény fenntartója: Budapest Főváros XIII. kerületi Önkormányzat
Címe: 1139 Budapest, Béke tér 1.

Az Egyesített Óvoda világnézeti nevelés tekintetében semleges, egyetlen vallás vagy világnézet mellett sem elkötelezett. Tiszteletben tartja a szülőknek azt a jogát, hogy gyermekük vallási és világnézeti meggyőződésüknek megfelelő nevelésben részesülhessenek. Egyházi jogi személy a hit- és vallásoktatást az óvodában a szülők igénye alapján szervezheti, elkülönülve az óvodai foglalkozásoktól, az óvodai életrendet figyelembe véve.

Ingyenesen igénybe vehető szolgáltatások:

- a gyerekek óvodai nevelése, a gyerekek napközbeni ellátása
- óvodai foglalkozások
- logopédiai, dyslexia - megelőző foglalkozások
- a sajátos nevelési igényű gyerekek felzárkóztató foglalkozásai
- a gyerekek rendszeres egészségügyi felügyelete
- az óvoda létesítményeinek és eszközeinek használata a fenti szolgáltatások igénybevételéhez.

Egyéb szolgáltatások:

Az óvodát fenntartó önkormányzat – évenként döntést hozva, meghatározott módon – többféle, a XIII. kerületi Önkormányzat által finanszírozott, a felhasználók számára térítésmentes lehetőséget biztosít a gyermekek fejlődésének további elősegítése érdekében:

- normál IQ-övezetbe tartozó, korrekciós beavatkozást igénylő (részképesség-gyengeségekkel küzdő) gyermekek fejlesztő támogatására,
- az egészséges életmód, az edzettség elősegítése érdekében biztosított sporttevékenységek felkínálása a kerületünkben működő sportlétesítményekben.

Nevelési évenként - mérlegelve a szülői igényeket - **önköltséges szolgáltatásokkal** lehetőség nyílik olyan egyéb tanfolyamok szervezésére is, amelyek beilleszthetők az óvoda pedagógiai célkitűzéseibe. A szolgáltatáshoz való hozzáférés lehetőségét a jogszabályok előírásainak figyelembe vételével alakítjuk ki évenkénti felülvizsgálattal.

1.2 Az Egyesített Óvoda bemutatása

Az intézmény neve:	Bp. Főv. XIII. kerületi Önkormányzat Egyesített Óvoda
Székhelye:	1134 Budapest, Angyalföldi út 1.
A törzsóvoda neve:	Angyalkert
Székhelye:	1134 Budapest, Angyalföldi út 1.

Tagintézmények: Egyesített Óvoda

1. Mesés kert Tagóvodája	1134 Budapest, Kassák Lajos u. 17.
2. Hétszín Tagóvodája	1133 Budapest, Gogol u. 32.
3. Napsugár Tagóvodája	1133 Budapest, Thurzó u. 6–8.
4. Zöld Ág Tagóvodája	1133 Budapest, Kárpát u. 25–27.
5. Varázskarika Tagóvodája	1138 Budapest, Karikás F. u. 12.
6. Mese Tagóvodája	1139 Budapest, Esküvő köz 4.
7. Napraforgó Tagóvodája	1135 Budapest, Petneházy u. 69–71.
8. Gyöngyösi Tagóvodája	1131 Budapest, Gyöngyösi u. 67–71.
9. Pöttyös Tagóvodája	1131 Budapest, Jász u. 145.
10. Gyöngyszem Tagóvodája	1138 Budapest, Gyöngyösi sétány 5.
11. Csupa-Csoda Tagóvodája	1133 Budapest, Hegedüs Gyula u. 123–125.
12. Gyermek kert Tagóvodája	1134 Budapest, Tüzér u. 62.
13. Vízafogó Tagóvodája	1138 Budapest, Vízafogó sétány 4.
14. Futár Tagóvodája	1131 Budapest, Futár u. 23–25.
15. Madarász Viktor Tagóvodája	1131 Budapest, Madarász Viktor u. 3.
16. Ákombákom Tagóvodája	1139 Budapest, Visegrádi köz 4.
17. Pityang Tagóvodája	1139 Budapest, Országbíró utca. 10.

Az óvodai nevelés a gyermekek neveléséhez szükséges, a teljes óvodai életet magában foglaló foglalkozások keretében folyik. A tagóvodák sajátos arculatának bemutatását a pedagógiai program 1. sz. melléklete tartalmazza.

Az Egyesített Óvoda Pityang Tagóvodájában kétnyelvű (angol-magyar) óvodai nevelés valósul meg, amelynek keretében - az Egyesített Óvoda pedagógiai programjával összhangban - a nevelés kiegészül a MANÓ VILÁG Kétnyelvű Óvodai Programmal. A kétnyelvű óvodai nevelés programja bővül 2015 szeptemberétől - felmenő rendszerben - a Mesés kert Tagóvodában.

Az Egyesített Óvoda intézményeiben szakértői véleménnyel rendelkező gyermekek integrált nevelését is ellátjuk.

A rászoruló családok számára a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény mellett a jövedelemtől függő mértékben lehetőség van önkormányzati támogatás igénybevételére.

Az Egyesített Óvoda tagóvodáiban a működési feltételek biztosítottak. Az épületek felújítása, korszerűsítése, karbantartása, állagmegóvása folyamatos, amelyhez hozzá járulnak az eredményes kerületi, fővárosi és EU-s pályázati források is.

1.3 Az Egyesített Óvoda sajátos céljai:

- a tagóvodákban a legitim központi pedagógiai programban foglaltak megvalósulása, a nevelés hatékonyságának növekedése,
- a tagóvodák sokszínű pedagógiai gyakorlatának megtartása és továbbfejlesztése,
- az innovatív pedagógiai törekvések támogatása,
- a szakmai kultúra és a pedagóguskompetenciák folyamatos fejlődése, különösen a differenciálpedagógia területén,
- a kerületi óvodák közötti együttműködés erősítése, a „jó gyakorlat” terjesztése,
- a működéshez szükséges személyi és tárgyi feltételrendszer és erőforrások optimalizálása a munkakörülmények javításával.

A sajátos célokkal összefüggő feladataink:

- az integrált nevelés személyi és tárgyi feltételeinek javítása,
- a kerületünkben élő hátrányos és halmozottan hátrányos gyermekek óvodai felvételének (3. életévük betöltésétől történő) biztosítása,
- a tagóvodák sajátos arculatának támogatása,
- szakmai munkaközösségek működtetése, a szakmaközi kapcsolatok támogatása,
- a pedagógiai kultúra fejlesztése érdekében – belső szakmai pályázatok kiírásával – az innováció ösztönzése, a „jó gyakorlatok” terjesztése
- pedagóguskompetenciát fejlesztő, a pedagógusok igényéből fakadó továbbképzések és tanfolyamok szervezése.

Az Egyesített Óvoda működését akkor tekintjük eredményesnek, ha

- megvalósulnak azok a célkitűzések, amelyeket a központi pedagógiai program deklarálnak
- a gyermekek számára az óvoda pozitív élmény, az örömforrás színtere
- a tagóvodák együttműködnek a kerületi óvodás gyermekek ellátásában, magas színvonalú óvodai nevelést valósítanak meg
- az intézmény elvi egységgel, ugyanakkor színes arculattal elégíti ki a szülői óvodáztatási igényeket, a fenntartói elvárásokat
- megteremti az intézmény saját hagyományait, az innováció, a szakmai kiteljesedés, a pályakarrier motivációs eszközeit
- az intézmény működése, a nevelés feltételei az optimális felé haladnak
- a kerületünkben élő hátrányos és halmozottan hátrányos gyermekek 3 éves kortól rendszeresen óvodába járnak.

2. Gyermekkép, óvodakép

2.1 Nevelésfilozófiánk

Nevelésfilozófiánkat meghatározza az a szemlélet, hogy a gyermek nevelése a család joga és kötelessége, melyben az óvoda sajátos eszközeivel kiegészítő szerepet tölt be. Óvodai nevelésünk a hazai óvodai neveléstörténet hagyományaira támaszkodik.

Tiszteletben tartjuk a gyermekeket megillető jogokat. A gyermeki személyiség kibontakoztatására, a testi, lelki, szociális szükségletek kielégítésére törekszünk, biztosítva minden gyermek számára az egyenlő hozzáférést az óvodai neveléshez.

Pedagógiai hitvallásunkban a fejlődés alapja a féltő, óvó, gondoskodó szeretet, stabil biztonság, differenciált, személyre szóló bánásmód. Az óvodás gyermek alapvető tevékenysége a játék, élményeit, tapasztalatait ezen keresztül éli meg, általa fejlődnek képességei, bővülnek ismeretei. Az óvodában komplex nevelés folyik, építünk a gyermeki aktivitásra, kíváncsiságra, kreativitásra. A társadalmi együttélés normáinak alapjait rakjuk le sokszínű együttes tevékenységekkel és követhető viselkedésmintákkal.

Szeretetteljes, biztonságérzetet adó, érzelmekben gazdag környezetben az egyéni érdeklődésre alapozva támogatjuk a gyermekek fejlődését. Arra törekszünk, hogy a gyermekek egyéni készségei, képességei kibontakozhassanak, érzelmileg, erkölcsileg és értelmileg gazdagodjanak. A sokféleség gazdagítja a közösséget, az inkluzív-, az integrált-, a multikulturális nevelést támogató szemléletet képviseljük.

2.2 Gyermekképünk

A kisgyermek fejlődő személyiség, fejlődését genetikai adottságok, az érés sajátos törvényszerűségei, a spontán és tervszerűen alkalmazott környezeti hatások együttesen határozzák meg. E tényezők együttes hatásának következtében a kisgyermeknek sajátos, életkoronként és egyénenként változó testi és lelki szükségletei vannak.

Az óvodáskorú gyermek aktív befogadója a világnak. Kíváncsi, érdeklődő az őt körülvevő világ és a társai iránt. Felfedez, kérdez – felel, megfigyel, kipróbál, és folyamatosan tapasztal.

2.3 Óvodaképünk

Az óvoda a közoktatási rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye, a családi nevelés kiegészítője a gyermek harmadik életévétől az iskolába lépésig. Biztosítja az óvodáskorú gyermek fejlődésének és nevelésének optimális feltételeit.

Az óvoda funkciói:

- óvó-védő
- szociális
- nevelő-személyiségfejlesztő.

Az óvoda funkciói teljesítésével segíti az iskolai közösségbe történő beilleszkedéshez szükséges gyermeki személyiségvonások fejlődését. Pedagógiai tevékenységrendszere és tárgyi környezete segíti a gyermek környezettudatos magatartásának kialakulását.

Az óvodai nevelés gyermekközpontú. Gondoskodunk:

- az egészséges fejlődéshez és fejlesztéshez szükséges tárgyi és személyi környezetről
- a gyermeki szükségletek kielégítéséről
- az érzelmi biztonságot nyújtó derűs, szeretetteljes óvodai légkör megteremtéséről
- a gyermeki közösségben végezhető sokszínű – az életkornak és fejlettségnek megfelelő – tevékenységekről, különös tekintettel a mással nem helyettesíthető játékról
- a gyermek személyiségfejlődését, életkor specifikus és egyéni készségeinek és képességeinek kibontakoztatását segítő pedagógiai hatások, műveltségterületek közvetítéséről.

2.4 Pedagógiai elveink

- A gyermekek mindenkifelett álló érdekét képviseljük
- A gyermeki személyiség iránt tiszteletet, bizalmat, elfogadást, szeretetet és megbecsülést tanúsítunk, biztosítjuk a különleges védelmet és gondoskodást, a különbözőség elfogadását
- A gyermeket a béke, az emberi méltóság, a türelmesség, a szabadság, az egyenlőség, a szolidaritás szellemében neveljük
- A hátrányos megkülönböztetés minden formáját elutasítjuk
- Az óvodai nevelésben alkalmazott pedagógiai hatásokat a gyermek személyiségéhez igazítjuk
- Elkötelezettséget, igényességet, kulturált stílust képviselünk és várunk el minden munkatársunktól
- Korrekt, partneri együttműködésre törekszünk a szülőkkel, a nevelésben résztvevőkkel.

2.5 Nevelési célunk

Óvodai nevelésünk célja az óvodáskorú gyermekek életkori és egyéni sajátosságainak, eltérő fejlődési ütemének, érési jellemzőinek szem előtt tartásával:

- a sokoldalú, harmonikus személyiségfejlesztés, a sikeres iskolai beilleszkedéshez szükséges testi, lelki és szociális érettség elérésének támogatása
- az egészséges életvitellel és a környezettudatossággal összefüggő magatartás megalapozása a gyermekekben
- a kiemelt figyelmet igénylő:
 - lassabban fejlődő, lemaradó, hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű, beilleszkedési, magatartási és tanulási zavarral küzdő, speciális nevelési igényű gyermekek fejlesztése, integrált nevelése, esélyegyenlőségük biztosítása
 - kiemelkedő képességű gyermekek speciális szükségleteinek megismerése, a tehetség kibontakozásának elősegítése
- a hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekei részére az önazonosság megőrzésének, ápolásának, erősítésének biztosítása, társadalmi integrációjuk elősegítése, az emberi jogok és az alapvető szabadságjogok védelme.

2.6 Egészségnevelési és környezeti nevelési elveink:

- **testi – lelki egészség elve** Távlati célunk: annak tudatosítása, hogy az egészség érték, tenni kell érte
- **társas készségek fejlesztésének elve** Távlati célunk: gyermekeinkben a társas környezetükre és önmagukra irányuló helyes, cselekvésre és aktivitásra készítő érzelmek kialakítása; a konfliktuskezelés, együttműködési készség, döntési képesség, érzelmi, indulati állapot, kapcsolati zavarok megfelelő kezelésére irányuló tapasztalatok elsajátítása
- **rendszer szemléletre nevelés elve** Távlati célunk: képessé tenni a gyermekeket arra, hogy a megszerzett ismereteiket össze tudják kapcsolni az életben tapasztalt valós dolgokkal, lássák meg a problémákat és az azok közötti összefüggéseket, keressenek választ, megoldást azokra
- **a természet és társadalom harmóniájának elve** Távlati célunk: a természet, az épített és társadalmi környezet (benne az ember) harmóniájának megőrzését szolgáló szokásrendszer (értelmi, érzelmi, erkölcsi, esztétikai) megalapozása
- **fenntarthatóság elve** Távlati célunk: a jövőre, fenntarthatóságra irányuló személyes attitűdök, a szűkebb és tágabb környezetért felelős, aktív, együttműködésre alapozott magatartásformák kialakítása
- **hitelesség elve** Célunk és feladatunk: az intézmény minden dolgozója személyes magatartásával törekedjen a komplex testi – lelki – szociális értékek megteremtésére és azok védelmére.

3. Az óvodai nevelés feladatai

Az óvodai nevelés általános feladatai:

1. Az egészséges életmódra nevelés szokásainak kialakítása
2. Az érzelmi, az erkölcsi és közösségi nevelés
3. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

3.1 Az egészséges életmód alakítása

Magába foglalja a

- a szomatikus
- a mentális
- és a szociális nevelést.

Célunk

- kiegyensúlyozott, egészséges gyermekek nevelése
- az egészséges életmód, a testápolás, az étkezés, az öltözködés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés, szokásainak alakítása, belső igénnyé fejlesztése

Távlati célunk, hogy felnőtt életükben váljanak képessé egészséges, harmonikus életvitel kialakítására, életmódjukra vonatkozóan helyes döntések meghozatalára, konfliktusaik, problémáik megfelelő kezelésére.

Feladatunk

- a gyermekek szükségleteinek kielégítése, egészségük, testi, lelki, mentálhigiéniai és szociális fejlődésük elősegítése
- hiteles, követésre méltó, modell értékű felnőtt viselkedési minta nyújtása (pl. személyi és környezet higiénia, pozitív személyiségjegyek, egészséges életvitel, kulturált beszéd és viselkedés stílus, stb.)
- az egészséges életvitel igényének kialakítása, fejlesztése, az egészséges életmód, a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása
- a gyermekek fejlődéséhez szükséges stresszmentes, biztonságos környezet megteremtése
- a gyermekek környezetében csak annyi tisztítószer és egyéb vegyszer alkalmazása, amennyi feltétlen szükséges
- környezetbarát tisztítószer helyezése a környezetre káros vegyszerekkel szemben
- egészségpropaganda alkalmazása (a szülők körében is), az „egészségesebb” választásra való törekvés képességének fejlesztése
- a gyermekek harmonikus, összerendezett mozgásfejlődésének elősegítése
- rendszeres, játékos tevékenységek szervezésével az egészségmegőrzés, az egészségvédelem biztosítása, a gyermekek életkori és egyéni adottságaihoz igazodó optimális edzettség elérése
- a speciális igényű gyerekek korrekciós testi, lelki nevelési feladatainak ellátása, a fejlődéshez szükséges feltételek megteremtése (speciális szakemberekkel, a szülőkkel együttműködve)
- balesetek megelőzésére, a környezeti veszélyek felismerésére történő nevelés (képességek kialakítása, pl. esés, testi épség védelmére szoktatás).

A környezeti (tárgyi és személyi) feltételek folyamatos javításával törekszünk az egészséges és biztonságos környezet megvalósítására. A csoportszoba berendezésénél ügyelünk arra, hogy elegendő természetes (ha szükséges mesterséges) fény áradjon a szobába, a fényvédő függönyök elhelyezése tegye lehetővé a szabad kilátást a „külvilágba”. A bútorok mennyisége ne akadályozza a gyermekeket a közlekedésben, mozgásban, mérete alkalmazkodjon a gyermekek szükségleteihez, többségük mobilizálható legyen. Az alkalmazott dekoráció a gyermekek látókörébe essen, esztétikája formálja ízlésvilágukat.

A gyermekek igényeinek, a családból vagy a bölcsődéből hozott szokásainak ismerete a nevelésünk alapját képezi. Erősítjük, alakítjuk azokat a pozitív beállítódásokat, magatartásformákat, szokásokat, amelyek a kisgyermekek egészségi állapotát javítják.

A feltételekhez alakított napi- és hetirend, a biztonságot és rendszert nyújtó életritmus kereteinek alakítása a gyermekek egészséges fejlődését szolgálja.

A gyermekek alapvető szükségleteinek kielégítésére, az igényes gondozására hangsúlyt fektetünk. Megismertetjük és gyakoroltatjuk az egészségvédő szokásokat, különös tekintettel a személyi higiénés szokásokra, ennek eredményeként képessé váljanak szükségleteik önálló kielégítésére.

Az önállóságot a fokozatosság és az egyéni bánásmód elvének megfelelően a bemutatás, gyakoroltatás, segítségnyújtás, ellenőrzés és értékelés módszereivel érjük el. A gyerekek tevékenységeit úgy szervezzük, hogy érvényesüljön a folyamatosság, és a várakozási idő a lehető legkevesebb legyen.

Az időjárásnak megfelelő réteges öltözködés, a kényelmes ruházat, a csoportban használatos, a sarkakat is tartó váltócipő a gyermekek egészségét védi, ehhez a szülők együttműködését igényeljük. A gyermekek ruháját jellel, névvel ellátott öltözőfiókban/szekrényben tároljuk.

A gyerekek ízlésében, étvágyában, táplálkozási szokásaiban megjelenő egyéni különbségeket a szülők segítségével megismerjük. Az ételek elfogyasztását nem kényszerítjük, de tapintatosan ösztönözzük a gyerekeket a megköstölására. Az étvágyra pozitív hatása van a kellemes hangulatnak, az esztétikus környezetnek. Táplálékallergiás gyermek részére szakorvosi javaslat alapján összeállított étkezést biztosítunk. A gyermekek számára az egész nap folyamán lehetővé tesszük az ivóvíz fogyasztását (szükségletüknek megfelelően) a csoportszobában és az udvaron egyaránt.

Megismertetjük és gyakoroltatjuk a kulturált étkezés szokásait: a tiszta étkezést, a mennyiség önálló megítélését, az evőeszközök megfelelő használatát, az udvariassági szokásokat. Ebéd után saját fogmosó eszközeikkel tisztítják fogaikat.

Gondoskodunk az életkorra jellemző, nagyfokú mozgásszükségletük kielégítésére szolgáló feltételekről (csoportban, tornaszobában, szabadban egyaránt). Fejlesztjük szép mozgásukat, testi képességeiket. A mozgáskoordináció fejlesztését segíti elő a mindennapos mozgás is. A gyerekek mozgásszükségletének kielégítéséről kedvezőtlen időjárás esetében is gondoskodunk. A szabad levegőn való tartózkodásra minden évszakban biztosítunk elegendő időt. A sokféle udvari eszköz és az óvodapedagógusok által kezdeményezett szervezett mozgásos játékok motiválnak az aktív mozgásra.

A napirendben az ebéd utáni pihenő nem jelent feltétlen alvást. A pihenés hangulati feltételeit is megteremtve (esztétikus rendben elhelyezett ágyak, pihenésre motiváló csendes, bensőséges hangulat) a kiszellőztetett csoportszobában a gyermekeknek altatómesét mondunk, vagy/és éneket dúdolunk. Ha igénylik, személyes tárgyaikkal pihennek le. Általában egy órai nyugodt pihenés után a nem alvó gyerekek csendes tevékenységet folytathatnak, lehetőség szerint felkelhetnek.

A cseppfertőzés megelőzésére gyakori szellőztetést, fokozott személyi és környezeti higiéniát alkalmazunk. A betegségből visszatérő gyermeket különleges védelemmel óvjuk a visszaeséstől (megfelelő öltözet, fokozatos terhelés).

Ügyelünk arra, hogy a gyerekek leginkább a friss levegőn, kedvezőtlen időjárás esetén a zárt térben folyamatos levegőcsere biztosításával végezzék a mozgásos tevékenységeket. Fűtési időnyben a száraz levegő enyhítésére párologtatót használunk. Nyáron a gyermekek fejét sapkával védjük az erős napsugárzás ártalmaitól, magas faktorú fényvédelemmel ellátott naptej használatát szorgalmazzuk.

A gyermekek fejlődéséhez szükséges egészséges környezetet folyamatosan karban kell tartanunk és kontrollálnunk, hogy a szokások alakításához elegendő helyet, időt és megfelelő eszközt biztosítsunk. Magatartásunkkal helyes és követésre méltó modellt nyújtunk a gyermekeknek.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:a gyermek

- önállóan végzi személyes tisztálkodását
- testi szükségletei kielégítését szükség esetén késleltetni tudja
- önállóan öltözik, vetkőzik megfelelő sorrendben, korának megfelelő tempóban. Saját ruháját összehajtva elteszi a helyére
- a kulturált étkezés szokásait gyakorolja
- mozgása adottságának megfelelően harmonikus, összerendezett
- ismeri és betartja a balesetvédelmi magatartásformákat
- életkorának megfelelően edzett.

3.2 Az érzelmi, az erkölcsi és a közösségi nevelés megvalósítása

Az óvodáskorú gyermek egyik jellemző sajátossága a magatartás érzelmi vezéreltsége. A személyiségen belül az érzelmek dominálnak, ezért elengedhetetlen, hogy a gyermeket az óvodában érzelmi biztonság, otthonosság, derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör vegye körül.

Célunk

- Szívesen kommunikáló, környezetében jól eligazodó, érzelmekben gazdag, segítőkész gyermekek nevelése, akik képesek a konfliktusok önálló kezelésére, a különbözőség elfogadására
- Az önérvényesítő, énes magatartástól a kezdeményező, kooperatív viselkedésig eljutó gyermekek nevelése
- Optimista szemléletű, a természeti és közvetlen környezetét szerető, védő gyermekek nevelése
- A gyermekeket körülvevő szűkebb és tágabb környezet megismertetése, a szülőföldhöz való kötődés megalapozása.

Feladatunk

- már az óvodába lépéskor kedvező érzelmi hatások biztosítása
- a gyermek erkölcsi és akarati tulajdonságainak sokoldalú fejlődése érdekében (az óvodai élet komplex szervezésével) a szokás és normarendszer megalapozásának elősegítése
- a közösen átélt pozitív érzelmekre és élményekre épülő, szeretetteljes, biztonságot sugárzó légkör megteremtése
- az együttjátszás, az együttműködés és együttdolgozás során a különböző szituációkban megjelenő viselkedési szokások folyamatos alakítása, gyakoroltatása
- a gyermekekben a szociális érzékenység és az éntudat kialakulásának segítése, valamint önkifejező és önérvényesítő törekvéseik támogatása
- lehetőség teremtése a gyermekek természetes társas szükségleteinek kielégítéséhez
- a különbözőségek elfogadására, tiszteletére nevelés megvalósítása modell értékű, elfogadó, támaszt nyújtó óvodapedagógusi magatartással
- a különböző szociokulturális helyzetű családokból érkező gyermekek fejlődésének, a változásoknak figyelemmel kísérése

- az átlagostól – pozitív vagy negatív irányban – eltérő képességű, illetve eltérő személyiségvonásokkal rendelkező, kiemelt figyelmet igénylő gyerekek szocializálódásának segítése (ha szükséges együttműködés a speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel)
- az interszónális kapcsolatok (óvodapedagógus – gyermek, gyermek – dajka, gyermek – gyermek) kialakulásában a pozitív attitűd elősegítése
- a felnőttekkel, társakkal való kapcsolatfelvétel igényének, a pozitív felnőtt- és társas kapcsolatok alakulásának erősítése
- a társakért, a csoportért érzett felelősségtudat kialakítása
- a gyermekek szemléletének alakítása, hogy képessé váljanak a természetben és az emberi környezetben megmutatkozó jó és szép, valamint a veszélyek felismerésére is.

Biztosítjuk a szűk és tágabb környezet sokoldalú, élményszintű megismerését. A bizalomra és elfogadásra épülő, szeretetteljes kapcsolatban fejlődnek a kisgyermek szociális érzelmei (együttérzés, segítőkészség, részvétel, bizalom, bánat átélése stb.) és kialakulhatnak erkölcsi érzései (igazságosság, lelkiismeretesség, őszinteség, igazmondás, felelősség érzésének megismerése stb.).

A kortársak, az óvoda dolgozói jelzéseikkel, értékeléseikkel alakítják a gyermek önmagáról kialakított képét. Megtanulja megismerni önmagát, az együttélés, a társas élet szabályait. Alakítjuk a felnőttekkel szembeni viselkedésmódokat (udvariasság, előzékenység, figyelmesség). A gyermeki magatartás alakulása szempontjából modell értékű az óvodapedagógus és az óvoda más dolgozóinak kommunikációja, bánásmódja és viselkedése.

Formáljuk és bővítjük a társakhoz fűződő kapcsolatok lehetőségeit, módjait (türelem, megértés, tapintat, segítőkészség, igazságosság). Kialakítjuk, erősítjük a valahová, valakihez tartozás örömeit (együttműködés, alá-, fölé-, mellérendeltségi viszony elfogadása, tolerancia). Segítjük abban, hogy a gyermek, mint egyén megtalálja helyét a közösségben. Ösztönözzük a csoporttal való együttműködést, ugyanakkor, ha erre igénye van, egyedül is tevékenykedhet. A társas kapcsolatok alakulásának legfőbb színtere a játék, a közösen végzett tevékenységek.

Igényeljük és támogatjuk a családok együttműködési szándékát. Lehetőséget biztosítunk a szülővel való együttlétre, a fokozatos elszakadásra.

A nehezen szocializálható, lassabban fejlődő, érzékszervi, értelmi vagy mozgássérült, hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű, az elhanyagolt, valamint a kiemelkedő képességű gyermekek nevelése speciális ismereteket, sajátos törődést igényel, szükség esetén megfelelő szakemberek (pszichológus, logopédus gyógypedagógus, konduktor stb.) közreműködését kérjük.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

Célunkat akkor érjük el, ha a gyermek:

- nyugodt, kiegyensúlyozott, harmonikus viselkedés jellemzi, nyitott és érzékeny a pozitív dolgok befogadására
- képes felmérni a saját helyzetét a társai között, elfogadja mások kezdeményezését (esetenként a saját akaratát is képes alárendelni, késleltetni igényeinek teljesítését)
- ismeri és alkalmazza a csoport szokás- és szabályrendszerét, ezért képes az önálló helyzetmegoldásra, a konfliktusos helyzet megoldására viszonylag önállóan, szükség szerint a felnőtt segítségét kérve
- igényli a közös tevékenységekben való részvételt
- érti és alkalmazza az egyszerű metakommunikatív jelzéseket
- elfogadja és megérti a sajátjától eltérő tulajdonságokkal bíró társak jelenlétét
- viselkedésében fellelhetőek az önfegyelem és udvariasság jelei
- észreveszi és segíti rászoruló társait
- ismeri és alkalmazza a kulturált udvariassági szokásokat a felnőttekkel és társaival.

3.3 Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

3.3.1 Az anyanyelvi kommunikációs nevelés

Az anyanyelvi kommunikációs nevelés átfogja az óvodai nevelőmunka minden területét, ezért valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladatunk. Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés közben a gyermek természetes beszéd és kommunikációs kedvének fenntartására, fokozására, a gyermek meghallgatására, a gyermeki kérdések támogatására és a válaszok igénylésére figyelmet fordítunk.

Önképzéssel és közművelődési lehetőségek felhasználásával fejlesztjük az anyanyelvi kultúránkat.

Felhívjuk a szülők figyelmét a beszélgetéseknek, a beszélgetéssel kísért együttes tevékenységeknek a gyermekek értelmi és érzelmi fejlődését serkentő, a szülő – gyerek kapcsolatot erősítő hatására.

Célunk

- Bátran és helyesen, a magyar nyelv ritmusának, hangsúlyozásának, szabályainak megfelelően beszélő, érzelmeiket, gondolataikat kifejezni tudó gyermekek nevelése, akik megfelelő hangerővel, helyesen ejtett hangokkal beszélnek.

Feladatunk

- olyan biztonságos, elfogadó, szeretetteljes légkör megteremtése, ahol bátran elmondhatják a gyermekek a gondolataikat
- nevelői tevékenységünk egészében – beszélő környezettel, helyes minta és szabályközvetítéssel (a javítás elkerülésével), a kommunikáció különböző formáinak alkalmazásával – az anyanyelvi kifejezőkészség fejlesztése
- az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés megvalósítása, mely során figyelmet fordítunk a gyermekek természetes beszéd és kommunikációs kedvének felkeltésére, fenntartására, megnyilvánulásai, kérdéseik támogatására, és a válaszok megfogalmazására
- a természet és a társadalmi környezet jelzései, nonverbális közlései észre vétetése, megismertetése
- kérdések feltevésével a gyermekek gondolkodásának fejlesztése, párbeszédhelyzetek kialakítása
- az óvodába lépéstől kezdve a gyerekek egyéni beszéd-sajátosságainak és beszédfejlődésének figyelemmel kísérése, szükség esetén szakmai kapcsolat tartása a logopédussal, fejlesztő pedagógussal
- az idegen nyelvű gyermekek beszédfejlődésének hangsúlyozott segítése.

Gondozás

A gondozási feladatok végzése közben beszélgetünk a gyerekekkel. Bátorítjuk őket szükségleteik, kívánságaik szóbeli kifejezésére.

Megnevezzük a ruhadarabokat, tisztálkodási eszközöket, ételeket stb. A folyamatos beszélgetéssel serkentjük a gondolkodásukat, az illeszkedő nyelvi formák választékát felkínálva segítjük a gyermekek szocializációját.

Érzelmi nevelés

Az együttes tevékenységeken alapuló jó légkörben megnyilvánul a gyermekek kapcsolatteremtési vágya, megnyilatkozási szándéka, érdeklődése, alkalmazkodási képessége. Elsajátíttatjuk a gyermekekkel a párbeszéd különböző, az együttműködést segítő fordulatait,

kifejezéseit, az udvariassági formákat (megszólítás, felszólítás, kérdés, figyelmeztetés stb.) és mindezek metakommunikációs jelzéseit.

Megtanítjuk a konfliktushelyzetek egymást tiszteletben tartó megoldását, az ehhez tartozó nyelvi fordulatokkal együtt.

Játék

A társas kapcsolatok kialakításával segítjük a beszédfejlődést, a nyelvi és metakommunikációs megnyilvánulások bemutatásával, fejlesztésével színesítjük a gyermekek beszédét. Segítjük a szerepjátékok kialakulását, fejlődését, mert jó lehetőséget nyújtanak az utánzásra, az alkalmazkodásra, a beszédmódok, nyelvi eszközök használatára (szóbeli kapcsolatok helyzeti sajátosságainak elsajátítására a családban, óvodában, üzletben, vendégségben stb.).

Fejlesztőeszközként alkalmazzuk a bábozást. A báb segítségével megszólaltatjuk, beszélgetjük a hallgató, visszahúzódo gyermekeket. Fejlesztjük a gyermekek érzelmi kifejezőképességét, gyakoroltatjuk az elbeszélő és párbeszéd beszédformákat, felismertetjük velük, miképpen tudnak bánni a hangjukkal, hangmagasságukkal, hangszínükkel. Hangfejlesztő játékokat kezdeményezünk (állatok, természeti jelenségek, járművek hangjának utánzása). Anyanyelvi játékokat játszunk a gyerekekkel, melyek mozgásra, cselekvésre, érzelmi meghatározottságra építve szolgálnak az összefüggő beszéd és a párbeszéd fejlesztésére.

Munka jellegű tevékenységek

Lényege a jól összehangolt, közös cselekvés, ezért folyamatos nyelvi kapcsolatot tartunk a gyermekekkel. Megtanítjuk őket erre a kapcsolattartásra egymás között is (munka elosztása, egymás utáni tevékenységek megbeszélése). Segítjük a beszédfejlődést a tevékenységek, teendők, tárgyak, szabályok, az eszközhasználat és a munkaszervezés módjának a közlésével, az utasítás megértésének ellenőrzésével. Ezekkel bővítjük a nyelvhasználat területeit. A beszédkapcsolatokon alapuló együttműködés kialakítására törekszünk.

A tevékenységekben megvalósuló tanulás

- **Verselés, mesélés:** az anyanyelvi nevelés legfontosabb területe. Az irodalmi szövegek gyarapítják a szókészletet. Kifejezések, szólások, nyelvi fordulatok megismertetésével, különféle stílus eszközök használatával gazdagítjuk a gyermekek kifejezőkészségét.

- **Rajzolás, mintázás, kézi munka:** felismertetjük a gyermekekkel, hogy valamely élményt, eseményt, érzést többféle úton kifejezhetünk. Érzékeltetjük, hogy a közös élmény ábrázolása mindenkiben más-más élményeket, érzéseket, gondolatokat vált ki. Gyakoroltatjuk a téri érzékelést, az arányok, irányok nyelvi kifejezését.

- **Ének, zene, énekes játék, gyermektánc:** az élőbeszéd érzelmeket tükröző, jelentést hordozó elemeit gazdagítjuk a hangképzés, a tiszta ejtés, a hangsúly, a hangerő, a hanglejtés, a beszéddallam, a szabályos ritmus, a tempó, tempóváltás gyakoroltatásával.

Gazdagítjuk a gyermekek szókincsét a zenében használt fogalmak megismertetésével (magas – mély, halk – hangos stb.). Segítjük a helyes beszédritmus, artikuláció, hangképzés kialakulását a mondókázással, énekléssel, ritmikus mozgáselemekkel.

- **A külső világ tevékeny megismerése:** A gyermekek környezetének a család, az óvoda személyeinek, tárgyainak megismerésével, megnevezésével segítjük az anyanyelv fejlődését. Gyarapítjuk a szókincsüket az élő és élettelen világ megismerésével kapcsolatban.

Segítjük a gondolkodás fejlődését a kérdésekkel-válaszokkal, az ok-okozati összefüggések megfogalmazására ösztönözzük őket.

A beszédet és gondolkodást együttesen fejlesztjük a matematikai tevékenységek révén.

Megtanítjuk a gyermekeket a szóban közölt matematikai feladatok pontos megértésére.

Végiggondoltatjuk, majd megfogalmaztatjuk velük a megoldáshoz vezető utakat.

Elmondadjuk velük a hasonlóságról és különbözőségekről gyűjtött tapasztalataikat. Pontos nyelvi kifejezésekre bízadjuk és tanítjuk őket. Alkalmazadjuk velük a konkrét tapasztalatok során szerzett nyelvi ismereteiket (viszonyfogalmak használata, melléknévfokozás, névutók használata stb.)

▪ **Mozgás:** Megismertettjük őket a mindennapos mozgásos foglalkozásokon használt kifejezések jelentésével, a felszólító mód használatával. Bővítjük a szókincsünket a testrészek, a mozgások, a foglalkozásokon használt tárgyak, eszközök megnevezésével.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

Célunkat akkor érjük el, ha

- a gyermekek aktívan használják a tapasztalatok során bővült szókincsüket
- bátran szólnak meg, megfogalmazzák gondolataikat, érzéseiket. Képesek folyamatos elbeszélésre, próbálkoznak a történetek logikai és időbeli sorrendjének követésével
- képesek a párbeszédre, használják a megfelelő beszédfordulatokat
- kialakul a beszédfigyelmük, kíváncsiak a felnőttek és társaik mondanivalójára
- meghallgatják a kérdéseket és válaszolnak rájuk
- a beszédhelyzetnek megfelelően, jól érthetően, megfelelő hangsúllyal, hanglejtéssel, hangerővel és sebességgel beszélnek
- beszédüket a személyiségüknek megfelelő, az aktuális helyzet által kiváltott érzelmeknek megfelelően természetes gesztusokkal arcjárással kísérik
- tisztán ejtik a hangokat.

3.3.2 Értelmi fejlesztés és nevelés

Célunk

- A gyermek értelmi képességeinek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás) és a kreativitásának fejlesztése
- A gyermek érdeklődésére, kíváncsiságára, valamint meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire építve változatos tevékenységek biztosítása, amelyeken keresztül továbbiakat szerezhet az őt körülvevő természeti és társadalmi környezetről.

Feladatunk

- valamennyi értelmi képesség, különösen a képzelet és a kreativitás fejlődését elősegítő ösztönző környezet biztosítása
- a gyermekek spontán szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben történő gyakoroltatása
- változatos, sokoldalú tevékenységek felkínálása - építve érdeklődésükre, kíváncsiságukra, mint életkori sajátosságra -, melyeken keresztül a gyermekek tapasztalatokat szerezhetnek a természeti és társadalmi környezetről
- a gyermeki aktivitás fenntartása, kíváncsiságuk kielégítése
- olyan élethelyzetek, lehetőségek teremtése, ahol a gyerekek maguk vizsgálódhatnak, megbeszélhetik a jelenségeket, gondolkodásra, magyarázatok keresésre indulhatnak a világ felfedezése közben
- bizonyos tevékenységek állandóságának és az ehhez kapcsolódó pozitív attitűd biztosítása
- a rájuk bízott gyermek egyéni sajátosságainak, értelmi funkcióinak, mozgásfejlettségének, egyéb képességeinek megismerése, személyére szóló fejlesztése
- a motivációs helyzeteket átgondolásakor, a tevékenységek szervezésénél ügyelni kell a gyermekeket ért ingermotiváció megválasztására, megtartására
- a gyermekek önbizalmának növelése pozitív megerősítés alkalmazásával
- a sajátos nevelési igényű gyermek számára is a fejlesztő, másságot elfogadó környezet biztosítása

- szakmai kapcsolat tartása és együttműködés a nevelést segítő szakemberekkel (fejlesztőpedagógus, logopédus, gyógypedagógus, stb.).

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

Célunkat akkor érjük el, ha életkoruknak megfelelően:

- a gyermekek a kapott feladatokat megértik, önállóan teljesítik
- kialakul a szándékos figyelmük, megbízható az emlékezetük
- felismerik az elemi ok-okozati összefüggéseket, rész-egész viszonyát, tevékenységeikben gyakorolják
- a jelenségeket globálisan szemlélik
- képesek a rugalmas tevékenység váltásra
- problémamegoldó gondolkodásuk kialakul
- gondolkodásuk fejlettségi szintje közelít az elvont gondolkodásig
- képesek a hibák észrevételére, javítására
- kialakul a szabálytudatuk
- a tevékenységekben eszközhasználatuk kreatív, önálló
- kialakul a felelősségtudatuk
- képesek a munkájuk eredményét előre látni
- képesek a figyelemmegosztásra
- kialakul formaállandóságuk, a részletek pontos észlelése
- alkotásaikban megjelennek az egyéni fantáziára utaló jelek
- jól tájékozódnak síkban, ügyelnek az arányosságra
- a közös élményeket megjelenítik rajzaikban, szóban is meg tudják fogalmazni azokat
- képesek változó tempójú, irányú, ritmusú mozgásra
- mozgásuk harmonikus, rendezett
- jól tájékozódnak az őket körülvevő környezetben

3.3.3 IKT eszközök használata

Célunk:

- A 3-7 éves korosztály informatikai műveltségének megalapozása, kommunikációs kultúrájának fejlesztése.
- Az IKT eszközök készségszintű alkalmazásának kialakítása a lehetőségekhez mérten.
- Az IKT eszközök felhasználása az óvoda-iskola átmenet hatékonyabbá tételéhez.

Feladatunk:

- a gyermeki érdeklődésre kíváncsiságra építve, az IKT eszközök használatával a gyermekek ismereteinek bővítése, játéktevékenységük gazdagítása, értelmi képességeik, kreativitásuk fejlesztése
- a szabad játék túlsúlyának megtartása mellett, lehetőség biztosítása az egyes tevékenységek új játékként való megélésének elősegítésére
- a kognitív, szociális képességek fejlesztése, a technikai eszközök használatában való jártasság elérése, az információk befogadásának elősegítése saját élményű tapasztalatszerzéssel
- az informatikai eszközök használatával, a személyre szabott differenciált feladatadás és az egyéni ütemű tapasztalatszerzés lehetőségének megteremtése
- az eszközök célszerű, hatékony, életkori sajátosságokhoz alkalmazkodó, biztonságos, tervszerű használatához a feltételek megteremtése.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére

célunkat akkor érjük el, ha életkoruknak megfelelően

- a gyermekek készségei a digitális eszközök alkalmazásában kialakulnak, fejlődnek
- a tehetséges, és lemaradó gyerekek az IKT eszközöket is felhasználva megfelelően fejlődnek
- a gyerekek képessé válnak az IKT kompetenciák befogadására.

4. Az óvodai élet megszervezésének elvei

4.1 Személyi feltételek

A Pedagógiai Programunkban megfogalmazott célok és feladatok, a jogszabályban előírt személyi feltételek biztosításával megvalósíthatóak.

Az óvodában a nevelőmunka középpontjában a gyermek áll.

A nevelőmunka kulcs-szereplőjének az óvodapedagógust tekintjük, jelenléte a nevelés egész időtartamában fontos feltétele az óvodai nevelésnek. Az óvodapedagógus (és valamennyi segítő munkatársa) modellt, mintát jelent a gyermekek számára; személyisége az elfogadó és szeretetteljes, támogató attitűdön alapszik.

A sajátos nevelési igényű gyermek fejlesztése speciálisan képzett szakember közreműködését igényli.

Alapvető elvárásaink az óvodával jogviszonyban álló alkalmazottak felé:

- a munkaköri leírásban foglaltakat maradéktalanul teljesítse
- az intézmény etikai kódexének megfelelő magatartást tanúsítson
- személyiségjegyeivel és külső ápoltságával és megjelenésével a gyermekintézmény értékrendjét képviselje
- a pedagógiai programunk szellemiségét képviselje
- rendelkezzen nyitottsággal és toleranciával a különbözőségek elfogadására
- legyen képessége és hajlandósága az összehangolt, tudatos munkára

Elvárásaink az óvodapedagógus felé különösen:

- rendelkezzen a hatályos jogszabály által előírt szakirányú végzettséggel (az óvodapedagógiára vonatkozó szakmai ismeretek, a nevelőtestület jogköréhez tartozó intézményi dokumentumok, belső szabályzatok ismerete)
- folyamatos önképzési igény jellemezze
- legyen képes a különböző szakmai ismeretek anyagát összekapcsoló, harmonizáló pedagógiai módszerek alkalmazására,
- az előírt dokumentációkat (pedagógiai programban előírt, Egyesített Óvoda által szabályozott, és a tagóvodai plusz megállapodások szerinti) megfelelő szakmaisággal vezesse
- nevelői alkalmasságát jellemezze: jó kapcsolatteremtő képesség, empátia, kedves nyílt személyiség, jó szervezőképesség
- legyen elhivatott a pedagógus pálya felé

4.2 Tárgyi feltételek. A program végrehajtásához szükséges, a nevelőmunkát segítő eszközök, felszerelések

Az óvoda épületét, udvarát, kertjét, berendezését oly módon alakítjuk ki, hogy a gyermekek biztonságát, kényelmét szolgálja, megfeleljen testméreteiknek, biztosítsa egészségük megőrzését fejlődését, valamint, hogy lehetővé tegye a mozgás- és játékgigényük kielégítését. A gyermekeket harmóniát árasztó színekkel, formákkal, anyagokkal vesszük körül. Egyidejűleg megfelelő munkakörnyezetet biztosítunk az óvodapedagógusoknak, az óvodai munkatársaknak, lehetőséget teremtünk a szülők fogadására.

Célunk

Pedagógiai programunk megvalósításához a tárgyi, környezeti feltételek megfelelőségének elérése.

Feladatunk

- korszerű, az európai normáknak megfelelő minőségű eszközök beszerzése
- a játék és egyéb fejlesztő eszközök kiválasztásánál a tudatos, életkornak megfelelő képességfejlesztés szempontjainak érvényesítése
- az inkluzív neveléshez szükséges speciális kötelező eszközök beszerzése
- az elhasználódott eszközök, berendezési tárgyak folyamatos cseréje, baleset és munkavédelmi szempontból évenkénti felülvizsgálata, a szükséges intézkedések megtétele
- a gyermekek által használt eszközök, berendezési tárgyak könnyen elérhető, biztonságot nem veszélyeztető elhelyezése.
- a gyermekek IKT kompetenciáinak fejlesztéséhez a megfelelő eszközök beszerzése

A programunk megvalósításához szükséges tárgyi erőforrások biztosításában, beszerzésében a következő **alapelveket érvényesítjük:**

- az eszközök feleljenek meg a minőségügyi szabványnak
- a gyermekbútorok alkalmazkodjanak a gyermekek testméretéhez
- a játékeszközök beszerzésénél elsődleges szempont a minőség, a balesetmentes környezeti tényezők biztosítása.

Az Egyesített Óvoda intézményei rendelkeznek a 20/2012.(VIII.31.) EMMI rendelet 2.sz mellékletében meghatározott minimális eszköz és felszerelésjegyzékben előírtakkal. Ez alól kivételt képez az integrációs nevelés tárgyi szükségletei, melyek folyamatos beszerzése, fejlesztése a sérülés típusának megfelelően történik. Állandó feladatunk. az eszközök karbantartása, az elhasználódottak pótlása. (A tagóvodánkenti eszközlista a pedagógiai program 2. sz. melléklete.)

4.3 Az óvodai élet megszervezése

Az Egyesített Óvoda pedagógiai programja megvalósítható életkor szerint szervezett és osztatlan csoportban egyaránt.

A nevelésünk alapja a közös pedagógiai programunk, amely a teljes óvodai életet magába foglaló tevékenységek keretében szervezhető meg, az óvodapedagógus feltétlen jelenlétében és közreműködésével.

A gyermek egészséges, tevékenységekben megnyilvánuló fejlődéséhez, fejlesztéséhez a napirend és a hetirend biztosítja a feltételeket. A fejlesztés feladatai megfelelő időtartamú, párhuzamosan végezhető, differenciált tevékenységek, valamint a gyermek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú (5-35 perces) csoportos foglalkozások tervezésével, szervezésével valósulnak meg.

A tagóvodák óvodapedagógusai hagyományaikra, eddigi bevált gyakorlatukra építve választják ki a számukra megfelelő szervezeti és időkeretet a fenti szempontok figyelembevételével.

Az óvodai élet szervezésében a gondozásnak is kiemelt szerepe van. Az óvodapedagógus és a gondozásban is résztvevő - nevelőmunkát segítő - munkatársak, ebben a folyamatban is nevelik, építik kapcsolataikat a gyermekekkel, egyúttal segítik önállóságuk fejlődését.

4.3.1 Hetirend

A hetirend elsősorban az óvodapedagógust segíti abban, hogy nevelőmunkáját a folyamatosság, a rendszeresség, a tudatosság és a fokozatosság elve szerint végezhesse.

- a ciklusokban a tartalmi egység elvei alapján komplex módon jelenítjük meg a tevékenységi formákat
- naponta lehetőséget teremtünk az éneklésre, vizuális tevékenységre, verselésre, mesélésre a választhatóság elve szerint
- a gyermekeknek naponta biztosítjuk a szervezett játékos mozgást az életkori és egyéni sajátosságokhoz igazítva (lehetőleg a szabadban), kihasználjuk a fenntartó által felkínált rendszeres, térítésmentes sportolási lehetőségeket (úszás, labdás torna, testtartást javító torna)
- heti egy-két alkalommal minden csoportban szervezett mozgást tervezünk (tornateremben, vagy udvaron)
- a gyermekeknek lehetőséget adunk arra, hogy a megkezdett témát, tevékenységet kedvük szerint folytathassák a nap, a hét folyamán.

4.3.2 Napirend

A napirend biztosítja a gyermek gazdag, változatos tevékenységét, az aktív és passzív pihenés életkornak és egyéni szükségletének megfelelő váltakozását. A közel azonos időpontban, rendszeresen visszatérő, ismétlődő tevékenységek érzelmi biztonságot teremtenek a gyermeknek. A napirendet a különböző tevékenységekhez és a gyermek egyéni szükségleteihez igazítjuk, valamint figyelembe vesszük a helyi szokásokat, igényeket.

- a napirendet folyamatosság és rugalmasság jellemzi, a tevékenységek közötti harmonikus arányok kialakítását szem előtt tartjuk
- a napirend rugalmassága lehetővé teszi az előre nem tervezett események beillesztését is
- a napirendben kitüntetett helyet foglal el a gyermek legfőbb tevékenysége, alapvető szükséglete: a játék. Elsődlegességét az összefüggő játékidővel biztosítjuk a napirendben.
- a napirendet áthatja a gyermek folyamatos, testi-lelki szükségletei szerinti gondozása
- a napirendben alkalmazkodunk az évszakokhoz, hogy a természeti hatások is szolgálják a gyermek fejlődését
- a pihenés előtti mesét, a szervezett játékos mozgást a napirendben tervezzük.

4.4. Az óvoda kapcsolatrendszere

Nevelőmunkánkban a gyermekek személyiségfejlődését folyamatnak tekintjük, melyben az óvodába lépést megelőző és az azt követő időszak egyaránt fontos szerepet tölt be.

Az óvodát szociális és nevelési funkciója összekapcsolja a családdal, és azokkal az intézményekkel, amelyek az óvodába lépés előtt (bölcsődék és egyéb szociális intézmények), az óvodai élet során (pedagógiai szakszolgálat intézményei, gyermekjóléti szolgálatok, gyermekotthonok, egészségügyi, illetve közművelődési intézmények) és az óvodai élet után (iskolák) meghatározó szerepet töltenek be a gyermek életében. A kapcsolattartás formái, módszerei alkalmazkodnak a feladatokhoz és a szükségletekhez. A kapcsolatok kialakításában és fenntartásában az óvoda nyitott és kezdeményező.

Célunk

A partnerekkel való folyamatos, korrekt együttműködés.

Feladatunk

A partnerkapcsolatok tervszerű működtetése

Sikerkritérium

Célunkat akkor érjük el, ha:

- partnereinkkel az együttműködés a tervezettnél megfelelően működik
- az együttműködés alapelvei érvényesülnek
- a partneri elégedettségi mutatók pozitívak.

4.4.1 Az óvoda és a család kapcsolata

Minden óvodás gyermek fejlesztésének alapja a gyermek személyiségállapotának megismerése. A személyiség fejlődésének támogatásához törekszünk a szülők, nevelésben közreműködők nevelési szokásait, elvárásait megismerni, és az együttműködés érdekében egyeztetni nevelési céljainkat, feladatainkat.

Célunk

A családi nevelés erősítése, a család és az óvoda együttműködésének elősegítése a gyermekek összehangolt nevelése érdekében.

Korrekt, kölcsönös bizalom, kölcsönös segítségnyújtás kialakítása és fenntartása, az óvoda pozitív szerepének kialakítása, a szülők megnyerése a közös nevelés érdekében. Az óvodakezddéstől az óvoda befejezéséig különböző szintű kapcsolattartási, tájékoztatási formák működtetése, melyeken keresztül a **szülők betekintést nyerhetnek, tapasztalatot szerezhetnek és meggyőződhetnek** az óvoda környezeti jellemzőiről, pedagógiai tevékenységéről, a gyermekcsoportok életéről és gyermekeik fejlődéséről.

Az együttműködés alapelvei

- a gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, az óvoda kiegészítő, segítő szerepet tölt be
- az együttműködést jó partnerkapcsolatban valósítjuk meg
- figyelembe vesszük a családok sajátosságait, szokásait. Az együttműködés, a segítségnyújtás módját a családokhoz illesztjük
- az együttnevelésben a kezdeményező, elfogadó szerepet vállaljuk fel
- a szülők kéréseit, javaslatait igényeljük, megfontoljuk
- biztosítjuk a családi és az óvodai élet közötti folyamatosságot, az átmenetet
- a kapcsolatfelvétel és -tartás legmegfelelőbb módját családonként keressük meg
- megértő, bizalmat ébresztő magatartással kezdeményezünk kapcsolatot minden családdal
- a családdal kapcsolatos információkat diszkréten kezeljük.

Feladatunk

- az óvoda nyitottságát biztosítjuk
- a szülőket tájékoztatjuk arról, hogy a különböző szintű és tartalmú információhoz hogyan juthatnak hozzá (faliújságok, dokumentumok, honlapok)
- a szülőket megismertetjük azokkal a formákkal és lehetőségekkel
 - amelyekben saját gyerekükről
 - a gyerekük csoportjáról
 - az óvoda életéről, tartalmi munkájáról kaphatnak tájékoztatást

- arra törekszünk, hogy az óvodába lépéstől az óvoda befejezéséig a kapcsolattartást jellemezze
 - az együttműködési készség
 - a kölcsönösség
 - a tisztelet
 - az odafigyelés, nyitottság
 - a korrekt partneri viszony
- a kapcsolattartási formákat, lehetőségeket megismertetjük a szülőkkel.

A fejlesztés lehetőségei:

- szülők bizalmának elnyerése magas szintű szakmaisággal, emberséggel
- a szülők megfelelő motiválása az együttműködési formák működtetésére
- a különböző kapcsolattartási formák eredményességi, részvételi mutatói alapján megerősítés vagy változtatás
- a gyermekek fejlődésével kapcsolatos tájékoztatás rendszeres, objektív, szakmailag megalapozott, dokumentumokkal alátámasztott alkalmazása
- a szülők véleményeinek, igényeinek évenkénti megismerésével, felmérésével a kapcsolattartás ésszerű és működőképes változtatása, fejlesztése
- az óvoda részéről megnyilvánuló nyitottsággal a szülők jogos kérésének figyelembe vétele.

Az együttműködés formái

A szülők folyamatos, reális, rendszeres tájékoztatást kapnak gyermekük fejlődéséről, óvodai életéről.

- A gyermekek óvodába kerülése előtt családlátogatást kezdeményezünk, valamint ismerkedési lehetőséget szervezünk az óvodában. Mindkét együttműködési formát a tájékozódás és az ismerkedés fontos eszközének tekintjük.
- A szülőtől való elválás megkönnyítése érdekében a „szülős beszoktatást” szorgalmazzuk, ezzel a lehetőséggel hosszantartó hiányzás esetén ismét élhetnek a családok.
- Napenkénti párbeszéd - rövid ideig tart, de alkalmat adunk a szülőknek betekinteni a gyermekcsoport életébe, naprakész információkkal szolgálunk.
- Szülő jelenléte a csoportban: főként az átmeneti, „befogadási” időszakban alkalmazzuk, de esetenként célzottan, megbeszélte időpontban megfigyelheti gyermekét a közösségben akár szülői, akár óvodapedagógusi kezdeményezésre.
- Időpont egyeztetéssel (nyílt nap – nyílt hét) lehetőséget adunk a szülők számára, hogy betekintést nyerjenek gyermekük óvodai életébe. Esetenként videó felvételt is készítünk, hogy megismerhessenek különböző tevékenységformákat a csoportban.
- Fogadóórán a „négy szemközti” beszélgetés, a közös megoldáskeresés lehetőségét teremtik meg, korrekt tájékoztatást adunk a gyermekek fejlődéséről.
- Szülői értekezleten alkalmat adunk arra, hogy a szülők megismerkedhessenek az óvoda célkitűzéseivel, s az általánosan érdeklődésre számot tartó témákban eszmecsere alakuljon ki.
- Egyes programok, ünnepélyek, az ezzel összefüggő „munka és játszó délutánok” szervezésével szintén az óvoda és a szülők együttműködését erősítjük.
- A szülői közösség a választott tagjai által képviseli a szülők jogait, érdekeit, véleményét a törvényben meghatározott módon és esetekben. Elnökük a szülői képviseletet biztosítja az Egyesített Óvoda szintjén.

Az óvoda és a család együttműködése eredményes, ha

- a szülők és az óvoda értékrendje közel azonos, és együttműködő partnerként támogatják a gyermek fejlődését
- aktívan részt vesznek az óvoda közösségformáló rendezvényein

- részt vesznek az óvodapedagógus által kezdeményezett fórumokon (pl. szülői értekezletek, csoportra vonatkozó tervek ismertetése, stb.)
- a szülők és a pedagógusok kapcsolatára jellemző a konstruktív együttműködés.

4.4.2 Kapcsolat a társintézményekkel

4.4.2.1 Kapcsolat a bölcsődéssel

Az együttműködés alapelvei:

- elősegítjük a bölcsődéből érkező gyermekek számára is az érzelmi biztonságuk megteremtését
- fokozatos ismerkedéssel igyekszünk az átmenetet zökkenőmentessé tenni
- kölcsönös nyitottságra törekszünk.

Az együttműködés formái:

- kezdeményezzük a két intézmény egymással szembeni elvárásainak megismerését, közelítését
- meglátogatjuk a körzethez tartozó bölcsődében a gyerekeket, gondozónőket
- lehetőséget teremtünk a környező bölcsődék számára, hogy a gondozónők betekintést nyerjenek az óvodai életbe, s hogy személyesen is megismerkedhessenek a leendő kiscsoportos óvodapedagógusokkal
- lehetővé tesszük a bölcsődés gyermekek számára is, hogy társaikkal/szüleikkel belátogathassanak az óvodába, találkozhatnak leendő óvodapedagógusaikkal, ismerkedhessenek az óvodai környezettel.

4.4.2.2 Kapcsolat az iskolával

Az együttműködés alapelvei:

- zavartalan átmenetre törekszünk
- a kölcsönös nyitottságot szorgalmazzuk
- az együttműködésben hangsúlyt fektetünk a kölcsönös bizalomra.

Az együttműködés formái:

- tájékozódunk a közeli iskolák pedagógiai programjáról, nevelési alapelveiről, követelményeiről (első osztály)
- lehetőséget teremtünk a betekintésre az iskolák számára az óvodai életbe, pedagógiai programunkba
- lehetőséget teremtünk a leendő tanítók számára nagycsoportos óvodásaink megismerésére, s hogy a gyerekek még óvodai környezetükben ismerkedhessenek a tanítókkal
- lehetővé tesszük az iskolák számára a bemutatkozást a szülőknek készített szóróanyag közzétételével
- megszervezzük az iskolába lépés évében óvodásaink számára az iskolai tanóra látogatást,
- igényeljük az iskoláktól a visszajelzést volt óvodásaink beilleszkedéséről, tanulmányi eredményeiről.

4.4.2.3 Kapcsolat a közművelődési intézményekkel

Az együttműködés alapelvei:

- a közművelődési intézmények (könyvtár, művelődési ház, múzeum, színház) sajátos lehetőségeit tudatosan használjuk fel a nevelőmunkánkban
- a kínálatból úgy válogatunk, hogy választásunk a nevelési feladatok sokoldalú megoldását segítse elő.

Az együttműködés tartalma:

- könyvtárlátogatást (néhány alkalommal évente) szervezünk annak érdekében, hogy felkeltsük a gyermekek érdeklődését a könyvek és a könyvtár iránt
- lehetőséget teremtünk arra, hogy a közeli művelődési házak gyermek és családi programjairól tájékozódhassanak intézményünkben a szülők, néhány óvodás programra látogatást szervezünk
- az 5-7 éves gyermekeink számára múzeumlátogatást szervezünk, megfelelő előkészítéssel (múzeumi szakemberek segítségével) a gyermekek számára érthető, hozzájuk közel álló élményt szerzünk
- színházi élményhez az óvoda épületében szervezett, és színházlátogatások alkalmával juttatjuk a gyermekeket.

4.4.2.4 Kapcsolat az egészségügyi intézményekkel, a XIII. ker. Önkormányzat Szociális és Köznevelési Osztályával.

A kapcsolat intenzitását, rendszerességét elsősorban a törvényi szabályozások, ill. a fenntartói rendelkezések határozzák meg.

A kapcsolattartás elvei:

- az óvodában a gyermekek orvoshoz, védőnőhöz fűződő viszonyát pozitív attitűd erősítésével segítjük (rendszeres találkozás, barátságos légkör, az egészségügyi problémák tapintatos kezelése
- az esélyegyenlőség érvényesítése érdekében a védőnői hálózattal és a szociális osztály munkatársaival szoros együttműködés kialakítása a hátrányos helyzetű, valamint halmozottan hátrányos helyzetű családok gyermekeinek korai (3 éves kortól) óvodáztatásáért.

A kapcsolattartás formái:

- a hátrányos helyzetű családoknál családlátogatás megszervezése (védőnő, óvodapedagógusok, vagy gyermekvédelmi felelős)
- hátrányos helyzetű családok életminőségének folyamatos figyelemmel kísérése kölcsönös tájékoztatással (védőnő, gyermekvédelmi felelős)
- a gyermekek rendszeres egészségügyi vizsgálatáról a gyermekorvos, ill. a védőnő gondoskodik, melynek helyéről, idejéről a védőnő informálja a szülőket a tagóvodák központi faliújságán, ill. a számukra szabályozott módon (hatályos EüM rendelet alapján)
- a különböző egészségügyi intézményekbe (gyermekorvosi rendelő, gyermekfogászat) csak ismerkedési céllal látogatnak el a gyerekek.

4.4.2.5 Kapcsolat a közoktatás-irányítással és a szakmai szolgáltató szervezetekkel

Az együttműködés intézményei

- Budapest Főváros XIII. kerület Önkormányzat, Polgármesteri Hivatal
- Budapest XIII. Tanker PRIZMA Általános Iskola és Óvoda EGYMI
- Budapest XIII. Tanker PRIZMA Általános Iskola és Óvoda, EGYMI Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat XIII. Kerületi Tagintézménye
- XIII. ker. Egészségügyi Szolgálat Kht., iskola egészségügy - ifjúság egészségügyi ellátás
- Fővárosi 3. Számú Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság
- Heim Pál Mentálhigiénés Központ
- SNI-s gyermekek egyéni fejlesztéséhez szükséges speciális intézmények
- Prevenációs és Gyermekjóléti Központ,
- Szociális és Köznevelési Osztály
- Gyámhivatal
- BRFK XIII. ker. Rendőrkapitányság
- HÍD Családsegítő Központ
- Fővárosi TEGYESZ (Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat)

- Vadaskert Kórház és Szakambulancia
- Vöröskereszt.

Az együttműködés alapelvei:

- A gyermek mindennekfelett álló érdekét képviseljük
- intézményeink zavartalan működése érdekében korrekt, a szükséges kompromisszumok megkötésére kész, az alapvető célkitűzéseinket segítő együttműködésre törekszünk
- hangsúlyt fektetünk a kölcsönös bizalomra alapuló rendszeres kapcsolattartásra
- igényeljük a naprakész információk áramlását, törekszünk azok megszerzésére
- igényeljük a kerületi szakmai szolgáltatásokat (utazó gyógypedagógus, logopédus, pszichológus, stb.).

Az együttműködés akkor eredményes, ha az óvodapedagógusok, a tagintézmény vezetői, az intézményvezető, a fenntartó, az egészségügyi dolgozók, a szakmai és szakszolgálatok az óvodai nevelés eredményessége, a gyermekek sikeres életútjának megalapozása és támogatása érdekében együtt munkálkodnak.

5. Az óvodai élet tevékenységformái

5.1 A játék

A játék az óvodás gyermek legjellemzőbb életmegnyilvánulása, az iskola előtti kor legfontosabb, leginkább fejlesztő alaptevékenysége.

A játékban fejeződik ki legkorábban és legteljesebben a gyermeki személyiség. A kisgyermekek belső tartalmaik kifejezésére használják a hozzájuk legközelebb álló nyelvet, a játékot.

A játék – szabad képzetársításokat követő szabad játékfolyamat – a kisgyermek elemi pszichikus szükséglete, melynek mindennap ki kell elégülnie. A kisgyermek a külvilágból és saját belső világából származó tagolatlan benyomásait játékában tagolja. Így válik a játék kiemelt jelentőségű tájékozódó, kreativitásukat fejlesztő és erősítő, élményt adó tevékenységgé. A kisgyermek első valódi játszótársa a családban, az óvodában is a felnőtt – a szülő és az óvodapedagógus. Utánozható mintát ad a játéktevékenységre, majd amikor a szabad játékfolyamat már kialakult, bevonható társ marad, illetve segítővé, kezdeményezővé lesz, ha a játékfolyamat elakad. A felnőtt jelenléte teszi lehetővé a gyermekek közötti játékkapcsolatok kialakulását is.

A játékhoz megfelelő helyre és egyszerű, alakítható, a gyermeki fantázia kibontakozását segítő anyagokra, játékszerekre van szükség.

A játék folyamatában az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja az élményszerű, elmélyült gyermeki játék kibontakozását - mindezt a feltételteremtő tevékenysége mellett a szükség és az igény szerinti együttjátszásával, támogató, serkentő, ösztönző magatartásával, indirekt reakcióival éri el. Az óvodában fontos a szabad játék túlsúlyának érvényesülése.

Célunk

Széles körű játéklehetőségek biztosítása, melyek módot adnak arra, hogy a gyermekek boldog, egészséges lelkű, kiegyensúlyozott, a világ dolgai iránt nyitott, eleven eszű, elevenen mozgó, önállóan kezdeményezők legyenek.

Olyan érzelmi-akaratok kialakítása a gyerekekben, melyek lehetővé teszik a közösségbe való beilleszkedésüket, együttműködésüket.

Feladatunk

- nyugodt, érzelmi biztonságot adó csoportlégtér megteremtése
- cselekvésre inspiráló, a gyermek kíváncsiságát felkeltő, esztétikus, harmóniát sugárzó környezet kialakítása
- megfelelő hely, idő, eszközök és élményszerzési lehetőségek biztosítása a különböző játékformákhoz, a mozgásos játékokhoz, a gyakorló játékokhoz, a szerepjátékokhoz, az építő, konstruáló játékokhoz, barkácsoláshoz, a szabályjátékokhoz, a dramatikus játékokhoz és a bábozáshoz
- a gyerekek képességeinek a lehető legalaposabb megismerése, elősegítése annak, hogy fejlődésük következő, magasabb szintjét fokozatosan elérhessék
- a gyermekcsoport társas kapcsolatainak megfigyelése, segítése
- a különböző játékfajták megjelenésének, differenciálódásának figyelemmel kísérése a gyerekek játékában
- modell értékű felnőtt viselkedési minta adása a játék közbeni magatartási, viselkedési, kommunikációs formákról
- a játék során kitárulkozó gyermeki személyiség tiszteletben tartása.

A napirendben biztosítjuk a viszonylag összefüggő játékidőt. Meleg, megértő, elfogadó légkört alakítunk ki. A személyiségfejlődésben jelentkező szükségletek játékban történő „átfordításához” segítséget adunk. Kisebb körülhatárolt játéktereket alakítunk ki, ahol 4-6 gyermek együttjátszhat, illetve lehetővé tesszük, hogy a gyermek maga is alakíthasson a rendelkezésre álló tárgyakból, eszközökből újabb tereket. Megteremtjük a szabad mozgás, szabad társválasztás feltételeit. A csoport összetételét és fejlettségét figyelembe véve biztosítjuk a kellő mennyiségű játékeszközt. Tudatosan és folyamatosan szervezzük az óvodán belüli és kívüli élmény- és tapasztalatszerzési lehetőségeket. Megteremtjük az élmények sokféle feldolgozásának, az újrajátszásnak lehetőségeit. Formáljuk és erősítjük a csoporton belüli társas kapcsolatokat. Körülményeinkből adódóan alakítjuk a más csoportok gyermekeivel, felnőttekkel való kapcsolataikat. Lehetővé tesszük a különböző játékfajták sokszínű jelenlétét a csoport játékában (gyakorló-, szerep-, építő-, konstruáló játék, dramatizálás, bábozás stb.).

Tiszteletben tartjuk:

- a játék önkéntességét, szabadságát
- a gyermekek önállóságát, kezdeményezését, aktivitását, kreativitását
- önálló téma- és szerepvállalását
- az egyén és a csoport közös döntéseit, konfliktusmegoldásait.

Figyelemmel kísérjük:

- a játékhelyzetek kialakulását, változását, kombinációit
- a szabályok betartását, amelyeken az egyén és a közösség együttélése alapul
- figyelemmel kísérjük, feltárjuk és követjük a gyermeki érdeklődést
- az egyének és játzócsoportok játékát támogatjuk
- támogatjuk a gyermekek egymástól „tanulását” a játékban.

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére

Célunkat akkor érjük el, ha a gyermek

- örömmel, önfeledten játszik
- szükségleteinek és életkorának megfelelő játékot választ
- részt vesz közös játékban
- önálló, kezdeményező megnyilvánulásai vannak
- elfogadó, pozitív érzelmek kísérik a társakkal való játékban
- aktívan részt vesz az erőfeszítést, ügyességet igénylő játékokban is
- betartja és követi a megismert szabályokat
- képes kreatív együttműködésre, gondolkodásra
- megvalósítja egyéni ötleteit és azokat meri vállalni is

- helyesen választ az adott tevékenységhez anyagot, eszközt
- saját élményeit képes újrajátszani
- konfliktusait többnyire képes meg-, illetve feloldani
- kialakulnak olyan érzelmi-akaratú tulajdonságaik, amelyek alkalmassá teszik a közösségben való sikeres eligazodásra (pl. türelem, együttérzés, segítőkészség, kitartás, küzdeni tudás stb.).

5.2 Munka jellegű tevékenységek

A gyermekek munka jellegű tevékenysége a játékkal sok vonatkozásban azonosságot mutat. A személyiségfejlesztés fontos eszköze. A gyermek utánzási vágyából fakad, hogy a környezetében látott felnőttek munkáját utánozza. Megfigyeli a rendszeresen visszatérő munkálatokat, és ráébred arra, hogy az emberi élet velejárója egy-egy adott cselekvéssor.

A játék és a munka jellegű feladatok integrálódása az egyén és a közösség együttműködését alakítja és erősíti.

A játék és a munka jellegű tevékenység önként és szívesen végzett aktív, cselekvő tapasztalás. A közösségi kapcsolatok alakításának fontos eszköze, a saját és a mások elismerésére nevelés egyik formája.

Tudatos pedagógiai szervezést és a gyermekkel való együttműködést igényel a pedagógustól.

A gyermek munka jellegű tevékenysége a közösségi kapcsolatok, a kötelességteljesítés alakításának eszköze, a saját és mások elismerésére nevelés egyik formája.

Célunk

A gyermekekben olyan tulajdonságok kialakítása, hogy szívesen és örömmel tevékenykedjenek és az elvégzett munkát meg is tudják becsülni.

Feladatunk

- a munkafolyamatokat tudatos szervezése a gyermekekkel együttműködve
- a gyermekek eljuttatása a munkavégzéssel kapcsolatos jártasságok, készségek szintjére
- a személyiségfejlődésükhöz szükséges, attitűdök, képességek (pl. kitartás, önállóság, felelősségvállalás, céltudatosság) következetes alakítása és fejlesztése
- a gyermek egyéni képességeinek konkrét és reális értékelése
- a gyermek ösztönzése arra, hogy kezdeményezzen és többféleképpen próbálgasson egy-egy munkafolyamatot. Az önálló próbálkozás mellett a munkafogások megmutatása
- a tevékenységek során a kisebb gyermekek önállóságra törekvésének figyelemmel kísérése annak érdekében, hogy a nagyobb gyermekek segítőkészsége azt ne nyomja el
- a szülők támogatása abban, hogy a gyermek otthon is gyakorolhassa az önkiszolgálást, és a családért végzett tevékenységeket
- példamutatás a munkához való viszonyunkban és munkatársainkkal való együttműködésünkben.

Tartalom

- **Önkiszolgálás**
- **Közösségért végzett tevékenységek**

Önkiszolgálás

Szorosán összekapcsolódik az egészséges életmódra nevelés gondozási teendőivel (lásd egészséges életmód). Megismertetjük a gyermekeket egy-egy használati tárgy alkalmazásával, az önkiszolgálás különböző műveleteivel, azok sorrendjével.

Gyakorlás útján megszilárdítjuk az önkiszolgálás készségeit, kialakítjuk az önálló munkavégzés szokásait, ehhez egyéni fejlettség szerint segítséget nyújtunk.

Közösségért végzett tevékenységek:

- a) naposi munka
- b) a mindennapi élettel kapcsolatos állandó, és alkalmoszerű munkák(pl. segítség az óvodapedagógus és más felnőtteknek, alkalmi megbízatások)
- c) környezet, növény és kisállat gondozás.

a) Naposság

A naposi feladatokkal fokozatosan ismertetjük meg a gyermekeket. A jelkép (kötény, napostábla vagy kitűző) nem csak a megbízást és a feladatvállalást jelzi, hanem vonzóvá teszi a tevékenységet, amire a gyermek büszke és örömmel, sikeresen teljesíti azt. Ügyeljünk arra, hogy a naposi munka elvégzése minél kevesebb időt vegyen el a gyermek játékidéből.

A naposság időtartamában és feladataiban illeszkedik a folyamatos napirend kereteihez és formáihoz. A fokozatos feladattöbbség mindig a gyerekek fejlettségi szintjéhez kell, hogy alkalmazkodjon. A naposok munkáját az óvodapedagógus és a dajka segíti. Olyan légkört kell teremteni, amelyben a feladatokat a gyermekek örömmel végzik, társaikkal együttműködhetnek.

b) A mindennapi élettel kapcsolatos állandó és alkalmoszerű munkák

udvar és teremrendezés; játékelrakás; játékjavítás, tisztítás, készítés; egyéni megbízatások, üzenetek átadása; kerti munka; ünnepi készülődés (ajándékkészítés, szobadíszítés, csinosítás); házimunka jellegű tevékenységek.

c) környezet, növény, kisállat gondozás

A környezet, növény és kisállat gondozás során a gyermekek megismerkednek az egyes munkafolyamatokkal. Megtapasztalják, hogy hatással vannak környezetükre, a gondoskodás, felelősség érzését pl. etetés, környezet tisztítása, ültetés, locsolás, gereblyezés, etetés, stb.

Alapvető szabályunk, hogy a növények és kisállatok beszerzése előtt körültekintően szabad csak eljárni. Ügyelni kell arra, hogy mérgezést, betegséget okozó növény ne kerüljön a gyermekek közelébe. Csak állatorvos által egészségesnek nyilvánított, rendszeresen vizsgált kisállat gondozására lehet vállalkozni, betartva a kisállat tartás szabályait.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére

Célunkat akkor érjük el, ha

- a gyerekek a munka során képesek együttműködni
- örülnek, ha feladataikat teljesíthetik
- önállóan, igényesen végzik a naposi munkát
- észreveszik környezetükben a „beavatkozás” szükségességét
- koruknak megfelelő felelősséggel gondozzák a növényeket és kisállatokat
- szívesen vállalkoznak egyéni megbízatások teljesítésére
- segítenek a kisebbeknek, a környezetükben rászorultaknak
- szeretnek meglepetést készíteni a társuknak és a szüleiknek (pl. születésnap ajándék).

5.3 A tevékenységekben megvalósuló tanulás

Az óvodai tanulás folyamatos, játékba integrált, önkéntes és cselekvéses tapasztalatszerzés. A teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja. Nem szűkül le az ismeretszerzésre, hanem az egész nap folyamán adódó helyzetekben, természetes és szimulált környezetben, az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységi formákban, komplex módon történik. A tanulás a nevelési folyamat szerves része, A tanulási folyamatnak szociális, mozgáson alapuló és értelmi képességeket mozgató összetevői vannak. Többnyire mindig, mindegyik összetevő jelen van. Az, hogy mikor, melyik dominál, mikor, melyik kap nagyobb hangsúlyt, az mindig az adott tanulási helyzettől, valamint a gyerek általános és pillanatnyi állapotától függ, konkrétan az egyenetlenül alakuló érési folyamat irányától és tempójától.

Lehetséges formái:

- utánzásos, minta- és modellkövetéses magatartás- és viselkedéstanulás, szokások alakítása
- játékos, cselekvéses tanulás
- spontán játékos tapasztalatszerzés
- gyermeki kérdésekre és válaszokra épülő ismeretszerzés
- az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés
- gyakorlati problémamegoldás

Célunk

- A gyerekek képességeinek fejlesztése, tapasztalatainak bővítése, rendezése, differenciált személyiségfejlődésük segítése, hogy képessé váljanak az iskolai tanulásra.
- Az óvodás gyermek kompetenciáinak fejlesztése, az ismeretek adekvát alkalmazására, felhasználására felkészítés.
- A gyermeki kíváncsiságra, érdeklődésre alapozva a tudás, tanulási utáni vágy felkeltése.
- A holisztikus szemléletmód kialakítása.

Feladatunk

- gyermekek örömteli tevékenységi, megismerési vágyának kielégítése
- a tanulást támogató környezet megteremtése során a gyermekek előzetes tapasztalatainak, ismereteinek a figyelembe vétele
- változatos, a gyermekek cselekvő aktivitására épülő, sok érzékszervet foglalkoztató tapasztalás lehetőségének biztosítása
- tanulást támogató környezet megteremtése
- személyre szabott, pozitív értékeléssel a gyermekek személyiségének kibontakoztatása
- a különböző képességek, készségek és a meglévő tudás egyenrangúságának biztosítása
- az ismeret, attitűd, képesség hármasságának (kompetencia) érvényesítése
- a gyermekek értelmi képességeinek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás) fejlesztése
- érzelmi-akarat tulajdonságaiknak edzése (folyamatosság és fokozatosság) feladattudatuk és feladattartásuk erősítése érdekében
- a több érzékszervvel, változatos módon történő megtapasztalás lehetőségének biztosítása
- a gyermekek egyéni képességeinek nyomon követése, az ehhez igazodó differenciált fejlesztés megvalósítása
- a gyermekek tanulás iránti vágyának felébresztése, kíváncsiságuk, érdeklődésük fenntartása (életkoruknak megfelelő ideig)
- a természeti és társadalmi környezetben szerzett tapasztalataik rendszerezésének tudatos szervezése
- a kiemelkedő képességű, tehetséges gyermekek felismerése és fejlesztése
- részképesség lemaradás, illetve egyéb potenciális tanulási zavar időbeni kiszűrése, jelzés a megfelelő szakembernek és a tagóvoda vezetőjének.
- korszerű pedagógiai módszerek alkalmazása

Munkánk során a kötetlen- és kötött foglalkoztatási formákat egyaránt alkalmazzuk. A kötött foglalkoztatásnál a gyermekek motiváltságának fenntartása ugyan olyan fontos, nélkülözhetetlen tényező, mint a kötetlen formánál.

A kétféle foglalkoztatási formán belül mód nyílik a különböző munkaformákban történő tevékenykedésre: egyéni, páros, mikrocsoportos, frontális.

Párhuzamosan végezhető differenciált tevékenységeket is tervezünk, melyek során sokoldalú cselekedtetéssel, a gyermekek érzékszerveinek bevonásával bővítjük ismereteiket, felfedeztetjük az összefüggéseket, fejlesztjük a kognitív képességeiket.

A tanulás szervezésének elvei

- az objektív feltételek megteremtése, a tevékenységek felkínálása mellett, a döntés szabadságának biztosítása
- a cselekvéses ismeret és tapasztalatszerzéshez, információ feldolgozáshoz megfelelő idő biztosítása
- Az óvodapedagógus vegye figyelembe:
 - az előzetesen megszerzett tapasztalat, ismeret (tudásanyag) bőségét és mélységét
 - a gyermekcsoport összetételét, értelmi, érzelmi érettségét
 - az egyénileg haladó gyermekek tempóját (a gyermekhez igazodó tanulásszervezés, egyéni módszerek alkalmazása)
 - a megfelelő eszközök alkalmazását
 - a közösen szerzett élményekből a gyermek által hasznosított tapasztalatokat a saját képességéhez mérten.

Az óvodapedagógus által kezdeményezett kötött tevékenységi formák időtartama középső csoportban maximum 20-25 perc, nagycsoportban 30 – 35 perc. Kiscsoportban a szervezett mozgás időtartama 20-25 perc.

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére

Célunkat akkor érjük el, ha

- értelmi képességeik koruknak megfelelő szinten vannak (észlelés, érzékelés, figyelem, gondolkodás, emlékezet)
- a tanuláshoz szükséges kompetenciáik koruknak megfelelően fejlettek
- kialakulnak az iskolába lépéshez szükséges készségek, képességek, kulcskompetenciák
- megjelenik feladattudatuk, kitartásuk, önállóságuk
- természetes módon, szorongás nélkül, érdeklődéssel tevékenykednek
- problémamegoldó képességük, kreatív gondolkodásuk, helyzetfelismerésük jó szintű
- nyitottak az őket körülvevő világra, kíváncsiságuk belső motivációvá alakul
- a tanulás eredményeként tudásuk, ismeretük gazdag, sokrétű
- a részképes és tanulási zavaros gyermekek időben megfelelő szakemberhez kerülnek
- a tehetséges gyermekek is megtalálják a kiemelkedő képességüknek megfelelő tevékenységet.

5.3.1 Művészeti nevelés

5.3.1.1 Verselés, mesélés

Szorosan összefonódik az anyanyelvi neveléssel, a zenével, a mozgásos játékokkal. Fontosnak tartjuk, hogy nyelvileg tiszta és értékes népi, klasszikus és kortárs irodalmi műveket halljanak a gyerekek. A mindennapi mesélés, mondókázás és verselés a kisgyermek mentális higiéniájának elmaradhatatlan eleme.

Célunk

- A magyar nyelv szépségének, kifejezőerejének megismertetésével, a helyes nyelvhasználat, mondszerkesztéssel az ízlésformálás megalapozása.
- A gyermekek anyanyelvi kultúrájának, ízlésének fejlesztése, a népi a klasszikus és a kortárs irodalmi művek közvetítésével, a kultúra átörökítése, az irodalmi művek értékközvetítő hatásainak érvényesítése.

- A verselés, mesélés tanítson emberi kapcsolatokra, adjon alkalmat „belső képek” kialakításával az érzelmek feldolgozására, a feszültségek feloldására.
- A gyermekek pozitív személyiségjegyei alakuljanak, erősödjenek a csodákkal teli meseélmények segítségével és a versek zeneiségével, rímeinek csengésével. Szívesen hallgassanak mesét, verset, mondókát.

Feladatunk

- változatos irodalmi élmények közvetítése
- elsősorban a magyar népi, illetve műalkotásokból történő választás, valamint kortárs irodalmi művekből és a nemzeti és etnikai kisebbségek verseiből, meséiből, valamint a migráns gyermekek hazájának kulturális értékeiből történő merítés
- a gyerekek beszédkedvének felkeltése és beszédkulturájuk alakítása
- nyugodt, kényelmes körülmények teremtése az irodalmi művek befogadására
- a mese-, versmondás, bábozás és dramatizálás szokásainak, szertartásainak kialakítása
- bábozás a gyerekeknek, közös bábszínházi élmények megszervezése
- az óvodapedagógusi előadásmód tükrözze anyanyelvünk hangzásvilágát, ritmusát, dallamát
- metakommunikációs eszközökkel érzékletes, de ugyanakkor természetes alkalmazása
- a gyerekek számára az önkifejezés lehetőségeinek felkínálása, ösztönzése a saját vers- és mese alkotásra, annak mozgással és/vagy ábrázolással történő kombinálására
- a szülők figyelmének felhívása a beszélgetések, a beszélgetéssel kísért együttes tevékenységeknek a gyerekek értelmi és érzelmi fejlődését serkentő, a szülő-gyerek kapcsolat erősítő hatására
- az élő előadásban elhangzó mese-vers jelentőségének hangsúlyozása a szülőknek az audiovizuális eszközök által közvetítettekkel szemben
- a szülőknek segítségnyújtás az igényes gyermekirodalom kiválasztásához.

A mesekiválasztás szempontjai:

- nyelvileg tiszta legyen a szöveg
- pozitív emberi kapcsolatokat tanítson
- mélyítse az önismeretet
- segítse a világ megismerését
- tanítson az indulatok feldolgozására
- ne hiányozzon a humor
- alkalmazkodjon a gyermek életkori sajátosságaihoz
- oldja a szorongást
- a pihenés, alvás előtti mesélésre szánt művek segítsék a megnyugvást, ellazulást.

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére

Célunkat akkor érjük el, ha

- a gyerekek játék közben is odaillő mondókákat, verseket, rigmusokat mondogatnak
- szívesen hallgatnak mesét, kérik a mesék ismétlését
- önálló verselésre, mesemondásra vállalkoznak
- segítenek a mesemondás, verselés helyének, feltételeinek kialakításában
- tevékenyen, aktívan vesznek részt a beszélgetésekben, felfogják, megértik a hallott irodalmi mű témáját, humorát, költői képeit, a hangzás, a hangulat, érzelem és alkalom egységében
- megszilárdulnak a mesehallgatáshoz kapcsolódó szokásaik, figyelmük fenntartásának és ellenőrzésének egyezményes jelzései,
- össze tudják kötni a folytatásos mesék, verses mesék, meseregények szálait
- vannak kedvenc mesehőseik, a velük történetek megjelennek a játékukban (bábozásban, dramatizálásban, szerepjátékban)

- beszélgetnek az elhangzottakról, megjegyzik az érdekes mese és szófordulatokat, furcsa, vagy szép hangzású neveket, s ez beépül aktív szókincsükbe
- kialakul a képességük a belső képteremtésre
- vigyáznak a könyvre.

5.3.1.2 Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

A zenei nevelés az óvodai élet mindennapjait áthatja, színesebbé teszi életünket, formálja mindannyiunk (gyermek, felnőtt) személyiségét.

Fontosnak tartjuk a zenei műveltség megalapozását, az ízlés formálását, a magyar népi játékok, megismertetését, és megszerettetését.

Az óvodában, amikor a tánchoz kapcsolódó mozgáskultúráról beszélünk, a magyar nép mozgulatszokásaira gondolunk. Az életkort tiszteletben tartva a gyerekek fejlettségéhez, mozgáskoordinációjához, és értelmi képességeihez alkalmazkodunk. A járás, játékos mozdulatok, egyszerű ismétlődő mozdulatformák készítik elő az óvodában a 8-10 évesek táncát. Az óvodában használt játékok, részben a népi játékokban megőrzött hagyományos mozdulatok, részben az óvodapedagógus és a gyermek közös leleményei. A körjáték, azon belül a páros forgás, guggolás, taps kifordulás az, amit óvodáskorban „gyermektáncnak” nevezünk.

Célunk:

- A zene iránti érdeklődés felkeltése, befogadására való képesség megalapozása.
- A közös éneklés, a közös játék örömeinek megéreztetése, ami fejleszti a gyermekek zenei ízlését, esztétikai fogékonyságát, mozgáskultúráját.
- A gyermekek jussanak minél több olyan zenei élményhez, amely megalapozhatja zenei anyanyelvüket.
- A szülőföld értékeinek átörökítése énekes népszokások, népi mondókák, dalos játékok valamint a népzene megismertetése, megszerettetése által.
- Az énekes népi játékok és az igényesen válogatott kortárs művészeti alkotások segítségével a gyermek zenei képességeinek és zenei kreativitásának alakítása, a gyerek érzelmi, esztétikai világának gazdagítása.

Feladatunk

- igényes zenei kultúrát képviselő dalok, dalos játékok, mondókák kiválogatása, összeállítása az életkornak és az adott csoport képességszintjének megfelelően
- a nemzeti és etnikai kisebbségek és a migráns gyermekek hazájának kulturális értékeit is figyelembe vevő dal- és zenei anyag választás
- kellemes légkör biztosítása az énekes, táncos játékokhoz, sok zenei élményt nyújtása
- a zenei képességek, készségek (a ritmus, éneklés, hallás, mozgás) alakítása, fejlesztése
- a gyermek zenei kreativitásának és alkotókészségének a fejlesztése
- a gyermeki tehetség kibontakoztatása sokféle hangszer megismertetésével és használatával
- a gyermek zene, éneklés iránti érdeklődésének felkeltése
- a zene befogadására való képességek megalapozása
- különböző, változatos módszerekkel és eszközökkel a gyermek ritmusérzékének fejlesztése,
- egyszerű táncok és játékos mozdulatok élményszerű gyakorlása, a gyermekek motiválása újabb mozdulatok kitalálására
- a magyar népi kultúra kincseinek, a népszokások egyes elemeinek, az ünnepeinkhez kapcsolódó zenék, dalok megismertetése
- a gyermek tér és formaérzékének fejlesztése a játékok során alkalmazott különböző térformák gyakorlásával.

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére

Célunkat akkor érjük el, ha

- örömmel énekelnek, csoportosan és egyénileg, önálló indítással életkoruknak megfelelően tisztán
- képesek az egyenletes lüktetés és ritmus együttes gyakorlására
- ismerik és megkülönböztetik a „tá” és „ti-ti” ritmusokat, tisztában vannak a szünet, mint zenei egység jelentésével
- megkülönböztetnek halk-hangos, magas-mély, gyors-lassú fogalompárokat énekes gyakorlatban is
- képesek dallamfelismerésre kezdő vagy belső motívumról
- ismernek néhány ütőhangszert, azokat önállóan és változatosan használják az egyenletes lüktetés és ritmus kifejezésére, valamint az éneklés kíséretére is
- egyszerű, játékos mozgásokkal kísért körjátékokat, táncokat, gyermekjátékokat egyöntetűen, esztétikusan játszanak.
- jól ismerik a különböző mozgásformák, térformák kialakítását (kör, csigavonal, hullámvonal, páros kör, mindenki párban, csillagforma, szűkülő és táguló kör, kaputartás, bújás)
- megfigyelnek és megkülönböztetnek finomabb hangszíneket a természetben, a környezetben hallható zörejekben, beszéd és énekhangokban, valamint hangszereken játszott zenében.

5.3.1.3 Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka

Az érzelmi kommunikálást, a gyermekek érzelmeinek, gondolatainak kifejezését a művészetek eszközeivel alakítjuk ki és fejlesztjük. A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül.

Célunk

- A gyermekek a családban és a közösségben szerzett élményeik hatására, belső fantáziaviláguk, érzelmeik segítségével, egyéni szabad önkifejezésre válnak képessé.
- Esztétikai érzékenységük, a szép iránti fogékonyságuk alakítása.
- A helyes ceruzafogás elsajátíttatása.

Feladatunk

- a gyermekek megismertetése az eszközök használatával, a különböző anyagokkal, a rajzolás, mintázás és kézi munka különböző technikai alapelemeivel és eljárásaival
- lehetőség teremtése a különböző technikák, változatos módon történő alkalmazásához, a megfelelő készség szint kialakításáig történő gyakorlásához, optimális körülmények megteremtése a gyermekek ábrázoló tevékenységének elősegítésére: elegendő hely és idő, az eszközök hozzáférhető helyen történő elhelyezése (elegendő mennyiségben, megfelelő minőségben)
- a gyerekek hozzásegítése a tevékenység funkcióörömeinek sokszori átéléséhez, türelmes kivárása, míg e tevékenykedés során felébred a „valamit létrehozás” vágya, a gyermekek eljutnak az alkotó tevékenység öröméig
- a gyermek differenciált segítése a saját szintjéhez képest történő fejlődésben
- a gyermekek önálló önkifejezésének segítése egész nap folyamán
- a gyermek érzékelésének, észlelésének és képzeletének, sík és térbeli tájékozódó képesség kialakulásának, fejlődésének segítése
- vizuális tapasztalatok nyújtása,
- képi, kommunikációs nyelv kialakulásának elősegítése,
- lehetőség biztosítása a környezet esztétikai alakítására és az esztétikai élmények befogadására.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére

Célunkat akkor érjük el, ha

- kialakul a gyermekekben egy sajátos képi kommunikációs nyelv
- bátrak, ötletesek az építésben, a téralakításban
- tevékenyen részt vesznek az őket körülvevő tér, valamint a térbeli makettek rendezésében
- képalakításaikban egyéni módon jelezni tudják az elemi térviszonylatokat. Élményeik, elképzeléseik, képzeik megjelenítésében többnyire biztonsággal használják a képi kifejezés változatos eszközeit
- szín- és formaábrázolásuk változatos
- emberábrázolásaikban megjelennek a részformák, próbálkoznak a legegyszerűbb mozgások jelzésével is
- tudnak formákat mintázni emlékezéseik alapján és megfigyeléseik felhasználásával
- önállóan tudják alkalmazni a megismert technikákat, önállóan díszítenek tárgyakat, elképzeléseik megvalósításában kreatívan alkalmaznak egyszerre akár több ismert technikát
- kialakul a finom kézmozgás képessége biztos és helyes ceruza fogással
- vonalvezetésük balról jobbra halad
- esztétikai élmény létrehozásával gazdagodik személyiségük
- ismernek 2-3 műalkotást, jellegzetes épületet, hidat.

5.3.2 Mozgás

Az óvodáskor a természetes hely -, helyzetváltoztató- és finommotoros mozgáskészségek tanulásának, valamint a mozgáskoordináció intenzív fejlődésének szakasza, amelyeket sokszínű, változatos és örömteli, érzelmi biztonságban zajló gyakorlati formákkal, játékokkal szükséges elősegíteni. Ezzel biztosítható a mozgás és az értelmi fejlődés kedvező egymásra hatása.

A mozgásos játékok, tevékenységek, feladatok rendszeres alkalmazása kedvezően hatnak a kondicionális képességek közül különösen az erő és az állóképesség fejlődésére, amelyek befolyásolják a gyermeki szervezet teherbíró képességét, egészséges fejlődését. Fontos szerepük van a helyes testtartáshoz szükséges izomegyensúly kialakulásában, felerősítik, kiegészítik a gondozás, és egészséges életmódra nevelés hatásait.

A tornának, játékos mozgásoknak, az egészséges életmódot erősítő egyéb tevékenységeknek teremben és szabad levegőn, eszközökkel és eszközök nélkül, spontán vagy szervezett formában az óvodai nevelés minden napján-az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve-minden gyermek számára lehetőséget kell biztosítani.

Szabad, spontán mozgás:

A spontán, a szabad játék kereteiben végzett mozgásos tevékenységeket kiegészítik az irányított mozgásos tevékenységek. A komplex testmozgások beépülnek az óvodai élet egyéb tevékenységeibe is, miközben együtt hatnak a gyermekek személyiségének – pozitív énkép, önkontroll, érzelemszabályozás, szabálykövető társas viselkedés, együttműködés, kommunikáció, problémamegoldó gondolkodás – fejlődésére.

A mozgás egy állandó belső késztetés a gyerekek számára, ezért örömmel és természetes módon gyakorolják.

Az óvoda udvara lehetőséget nyújt a mozgásformák gyakorlására, mozgásos játékokra, miáltal a gyerekek természetes mozgásigénye sokrétűen kielégül. A gyermekek különböző terepeken gyakorolhatják a különböző fogó játékokat, mászásokat, gurulásokat, bújócskát, stb.

A csoportszobákban fontos szempont, hogy elegendő teret, rögzített és/vagy mobilizálható, eszközt biztosítsunk a mozgásos játékokhoz. Így a gyermekek váltakozva használhatják azokat a torna és egyéb eszközöket, amelyek testedzésüket, mozgásfejlődésüket is szolgálják.

A jó levegő, napfény, víz segítik a gyermekek edzését. Késő ősszel és télen az udvar mozgáslehetősége időnként kevésnek bizonyul. Sétákkal, közeli játszóterek látogatásával a levegőzés és mozgás adta lehetőségeket szükséges kiegészíteni.

Nyáron fontos gondoskodni a nap, a lég- és vízfürdőzésről. Módszere, szervezése a nevelőtestület által kidolgozott, a helyi körülményeket figyelembe vevő nyári terv alapján történik.

Szervezett mozgás

A sokoldalú képességfejlesztés révén szorosan kapcsolódik más nevelési területekhez.

A mindennapos szervezett mozgás tevékenység 25-30 percben (az életkori, egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve) sok játék, pergő ritmusú, frissítő mozgás jellemzi. Törekedni kell a gyermekeket legjobban fejlesztő, kooperatív mozgásos játékok széleskörű alkalmazására, a szabad levegő kihasználására.

A fejlesztés tartalmát a természetes emberi alapmozgások, mint pl.: járás, futás, ugrás, dobás, mászás, kúszás, gurulások, egyensúlyozások, mozgásos játékok alkotják.

Célunk

- A gyermekek természetes mozgáskedvének megőrzése, mozgásigényük kielégítése.
- Rendszeres mozgással az egészséges életvitel megalapozása.
- A gyermeki személyiség sokoldalú, harmonikus fejlesztése a gyermek testi- és mozgásfejlesztésén keresztül.
- A természetes mozgásfajták gyakoroltatásával alakuljanak ki azok a feltételes reflexek, melyek a gyerekek összerendezett és gazdaságos mozgását létrehozzák.
- Téri tájékozódás, lateralitás kialakítása.

Feladatunk

- a mozgás beépítése természetes módon a gyermek tevékenységébe
- mozgásra inspiráló biztonságos környezet kialakítása
- a baleset elkerülése érdekében a mozgástevékenység szabályainak kialakítása gyermekekkel közösen, majd fokozott betarttatása
- mozgásos tevékenység lehetőségének biztosítása a csoportszobában és az udvaron
- a gyermekek természetes mozgásának: a járás, a futás, támasz, függés, egyensúlyozás, ugrás, dobás; a ritmusérzék, motorikus képességek differenciált fejlesztése, az alapmozgások koordinációjának elősegítése
 - a gyermekek testi képességeinek: erő, gyorsaság, ügyesség, állóképesség fejlesztése
 - gimnasztika, néhány talajtorna elem, labdagyakorlatok, mozgásos játékok megismertetése a gyerekekkel
 - a szervezett mozgástevékenységek tervezésekor testalkati deformitások megelőzésére speciális gyakorlatok beiktatása
 - prevenciós feladatok megvalósítása: nagymozgás-fejlesztés, egyensúlyérzék-fejlesztés, szem-kéz, szem-láb koordináció fejlesztése, testséma-fejlesztés, térpercepció-fejlesztés, finommotorika - fejlesztés, keresztcsatornák fejlesztése
 - odafigyelés a gyermekek optimális terhelésére, a gyerekek egyéni szükségleteire és képességeire
 - sikerélmény nyújtása, amely a gyermekeket aktív részvételre ösztönzi
 - az egészséges versenyszellem alakítása, formálása
 - a helyzetfelismerés, döntés, alkalmazkodó képesség segítése, a személyiség akarati tényezőinek alakítása.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére

Célunkat akkor érjük el, ha

- növekszik a gyermek teljesítőképessége, teherbíró és ellenálló képessége, mozgása összerendezettebbé, ügyesebbé, megfelelő ritmusúvá válik
- szereti és igényli a mindennapos mozgást
- mozgása harmonikus, összerendezett
- téri tájékozódása kialakult, irányokat meg tud különböztetni
- magabiztosan alkalmazza a jobb-bal kifejezéseket, ismeri saját testét, testrészeit, képes meg is nevezni és beazonosítani
- fizikai erőnléte, állóképessége életkorának megfelelő
- kialakult a szem-kéz, szem-láb koordinációja
- fejlett az egyensúlyérzéke
- a mozgásos játékok, gyakorlatok téri helyzetek felidézésére képes, vizuálistudománya korának megfelelően fejlett
- ismer legalább egy labdajátékot (foci, dobók)
- ismeri legalább 2-3 kézi szer használatát (labda, medicin labda, különböző méretű karika, tornabot)
- képes alkalmazkodni társaihoz, korának megfelelően fejlett az önuralma, toleráns, együttműködő, segítőkész
- ismeri a csapatjáték szabályait
- egészséges versenyszellemmel képes küzdeni.

5.3.3 A külső világ tevékeny megismerésére nevelés

Szeretnénk olyanná nevelni óvodásainkat, akik a természeti- emberi-tárgyi környezetükben jól eligazodnak, pozitívan viszonyulnak a természethez, az emberi alkotásokhoz, megtanulják azok védelmét, az értékek megőrzését, életkoruknak megfelelő magatartás- és viselkedéskultúrával rendelkeznek.

Célunk:

- Tapasztalatok, ismeretek nyújtása - a természeti-emberi és épített környezet jelenségeiről, a hazai táj, a helyi hagyományok, szokások, a családi és tárgyi kultúra értékeiről- amelyek segítik a gyermekeket az életkoruknak megfelelő biztos eligazodásban, tájékozódásban.
- A természetet szerető, védő emberi értékek alakítása, környezettudatos viselkedés megalapozása. Olyan szabályok, magatartás formák megismertetése, amelyek a természet védelmére, megőzésére nevelnek.
- A gyermekek kíváncsiságának felkeltése a körülöttük lévő dolgok, tárgyak, jelenségek mennyiségi alaki, nagyságbeli és téri különbözőségeinek összefüggéseire. A biztos téri tájékozódás elősegítése.

Feladatunk

- a gyermekek személyiségének komplex tevékenységekkel, cselekedtetéssel történő fejlesztése, amelyek képességeikhez, fejlődési ütemükhöz alkalmazkodnak
- igazodás a gyermekek életkori sajátosságaihoz, az egyéni fejlettségi szintjükhöz, eltérő élmény- és ismeretanyagukhoz
- sok élmény, elegendő idő, megfelelő hely és eszköz biztosítása a spontán, és szervezett tapasztalat- és ismeretszerzésre, a környezetkultúra és a környezettudatos életvitel szokásainak alakítására
- a környezetük jelenségeinek, tárgyainak, tulajdonságainak mennyiségi, alaki, nagyságbeli és téri viszonyainak felfedeztetése, tapasztalat szereztetés játékos formában

- a valóság objektív bemutatásával a gyermekek segítése abban, hogy meglássák az összefüggéseket, képesek legyenek megfogalmazni is azokat, rávezetésük a helyes ítéletek alkotására
- gazdaságosságra (takarékosagra) és újrahasznosításra törekvés, pozitív mintakövetéssel szemléletük formálása
- tevékenykedtetésük során a gondolkodási műveletek fejlesztése, a logikus gondolkodás megalapozása
- a gyerekek megtanítása arra, hogy a szerzett tapasztalatokat különféle szempontok alapján rendszerezék
- annak a célkitűzésnek az elősegítése, hogy a problémahelyzetekben a gyerekek maguk találják ki a megoldást, próbálkozzanak, kísérletezzenek, éljék át a felfedezés örömet
- a gyermekek önálló vélemény alkotásának elősegítése, döntési képességeik fejlesztése a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában
- a fenntartható fejlődés érdekében, a környezettudatos magatartásformálás megalapozása, alakítása
- képességeinek célzott fejlesztését (pl. logikai fejtörők, nyelvi játékok stb.)
- differenciált feladatadással annak az elősegítése, hogy a gyermekek önmaguk lehetőségeihez képest fejlődjenek
- a gyermekek által feltett kérdésekre igényes, értelmi szintjükhöz igazodó válaszadás érdeklődésük és beszédkedvük megőrzése érdekében
- a gyermekek egyéni feladatmegoldásának meghallgatása, a sajátos logika elfogadása
- a kommunikatív és együttműködési képesség fejlesztése.

5.3.3.1 A környezet megismerésére nevelés

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére

Célunkat akkor érjük el, ha

- a gyermekek tudják személyi adataikat, szüleik nevét, foglalkozását, testvéreik nevét, életkorát
- ismerik a család életét, a családtagok otthoni munkáját
- ismerik a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magtartási formák és szokások amelyek a környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek
- gyakorlottak az elemi közlekedési szabályok betartásában, elsajátították az alapvető viselkedési szabályokat
- tudják csoportosítani az ismert közlekedési eszközöket
- ismerik a környezetükben lévő intézményeket (tűzoltóság, rendőrség, orvosi rendelő iskola, könyvtár, művelődési ház, zöldségüzlet, élelmiszer üzlet, piac stb.), tisztában vannak az itt dolgozó emberek munkájával
- felismerik és megnevezik a környezetükben észlelhető színeket, azok árnyalatait, fel tudják emlékeztetni is idézni azokat
- ismerik a természet változásait, felismerik az időjárás és az öltözködés közötti összefüggéseket
- ismerik az évszakok jellegzetességeit
- tudják a napok nevét, sorrendjét, ismerik a napszakokat
- tudnak különbséget tenni az élő és élettelen természet jelenségei, elemei között
- az általuk ismert állatokat életmódjuk, külső jeleik, lakóhelyük alapján tudják csoportosítani, ismerik a környezetükben élő állatokat és növényeket, azok gondozását és védelmét

- ismerik az emberi test felépítését, a testrészek nevét, funkcióját, törekednek testük tisztában tartására
- ismerik az orvos gyógyító munkáját
- kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek.

5.3.3.2 A matematikai nevelés

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére

Célunkat akkor érjük el, ha

- gondolataikat kifejezik tevékenységeikkel, és szóban is
- képesek csoportosan, párokban, egyénileg feladatmegoldásokra, együttműködésre
- képesek mennyiségek összehasonlítására különböző szempontok szerint
- képesek megfelelő szöveget alkotni mennyiségi viszonyokat ábrázoló képekről
- azonosítani tudnak síkbeli és térbeli alakzatokat, formákat
- képesek minta utáni másolásra
- tudnak tájékozódni a térben, ismerik a téri viszonyokat
- saját magukat képesek a térben elhelyezni, más irányhoz, tárgyhoz viszonyítani
- tudnak tájékozódni a síkban
- felismernek mennyiségi, alaki, nagyságbeli, téri viszonyokat
- a cselekvő szemléletes és képi gondolkodás mellett kialakul az elemi fogalmi gondolkodásuk.

6. Integráció , kiemelt figyelmet igénylő gyermekek

Elutasítjuk a hátrányos megkülönböztetést bármilyen okból, így különösen a gyermek vagy hozzátartozói bőrszíne neme, vallása, nemzeti, etnikai hovatartozása, politikai vagy más véleménye, nemzetiségi, etnikai vagy társadalmi származása, vagyoni és jövedelmi helyzete, kora, cselekvőképességének hiánya vagy korlátozottsága, születési vagy egyéb helyzete miatt. Társadalmi beilleszkedését segítjük a kiemelkedő tehetségestől a gyenge adottságúig, tekintet nélkül egyesek akadályozottságára, s az esetleg tapasztalható nagyon eltérő képességeire. Természetesnek vesszük és értéként kezeljük a különböző, sokszínű kulturális hátteret, gondolkodásmódot, a különbözőséget.

Célunk

A harmonikus, nyugodt, biztonságot adó óvodai környezetben természetessé váljon a gyerekek között személyiségük különbözősége.

Feladatunk

- inkluzív szemlélettel a különbözőséget elfogadó viselkedés és magatartás alakítása a gyermekközösségekben, ezen belül különösen a tolerancia, türelem, megértés, figyelmesség, segítőkészség, empátia készségek alakítása.

6.1 Részképesség-zavarok

Minden gyermek más, alapvető joga, hogy sajátos szükségleteinek, állapotának megfelelően segítséget kapjon képességei, készségei kibontakoztatásához. Különbözőségük miatt hasonlóan társaikhoz az egyéni bánásmódot alkalmazzuk, a részfunkciók fejlesztésén túl az általános személyiségfejlesztést tekintjük feladatunknak.

A részképesség-zavarok alapvetően nehezítik az iskolai tanulás során az olvasás, írás, matematika elsajátítását, ezért az óvodai foglalkozásokat preventív vagy korrekciós céllal szervezzük.

Felfogásunk szerint:

- minden kisgyerek fejleszthető
- a meglévő képességekből indulunk ki
- a megkésett, vagy zavart szenvedett képességek fejlődését támogatjuk, megsegítjük.

Ha a gyermekek, főként a nagycsoportos korúak, illetve további nevelési évre óvodában maradtak nem érik el társaik, korosztályuk fejlettségi szintjét, illetve az iskolába lépéshez szükséges fejlettségi szintet, pedagógiai, s ha szükséges pszichológiai vizsgálatot kell kényszeríteni annak érdekében, hogy pontosan tudjuk, miben kell a gyermek segítségére lennünk az elkövetkezendő nevelési évben. Tudnunk kell honnan indulunk el és hova akarunk eljutni a gyermek egyéni fejlesztésében. Ezek ismeretében részletes fejlesztési tervvel segítjük a gyermek egyéni, önmagához viszonyított fejlesztését (szakmai segítők igénybevétele: fejlesztőpedagógus, Nevelési Tanácsadó, utazó gyógypedagógus, logopédus, pszichológus).

Célunk

A gyermek állapotának megfelelő segítséget kapjon képességei, készségei kibontakoztatásához, személyiségének védelméhez, fejlesztéséhez.

Feladatunk

- a gyermekek meglévő képességeiből kiindulva a részleges zavart szenvedett és/vagy késve jelentkező képességek fejlődésének támogatása, az önállóságuk fejlesztése, az ehhez szükséges feltételek megteremtése.

Fejlesztő óvodapedagógus feladatai

- az óvodapedagógusok jelzése alapján a korrekciós fejlesztést igénylő gyermekek megfigyelése, képességeik felmérése, a mérés értékelése
- egyéni fejlesztő programok kidolgozása, koordinálása a csoportos óvodapedagógusokkal, pszichológussal, logopédussal
- az előző nevelési évben a fejlesztő foglalkozásokban részesült gyermekek ellenőrző felmérése, esetleges egyéb szakértői, fejlesztési javaslatok figyelembe vételével szükség esetén egyéni fejlesztő programok kidolgozása, ennek további koordinálása
- egyéni, illetve kiscsoportos fejlesztő foglalkozások megtartása elsődlegesen a gyermekcsoportban, ahol párhuzamos tevékenységként kezdeményezi a fejlesztő játékot. Indokolt esetben a gyermek kivihető a „fejlesztő” szobába (játékos szobába)
- a fejlesztés folyamatos koordinálása a csoportos óvodapedagógusokkal, pszichológussal, logopédussal
- a szülők rendszeres tájékoztatása a gyermekük fejlődéséről
- folyamatos kapcsolattartás a speciális szükségletű gyermekeket fejlesztő szakmai segítő intézményekkel, fejlesztőkkel (pl. Korai Fejlesztő).

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

Célunkat akkor érjük el, ha

- örömmel, aktívan vesz részt a játékos foglalkozáson
- az érintett gyermekek részképességei pozitív irányban fejlődnek
- a speciális fejlesztés hatására kompenzálódik a részképesség-zavar.

6.2 Sajátos nevelési igényű gyermek az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, aki a szakértői bizottság szakvéleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartás –szabályozási zavarral) küzd.

A feltételek megteremtését követően abban az esetben nyer felvételt, ha az óvodai nevelésen belül, a többi gyermekkel együtt, integrált nevelési keretek között fejleszthető. Az integráció elve, hogy egy csoportba ne kerüljön azonos típusú sérüléssel rendelkező gyermekből egynél több, hiszen felerősítik egymást. Erről elsősorban az óvoda vezetője, a tagóvoda-vezető, a gyermek leendő óvodapedagógusa közösen dönt, melynél figyelembe veszik a csoport jellegét, a sérültség fokát és az adott csoport összetételét. A gyermek érdekében az integráció csak szakfejlesztéssel együtt biztosítható óvodáinkban.

Elengedhetetlen az együttműködés a gyermekek nevelésében közreműködő más személyekkel, természetesen elsősorban a szülőkkel.

A gyermekcsoportot a sajátos nevelési igényű gyermek fogadására fel kell készíteni, nem túl hangsúlyozva a másságát. Minden apró siker elismerése további pozitív változásra motiválja a gyereket. Az óvodapedagógusnak úgy kell segítenie a gyermek beilleszkedését a csoportba, hogy ne csorbítsa önállóságát, ugyanakkor a többi gyermeket a segítőkészségre nevelje.

Célunk a sajátos nevelési igényű gyermekek beilleszkedésének, személyiségfejlődésének, esélyegyenlőségének előmozdítása.

Feladatok:

- a vizuális, akusztikus, taktilis, mozgásos észlelés folyamatainak, a motoros képességek, a beszéd és nyelvi készségek fejlesztése
- az egyes területek a fogyatékosságnak megfelelő hangsúlyozása a fejlesztésben
- törekedni kell arra, hogy a nem, vagy kevésbé sérültfunkciók tudatos fejlesztésével bővüljenek a kompenzációs lehetőségek
- a gyerekeket egyéni terv szerinti fejlesztése, speciális szakember bevonásával
- speciális differenciáló módszerek, terápiák, technikák alkalmazása az integrált nevelésben
- az interperszonális kapcsolatok, az énkép, az önismeret fejlesztése, új attitűdök kialakítása
- a verbális és nonverbális kommunikáció és a tanulási képességeket meghatározó struktúrák fejlesztése
- változatos módszerek alkalmazása az egyre pontosabb észlelés, figyelem, összpontosítás, gondolkodás és emlékezet fejlődéséhez
- a sajátos nevelési igénynek megfelelő környezet kialakítása, megfelelő tárgyi feltételek, segédeszközök biztosítása az adott intézményegységben
- az önálló tevékenységhez szükséges differenciált segítségadás
- a rehabilitációs, rehabilitációs célú fejlesztő terápiák elemeinek beépítése az óvodai nevelőmunkába (gyógypedagógus segítségével)
- az optimális nevelés érdekében a pedagógusok ismereteinek bővítése elsősorban a gyógypedagógia területén
- a gyermekek speciális fejlesztése team munkában, több szakember részvételével, a gyerek igényének megfelelő időkeret, eszközök, módszerek alkalmazásával.

6.2.1 Sérülésspecifikus feladatok szakfejlesztéssel

6.2.1.1 Magatartászavaros gyermek

A pszichés fejlődés zavara miatt a nevelési folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott gyermek nevelésének prioritásai: az egészséges énkép és önbizalom kialakítása, a kudarcűrő képesség növelése, önállóságra nevelés.

- valamennyi tevékenységben mindig olyan feladattal kell megbízni a gyermeket, amelyet eredménnyel tud elvégezni, figyelemmel kell kísérni a tanulási, figyelmi és fegyelmi teherbíró képességét
- különösen fontos, hogy a szabályokat előre és közösen hozza létre a felnőtt és a gyerek, részese legyen a vele kapcsolatos döntéseknek, hiszen a szabályszegésnek

következményei vannak (figyelemmegvonás, esetleg büntetés). Tisztában kell lenni (megismerésen alapulva) mi várható el tőle, a gyermek képességeinek megfelelően követeljen az óvodapedagógus

- a magatartászavaros gyermek feladattudata, ismeretszerzési motivációja gyenge, csak a spontán tevékenységből kiinduló fejlesztéssel, a tevékenységbe bekapcsolódva tud a pedagógus változásokat kezdeményezni.

6.2.1.2 Mozgásban akadályozott gyermek

- a speciális, egyénre szabott eszközök használatának kipróbálása, megtanítása, s ezek segítségével a tágabb és szűkebb környezet minél sokrétűbb megismertetése, és ily módon a számára elérhető tapasztalatok megszerztetése, a megtanult mozgás alkalmaztatása,
- az óvodában biztosítanunk kell - a gyermek állapotának megfelelően
 - az akadálymentes közlekedést
 - a megfelelő mozgást és az ehhez szükséges eszközöket
 - az elsajátított mozgásminták rögzítése, alkalmaztatása a napirend egészét átszövi.

6.2.1.3 Látássérült gyermek

- a közös játékban való részvétel segítése, a közösséghez való alkalmazkodás, a viselkedési formák megtanulása és gyakorlása
- az önkiszolgálás megtanítása, a tárgyak és helyük megismertetése, a rendszeret, a higiéné, különösen a szem és a kéz tisztán tartása
- a környezet vizuális megismertetése:
 - látásnevelés: a látás használatának megtanítása a távoli és a közeli környezetben
 - a nagymozgás fejlesztése: mozgáskoordináció, mozgásbiztonság
 - térbeli tájékozódás a látás felhasználásával
 - a finommozgás fejlesztése: a kézügyesség fejlesztése, az írás előkészítése.
 - a látás-mozgáskoordináció fejlesztése: finommozgások és nagymozgások esetében egyaránt.

6.2.1.4 Hallássérült gyermek

- a kognitív funkciók és az érzelmi élet fejlesztése
- alapvető önkiszolgálási szokások elsajátítása
- az aktív nyelvhasználat építése.

Ennek keretében kell fejleszteni a beszédértést, szókinccset, szájról olvasási készséget, érthető kiejtésre nevelést.

6.2.1.5 Enyhe értelmi fogyatékos gyermek

- a cselekvésbe ágyazott gondolkodást figyelembe vevő képességfejlesztés
 - az alapmozgások kialakítása, fejlesztése
 - a minimális kontaktus, kooperációs készség, a nonverbális és verbális kommunikációfejlesztése
 - a beszédindítás, a beszédmegértés fejlesztése, az aktív szókinccs bővítése
 - az alapvető önkiszolgálási szokások kialakítása
 - az adekvát játékhasználat elsajátítása, a kognitív funkciók fejlesztése
- a rendszeresség, a gesztussal kísért, egyszerű verbális utasítás, a sokszori ismétlés alkalmazása.

6.2.1.6 Akadályozott beszédfejlődésű gyermek

- az anyanyelvi nevelés
- a mozgás fejlesztése
- a kommunikáció
- a vizuo-motoros koordinációs készség fejlesztése
- speciális terápiák alkalmazása (diszlexia-prevenció, grafo-motoros fejlesztés stb.).

6.2.1.7 Autizmus spektrum zavarral küzdő gyermek

- kommunikációs, szociális és kognitív habilitációs terápia
- a meglévő töredékkészségek használata, az egyéni motiváció megteremtése, a speciálisan a gyermek szükségleteihez alkalmazkodó módszerek alkalmazása
- az autisztikus gyermekek szükségleteinek megfelelő fejlesztéséhez az óvodai környezet megfelelő kialakítása, és a speciális módszerekben képzett szakember vagy fejlesztő asszisztens jelenléte szükséges.

6.2.2 Az integrált óvodai nevelés előnyei

A sajátos nevelési igényű gyerekek számára

- az együtt tevékenykedés, a kölcsönös kommunikáció, a mindennapi együttes szituációkban természetesen tanulják a társak magatartás mintáit, szokásait
- a gyermekközösség erősíti a sajátos nevelési igényű gyerekek önbizalmát, a többi gyereket követve, jobban fejlődik önállóságuk
- fejlődésükre ösztönző a többi gyerek eredményeinek tapasztalása
- a közösségben reálisabban tudják bemérni sajátosságaikat, jobban fejlődik önismeretük
- megtapasztalják, hogy ők is sok mindenben képesek ugyanarra mint társaik
- a többi gyerek megismerésével tapasztalatot szereznek, hogy mindenkinek vannak gyenge pontjai
- a közösségben megtanulják elfogadni és elfogadtatni a másságukat
- a másokkal való együttműködésnek többféle technikáját tanulják meg
- kedvező a gyerekek számára, hogy a szocializáció abban a természetes közegben zajlik, amelyben későbbi élete során is élni fog.

Az integrált óvodai nevelés előnyei a többi gyerek számára

- a sajátos nevelési igényű gyerekekkel együtt nevelt gyerekek megtanulják elfogadni az egyéni különbségeket
- megismerik a másságot, tapasztalják, hogy mindenkinek vannak erősségei és gyengéi
- megtanulnak odafigyelni másokra, megtanulják a másikat tiszteletben tartó segítség formáit, technikáit
- érzékenyebbé, kifinomultabbá válik kommunikációjuk.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

Célunkat akkor érjük el, ha

- képességeik önmagukhoz viszonyítottan fejlődtek
- az adottságukhoz viszonyított legmagasabb önállóságra, együttműködésre képesek
- akaraterejük, önállóságra törekvésük fejlődött
- egészséges énképük, önbizalmuk megalapozódott
- kommunikációs technikájuk, együttműködési készségük fejlődött
- képesek a közösségbe való beilleszkedésre
- a fejlettebb területeken képességeik továbbfejlődtek
- hiányos képességeik kezelésére speciális technikák és eszközök használatát megismerték
- a közösségben minden gyerek alkalmazkodó készsége, toleranciája, empátiája fejlődött az együttnevelés során.

6.3 A nemzetiségi feladatok

Célunk

A nemzetiséghez tartozó gyermekek kisebbségi önazonosságának megőrzésének, ápolásának, erősítésének, átörökítésének elősegítése.

Feladatok a roma kisebbséghez tartozó gyerekek nevelésében:

- a jellegzetes hagyományok, szokások felkutatása, ápolása, a kisebbségi identitástudat kialakítása, fejlesztése

- az egészséges életmódra nevelés szokásainak kialakítása, a szociális hátrányból eredő hiányok kompenzálása. A higiénia, a táplálkozási szokások, a pihenés, edzés, mentálhigiénét biztosító szemlélet megalapozása
- egyéni élmények átélésével az érzelmi élet gazdagítása, a kezdeti gátlások feloldása,
- az óvodai tevékenységformák tartalmában a kisebbség irodalmi, zenei, szellemi és tárgyi kultúra értékeinek felhasználása
- az értelmi képességek területén mutatózó esetleges eltérések kiegyenlítése, az iskolai élethez szükséges személyiségjegyek és részképességek fejlesztése
- az esetleges veszélyeztetettség miatt kiemelt feladat az együttműködés szorgalmazása a szűkebb és tágabb környezettel (család, kisebbségi önkormányzatok, iskolák, egészségügyi intézmények, Gyermekjóléti Központ, Gyámhivatal).

A gyermekek sajátos kultúrájából és családi életviteléből adódó másságra tekintettel a személyiség fejlesztése differenciált módszerekkel vezet eredményhez. A tudástartalmakhoz való hozzájutás esélyét minden kisgyermek számára biztosítjuk. Ugyanakkor esélyeik javítása érdekében sajátos szükségleteik kielégítésére törekszünk (pl. a magyar nyelvi nevelés fontossága).

Fontosnak tartjuk a korai prevenciót az egészséges életmód, az érzelmi, az értelmi nevelés, a szocializáció területén, együttműködve a családi és társadalmi környezettel a hátrányok csökkentése érdekében.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

Célunkat akkor érjük el, ha

- rendszeresen járnak óvodába
- önazonosságukat megőrzik, kisebbségi kultúrájuk értékeire büszkék
- ismerik, gyakorolják az egészséges életmód szokásait
- betartják a közösségi szabályokat, akarati személyiségjegyeik életkoruknak és adottságaiknak megfelelően fejlettek.

6.4 Migráció

A más országból bevándorló, vagy itt tartózkodó családok gyermekei óvodai nevelésének alapelveiben az integrált nevelés szemléletét, céljait és feladatait érvényesítjük.

Célunk

A hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekei részére az önazonosság megőrzésének, ápolásának, erősítésének biztosítása, társadalmi integrációjuk elősegítése.

Feladatok

- felkészülés a gyermek fogadására
- a magyar nyelv elsajátításának segítése
- hazánk értékeihez való pozitív kötődés kialakítása
- nyitott és megértő viselkedés tanúsítása a más anyanyelvűek és kultúrák iránt
- folyamatos kapcsolat tartása a családdal.

Tiszteletben tartjuk saját nyelvüket, ugyanakkor a gyermekekkel való közös játék és az óvoda más tevékenységformái közben elsajátítják a magyar nyelvet. A felnőttek beszédmintája és a differenciálás, az egyéni képességek fejlesztése ezen a területen is hangsúlyos. Az együttes tevékenységek során arra törekszünk, hogy oldott, feszültségmentes környezetben növeljük a gyermekek beszédbátorságát, nyelvi és nonverbális kifejezőképességüket.

Differenciálással, egyéni képességfejlesztéssel fejlesztjük a csoportközi kapcsolatokat. Természetesnek vesszük és értéként kezeljük a másságot, a sokszínű, sokféle kulturális háttérű szükségleteket, igényeket és gondolkodásmódokat.

Népmesékkel, versekkel, énekekkel és hagyományainkkal, a saját élményű tapasztalatszerzéssel pozitív érzelmein keresztül hatunk.

A gyermekek számára az óvoda dolgozóinak viselkedésmintái az eltérő kultúrák természetes jelenlétének elfogadását eredményezik. A magyar gyermekek saját identitásuk, nyelvük, kultúrájuk megőrzése mellett nyitottá válnak mások befogadására, elfogadására és az együttélés formáinak megélésére. A nevelés folyamán a más anyanyelvű gyermek szülőhazájának hagyományainak, énekeinek, meséinek beillesztése a tevékenységekbe oly módon, amelyeket a többségi gyermekek is megértenek. Arra törekszünk, hogy a más népek szokásai színesítsék a magyar szokásokat és hagyományokat.

A befogadás és beilleszkedés tekintetében kitüntetett szerepet kap a szülői házzal való pozitív kapcsolattartás, együttműködés. Elsősorban a család igényeinek és szükségleteinek megismerésére törekszünk, ugyanakkor segítséget kell nyújtanunk abban, hogy ők is megismerjék és értsék nevelési törekvéseinket. Együttműködésünk – a gyermek szükségleteinek megfelelően – természetes módon kiterjed a családsegítő, a gyermekvédelmi és gyermekjóléti szolgáltatásokra, a szakmai szervezetekre.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

Célunkat akkor érjük el, ha

- a gyermek szívesen jár óvodába
- a magyar nyelvet megérti és tömondatokat képes magyarul kimondani
- saját gyökereit, kultúráját megtartva ismeri és érzelmileg kötődik hazánk értékeihez
- szívesen játszik társaival, és a többségi csoporttársak is keresik a társaságát
- a gyermekek pozitív érzelmekkel, természetesnek élik meg más népek kultúráját.

6.5 Tehetséggondozás

Célunk

A gyermekek egyéni szükségleteinek megismerése, képességeik kibontakoztatása.

Feladatok

- a tehetség (valamely kiemelkedő adottság, képesség) legkorábbi felismerése
- az egyéni aktuális fejlettséghez igazított fejlesztés biztosítása, speciális szükségletek kielégítése
- tevékenységek szervezése a gyermekek saját aktivitására támaszkodóan
- az intellektus, a kreatív önkifejezést támogatása, a szocializáció, az önismeret elősegítése
- a fejlesztéshez szükséges speciális eszközrendszer biztosítása
- a szülő segítése gyermeke nevelésében.

Szemléletünk szerint minden gyermekben van valami jó, értékes, fel lehet fedezni olyan képességeket, amelyeket a lehető legjobban tudunk fejleszteni. Kiemelkedően tehetségesnek azt a gyermeket tekintjük, aki egy adott területen sokkal többet képes teljesíteni az életkorának megfelelő átlagnál, aki viszonylag kevés segítséggel nagyon gyorsan tud előrehaladni, fejlődni az adott területen. A tehetség a legkritább esetben tud önmagától utat törni, fejlődni, ehhez az kell, hogy a szülő, a pedagógus felismerje ezt, megadja a gyorsabb haladáshoz, az intenzívebb fejlődéshez szükséges többletsegítséget. Az öt év alatti gyerekekre két okból érdemes külön odafigyelni: az egyik ok a tehetséges kisgyerek sajátos korai személyiségfejlődése, a másik a konkrét képességek és az azokkal szükségszerűen együtt járó igények jellege. Ekkor tehetséggondozás címen főleg nem „fejlesztésre”, hanem egyszerűen csak megfelelő környezetre és érzelmi biztonságra van szükségünk.

A tehetség három legfontosabb összetevője: képességek, kreativitás, motiváció. Érzelmi biztonságban, ingergazdag környezetben a szabad játék és a korai tanulás feltételeit biztosítjuk. Az érdeklődésüknek megfelelő speciális területeken való elmélyüléshez biztosítjuk a feltételeket. A családdal együttműködve különös gondot fordítunk arra, hogy szocializációjukat segítsük, hiszen a társak, a környezet elismerése elősegítik a tehetség kibontakozását.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

Célunkat akkor érjük el, ha

- kiemelkedő képessége fejlődik
- önismerete pozitív
- társai elismerik
- társas kapcsolataiban kiegyensúlyozott.

7. Gyermekvédelemi feladatok

Az óvodai gyermekvédelem célja a prevenció, a veszélyeztetettség kialakulásának megelőzése, a gyerekek hátrányos helyzetének csökkentése, a gyermekek jogainak és érdekeinek minél szélesebb körű érvényesítése.

Az óvodákban minden pedagógus a differenciálpedagógia eszközeivel működik közre a gyermekek fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában és megszüntetésében, a gyermek családban történő nevelkedésének segítésében. Minden esetben a gyermek mindenek felett álló érdekét vesszük figyelembe. Személyes kapcsolatot alakítunk ki azokkal a szülőkkel, akik segítséget kérnek, és kellő körültekintéssel, tapintattal azokkal a családokkal is, akik bár nem kérnek támogatást, mégis rászorulnak.

A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység, a gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések -

minden óvodapedagógus egyben saját csoportja elsőszámú gyermekvédelmi felelőse, ezért közös **feladatunk:**

- a mindenkori érvényben lévő gyermekvédelmi törvény ismerete
- saját gyermekcsoportban a veszélyeztetettség felismerése, az okok feltárása, nyilvántartásba vétel
- a veszélyeztetési okok változásának figyelemmel kísérése
- az óvodapedagógus segítő közreműködése (segélyezésre javaslat, az ehhez szükséges környezettanulmányok elkészítése, térítéses csökkentésre javaslattétel, szociális ügyek intézésének segítése)
- családgondozás, a családokban bekövetkező minden változás azonnali leereagálása, szükséges segítségnyújtás, illetve megoldások közös keresése szülői igény szerint
- a tagóvoda vezetőjének és a gyermekvédelmi felelősnek tájékoztatása a gyermekeket veszélyeztető körülményekről
- feltárni mindazon körülményeket, amelyek a gyermekek testi, lelki, mentális egészség fejlődését hátrányosan befolyásolják
- sajátos eszközeinkkel, a nyugalom, a bizalom, a szeretet légkörével ellensúlyozni a gyermekek kiszolgáltatottságát, az egyes gyermekek bárminemű hátrányait.

Hátrányos helyzetű gyermekek azok, akiknek alapvető szükségleteinek kielégítési lehetőségei korlátozottak. Családja, szűkebb társadalmi környezete az átlaghoz képest negatív eltérést mutat, elsősorban szociális és kulturális téren. Mindez azonban még nem veszélyezteteti egészséges személyiségfejlődését, de az optimális fejlődési lehetőség akadályozott.

Kialakulásához vezető tényezők: alacsony jövedelmi, fogyasztási szint, rossz lakáskörülmények, a szülő alacsony iskolázottsági, műveltségi szintje. Következménye lehet a gyermek esélyegyenlőtlensége.

Veszélyeztetett gyermekek azok, akik testi, lelki, erkölcsi és értelmi fejlődését a szülő vagy a gondozó környezet nem biztosítja, ami a személyiségfejlődésben torzulást idézhet elő. A gyermek egészséges személyiségfejlődése akadályozott. A veszélyeztetettség a személyiségfejlődésnek csupán a fenyegetettségét minősíti.

A gyermekek veszélyeztetettségének okait vizsgáló szempontok:

- nevelési hiányosságok, elhanyagoló nevelés
- antiszociális környezet
- rossz lakásviszonyok
- egészségügyi okok
- rossz anyagi helyzet
- megromlott családi kapcsolat
- a családban a devianciák halmozott előfordulása.

Következmény lehet a gyermek egészséges személyiségfejlődésének sérülése, deviáns magatartásformák kialakulása.

Az óvoda jelzéssel köteles élni a gyermek veszélyeztetettsége esetén a Gyermekjóléti Központnál, illetve kötelessége hatósági eljárást kezdeményezni a gyermek bántalmazása, illetve súlyos elhanyagolása, vagy egyéb más veszélyeztető ok fennállása, illetve a gyermek önmaga által előidézett súlyos veszélyeztető magatartása esetén.

A veszélyeztetettség megelőzése és megszüntetése érdekében a gyermekvédelemben dolgozó személyek, szervek, intézmények és hatóságok kötelesek egymással együttműködni és egymást kölcsönösen tájékoztatni. A jelzőrendszer tagjai ezen kötelezettségüket írásban – krízishelyzet esetén utólagosan – kell, hogy teljesítsék. A Gyermekjóléti Központ a tett intézkedésről tájékoztatni köteles a jelzéstevőt.

Jelzési kötelezettség: óvodapedagógus > gyermekvédelmi felelős > tagóvoda vezető > intézményvezető > felsőbb szervek.

Tagóvoda-vezető feladatai:

- óvodai szinten összefogja a gyermekvédelmi munkát
- dönt és határozatot hoz az étkezési kedvezményekről az érvényes önkormányzati rendeletnek megfelelően
- a kapott jelzéseket, információkat ellenőrzi
- gyermekvédelmi ügyekben segíti a csoportban dolgozó óvodapedagógusokat és az óvodai gyermekvédelmi felelőst
- kapcsolatot tart a gyermekvédelemmel foglalkozó intézményekkel
- gyermek veszélyeztetettsége esetén azonnal intézkedik
- hatósági eljárást kezdeményez a gyermek bántalmazása, illetve súlyos elhanyagolása vagy egyéb más, súlyos veszélyeztető ok fennállása, továbbá a gyermek önmaga által előidézett súlyos veszélyeztető magatartása esetén
- a megtett intézkedésekről tájékoztatja az Egyesített Óvoda vezetőjét.

Gyermekvédelmi felelős feladatai:

- a gyermekvédelemmel kapcsolatos adminisztrációt, nyilvántartást és statisztikát vezet
- óvodai szinten nyilvántartja a veszélyeztetett és hátrányos helyzetű gyermekeket
- folyamatos kapcsolatot tart a nevelőtestület tagjaival

- a törvényi változásokat, rendelkezéseket nyomon követi → naprakészen informál
- véleményével, javaslataival segíti a tagóvoda vezető munkáját (étkezési kedvezmények)
- folyamatosan képz magát, a kerületi gyermekvédelmi munkaközösségben részt vesz
- kapcsolatot tart a gyermekvédelemmel foglalkozó intézményekkel.

A gyermekvédelmi felelős kapcsolatot tart fenn:

- HÍD Családsegítő Központtal családi krízishelyzet esetén
- Gyermekjóléti Központtal veszélyeztetettség, anyagi támogatás szükségessége esetén
- Pedagógiai szakszolgálattal a magatartási, viselkedési, átlagtól lényegesen eltérő fejlődésű gyermekek esetében
- orvossal és védőnővel a gyermekek testi fejlődésének lényeges eltérése, bántalmazás nyomai esetén.

Óvodapedagógusok feladatai:

- minden év elején felméri a csoportba járó gyermekek, családi és szociális helyzetét
- probléma esetén jelez a gyermekvédelmi felelősnek és a tagóvoda vezetőnek
- javaslatot tehet étkezési kedvezményre
- családlátogatást végez szükség szerint
- a törvényes adatközlést biztosítja intézkedés esetén
- a veszélyeztetett vagy hátrányos gyermekkel differenciált bánásmódot alkalmaz.

Minden óvodapedagógust és alkalmazottat **titoktartási kötelezettség** terhel a gyermekkel és családjával kapcsolatban a mindenkorai törvényi szabályok szerint. Ez minden olyan tényre, adatra, információra vonatkozik, amelyről hivatásának ellátása során szerez tudomást.

Munkánk eredményes, ha

- a prevenció során meg tudjuk akadályozni a veszélyeztettség kialakulását
- egyedi probléma esetén segíteni tudunk
- a hátrányos helyzetben lévő családokkal jól működünk együtt
- differenciált bánásmóddal kompenzálni tudjuk a gyermek hátrányait (humánus, megértés, támaszkodás, szeretet)
- a gyermekvédelemmel foglalkozó szakemberek segítségével szükség esetén a gyermeket biztonságba, megnyugtató környezetbe helyezhetjük
- a rászoruló családok bizalommal fordulnak az óvodához problémáik megoldásához való segítségadásért.

Nevelésünkben alapvető követelmény a **gyermeki jogok védelme**.

A gyermekek joga, hogy személyiség jogait, különösen személyiségének szabad kibontakoztatásához való jogát, önrendelkezési, családi élethez és magánélethez való jogát az óvoda tiszteletben tartsa. A gyermek jogai közé soroljuk a saját véleménynyilvánítást is. A kisgyermeket megilleti a társadalom által nyújtott védelem és a segítségre vonatkozó jog is.

A szociálisan hátrányos helyzetű családok és gyermekeik pedagógiai módszerekkel való segítségének lehetőségei óvodáinkban:

- egyéni bánásmód
- differenciált fejlesztés csoportjában
- logopédiai fejlesztés, részképesség hiány korrigálása
- pszichológus személyes segítése a szülők számára is.

Gyermekvédelmi munkánk során mindannyian ügyelünk arra, hogy a rászoruló gyermekek és szüleik ne érezzék ezt a segítségnyújtást pozitív diszkriminációnak.

8. Az óvodába lépés, iskolába lépés feltételei

Az óvodai felvételt a mindenkorai törvényi szabályozásnak, és a XIII. ker. Önkormányzat köznevelésre vonatkozó határozatainak megfelelően végezzük. Amennyiben a gyermek érettsége lényegesen eltér az átlagostól, speciális szakszolgálat igénybevételével döntünk a felvételtől.

Óvodaérett az a kisgyermek, aki már rendelkezik „én” tudattal, el tud tölteni néhány órát a szülei nélkül is, bizonyos fokú önállósulási törekvés jellemzi, igényli a gyermekközösséget, képes másoktól elfogadni az ételt.

A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a kisgyermekek többsége az óvodáskor végére eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintet. Belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben majd az iskolában, az óvodásból iskolássá szocializálódik.

Az óvoda a tankötelezett gyermek iskolába lépéséhez szükséges fejlettséget (az Óvodai nevelés országos alapprogramjában meghatározott paraméterek alapján-) igazolja. Az iskolai felvételtől az iskola igazgatója dönt az óvodai szakvélemény, a hatályos jogszabályok, és a fenntartói köznevelésre vonatkozó határozatok alapján.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére

Az iskolakezdéshez az alábbi feltételek megléte szükséges: testi, lelki és szociális érettség, amelyek egyaránt szükségesek a sikeres iskolai munkához.

a) A testileg egészségesen fejlődő gyermek hatéves kora körül eljut az első alakváltozáshoz. Megváltoznak testarányai, megkezdődik a fogváltás. Teste arányosan fejlett, teherbíró. Mozgása összerendezettebb, harmonikus finommozgásra képes. Mozgását, viselkedését, testi szükségleteit kielégítését szándékosan irányítani képes.

b) A lelkileg egészségesen fejlődő gyermek az óvodáskor végére nyitott érdeklődésével készen áll az iskolába lépésre. A tanuláshoz szükséges képességei alkalmassá teszik az iskolai tanulás megkezdéséhez. Érzékelése, észlelése tovább differenciálódik. Különös jelentősége van a téri észlelés fejlettségének, a vizuális és az akusztikus differenciálásnak, a téri tájékozottságnak, a térbeli mozgásfejlettségnek, a testséma kialakulásának.

A lelkileg egészségesen fejlődő gyermeknél:

- az önkéntelen emlékezeti bevézés és felidézés, a közvetlen felidézés mellett megjelenik a szándékos bevézés és felidézés, megnő a megőrzés időtartama; a felismerés mellett egyre nagyobb szerepet kap a felidézés,
- megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem, fokozatosan növekszik a figyelem tartalma, terjedelme, könnyebbé válik a megosztása és átvitele,
- a cselekvő-szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van.

Az egészségesen fejlődő gyermek

- érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél; gondolatait érzelmeit mások számára érthető formában, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni; minden szófajt használ; különböző mondatstruktúrákat, mondatfajtákat alkot; tisztán ejti a magán- és mássalhangzókat (a fogváltással is összefüggő nagy egyéni eltérések lehetségesek); végig tudja hallgatni és megérti mások beszédét,
- elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről; tudja nevét, lakcímét, szülei foglalkozását, felismeri a napszakokat; ismeri és gyakorlatban alkalmazza a gyalogos közlekedés alapvető szabályait; ismeri szűkebb lakóhelyét, a környezetében élő növényeket, állatokat, azok gondozását és védelmét; felismeri az öltözködés és az időjárás összefüggéseit. Ismeri a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási formák,

szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek; elemi mennyiségi ismeretei vannak.

c) Az óvodáskor végére a szociálisan érett gyermek kedvező iskolai légkörben készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására, képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőtten és gyermektársaival. A szociálisan érett gyermek:

- egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni; késleltetni tudja szükségletei kielégítését,
- feladattudata kialakulóban van, s ez a feladat megértésében, feladattartásban, a feladatok egyre eredményesebb –szükség szerint kreatív - elvégzésében nyilvánul meg; kitartásának, munkatempójának, önállóságának, önfegyelmének alakulása biztosítja ezt a tevékenységet.

A kötelező óvodába járás ideje alatt az óvodai nevelési folyamat célja, feladata a gyermeki személyiség harmonikus fejlődésének elősegítése.

A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében folyamatos, speciális szakemberek segítségével végzett korrekció mellett érhető csak el a fentiekben leírt fejlettségi szint.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek iskolaérettségi kritériuma tükrözi a befogadó intézmény elvárásait az iskolába kerülő gyermekekkel szemben.

9. Pedagógiai dokumentáció

Az Egyesített Óvodában az óvodai nevelés a jóváhagyott pedagógiai programja alapján történhet és a gyermek neveléséhez szükséges, a teljes óvodai életet magába foglaló tevékenységek keretében szervezhető meg.

A pedagógiai dokumentáció célja, hogy megjelenítse a pedagógiai program elv-, cél-, és feladatrendszerét, biztosítva a tagóvodai sajátosságok – útmutatójuk szerinti - érvényesülését, ezen belül az óvodapedagógusok választási szabadságát a módszerek és az eszközök alkalmazásában.

Az Egyesített Óvoda pedagógiai dokumentációja

Az óvodai nevelés országos alapprogramja /363/2012.(XII. 17.)Korm. rendelet/

Az Egyesített Óvoda pedagógiai programja

Az Egyesített Óvoda érvényes éves munkaterve (pedagógiai – működési terve), amely alapján a tagóvodák elkészítik a saját éves pedagógiai – működési tervüket.

Az óvodai csoportnapló az Egyesített Óvoda pedagógiai programja alapján a nevelőmunka tervezésének dokumentálására szolgál. (20/2012(VIII. 31.)EMMI rendelet **91. §** (1, 2, 3 bek. módosítással)

Az óvodai csoportnaplóban fel kell tüntetni a tagóvoda nevét, OM azonosítóját és címét, a nevelési évet, a csoport megnevezését, a csoport óvodapedagógusait, a megnyitás és lezárás helyét és időpontját, a tagóvoda vezető aláírását, a tagóvodai körbélyegzők lenyomatát, a pedagógiai program nevét. (2)

Az óvodai csoportnapló tartalmazza (3):

- a) a gyermekek nevét és óvodai jelét,
- b) a fiúk és lányok számának összesített adatait, ezen belül megadva a három év alatti, a három–négyéves, a négy–ötéves, az öt–hatéves a hat–hétéves gyermekek számát, a sajátos nevelési igényű gyermekek számát, továbbá azon gyermekek számát, akik bölcsődések voltak,
- c) a nevelési évben tankötelessé váló gyermekek nevét,
- d) a napirendet, a napirend szerinti tevékenységek időtartamát és a tevékenységeket,
- e) a hetente ismétlődő közös tevékenységeket tartalmazó hetirendet napi bontásban,
- f) nevelési évben belüli időszakonként

- fa)* a nevelési feladatokat,
- fb)* a szervezési feladatokat,
- fc)* a tervezett programokat és azok időpontjait,
- fd)* a gyermekek neveléséhez szükséges, a teljes óvodai életet magában foglaló tevékenységek, foglalkozások keretében az óvoda pedagógiai programjában meghatározott tevékenységi formák tartalmi elemeit
- fe)* az értékeléseket,(a nevelőmunka értékelését félévente, az Egyesített Óvoda egységes tartalmi és formai elemei alapján)
- g)* a hivatalos látogatásokat, a látogatás célját, időpontját, a látogató nevét és beosztását, a látogatás szempontrendszerét, az eredményt
- h)* a feljegyzést a csoport életéről

Fentiekén kívül még:

- a csoport működésére vonatkozó adatokat
- a gyermekcsoport szokás-szabályrendszerét
- ciklusra vonatkozó tanulási tervet, melyben jelöljük a differenciált képességfejlesztést, a megvalósításhoz tervezett tevékenységeket, az eszközöket és a szervezeti keretet, a megvalósítás tapasztalatait

A gyermek fejlődését nyomon követő dokumentáció a gyermek fejlődéséről vezetett olyan dokumentum, amely tartalmazza a gyermek fejlettségi szintjét, fejlődésének ütemét, a differenciált nevelés irányát.

A gyermek fejlődését nyomon követő dokumentáció tartalmazza:

- a gyermek anamnézisét, a gyermekről szóló rövid, szülő által írt jellemzést
- a gyermek fejlődésének mutatóit - az Egyesített Óvoda által kidolgozott szempontsor alapján - a gyermekek érzelmi-szociális, értelmi, beszéd, mozgásfejlődését, valamint a pedagógiai program gyermeki tevékenységben, képességfejlődésben megnyilvánuló sikerkritériumainak való megfelelést,
- a gyermek fejlődését segítő megállapításokat, intézkedéseket, az elért eredményt,
- amennyiben a gyermeket szakértői bizottság vizsgálta, a vizsgálat megállapításait, a fejlesztést végző pedagógus fejlődést szolgáló intézkedésre tett javaslatait,
- a szakértői bizottság felülvizsgálatának megállapításait,
- a szülő tájékoztatásáról szóló feljegyzéseket

Pedagógiai értékelés

Az Óvodai nevelés országos alapprogramjában megfogalmazott mérés - értékelés magába foglalja a megfigyelés, megismerés, tervezés, fejlesztés, nyomon követés fogalmait.

A 2012 (VIII. 31.) EMMI rendelet 63. § (1) értelmében „*az óvoda az óvodás gyermekek fejlődését folyamatosan nyomon követi és írásban rögzíti. Az óvoda gyermek fejlődéséről a szülőt folyamatosan tájékoztatni kell. (4) Az óvoda a gyermek értelmi, beszéd-, hallás-, látás-, mozgásfejlődésének eredményét - szükség szerint, de legalább félévenként - rögzíti.*”

A pedagógiai mérések célja, hogy pontos információhoz jussunk a mérésben részt vevő gyerekek képességeiről, tudásáról, segítve ezzel a szakmai munka tervezését, és a hatékony fejlesztést. A fejlesztésben kulcsszerepe van a pedagógiai értékelésnek.

A pedagógiai értékelés funkciója szerint lehet diagnosztikus, formatív, és szummatív értékelés.

A **diagnosztikus értékelés** során megállapítjuk, melyek azok a területek, melyeken a gyermekek, jól teljesítenek, illetve hol vannak hiányosságok. A **formatív értékelés**, egy

folyamatos fejlesztő értékelés, amivel állandó visszajelzést biztosítunk, és korrekciót hajtunk végre. A **szummatív értékelés**, célja az összegzés, minősítés. **Az óvodás gyermekek értékelésénél a diagnosztikus, és formatív értékelést használjuk, és nem használunk minősítő, szummatív értékelést.**

Minden óvoda alapfeladata, hogy a rábízott gyermek személyiségét a lehető legnagyobb mértékben fejlessze a nála töltött 3-4 év alatt. Ehhez, az szükséges, hogy a gyermekeket megismerjük, és minden gyermeket egyéniségként kezeljünk.

Az értékelés fontos eszköze a személyiségfejlesztésnek és a közösségformálásnak. Az értékelés során az óvodában fontos feladatunk, hogy értékelésünk pozitív legyen. Minden gyermekben meg kell találni a pozitívumokat, ezeket erősíteni, és kialakítani a gyermek reális önértékelését, fejleszteni önbizalmát.

10. Érvényességi rendelkezések

Az óvodai pedagógiai program érvényességi ideje: a nevelőtestület határozata alapján **2013. szeptember 1-jétől visszavonásig** szól.

A törvényi változások követése miatt a pedagógiai program módosítását a nevelőtestület elfogadta és az intézményvezető jóváhagyta a 3/5/2016. határozatszámom. A módosítás a fenntartóra többletköltséget nem hárít. A Pedagógiai Program hatályos 2016. szeptember 1-től.

Az óvodai nevelési program módosításának lehetséges indokai:

- hálózathozzászló, leépítés
- törvényi változás
- szervezeti átalakítás
- egyéb érdekegyeztető fórum módosító javaslata
- a program bevlását figyelemmel kísérő ellenőrzést, értékelést követő módosítási javaslat esetén.

A programmódosítás előterjesztésének előírásai:

- írásbeli előterjesztés az Egyesített Óvoda vezetőjének
- írásbeli előterjesztés a nevelőtestületnek
- szóbeli nevelőtestületi előterjesztés, véleménykérés, döntés az elfogadásáról.

A program módosításával kapcsolatos nevelőtestületi értekezletet abban az esetben hívunk össze, ha a nevelőtestületi érdekegyeztető fórum, valamint a szülők közösségét képviselő fórum előterjesztésében a módosítást a tagok legalább 50% + 1fő kéri.

Nyilvánosság biztosítása:

a Pedagógiai Program dokumentumot az Egyesített Óvoda ügyviteli és iratkezelési szabályzata szerint kezeljük és a Közérdekű adatok megismerésére irányuló szabályzat szerint biztosítjuk a nyilvános hozzáférését.

A tagóvodákban a dokumentum hozzáférhető - helyben olvasásra minden alkalmazott és érdeklődő számára - a vezetői szobában elhelyezett példány, és a gyermekcsoportokban elhelyezett példányok formájában.

Bibliográfia

1. 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről
2. 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
3. 229/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról
4. 1992. évi XXXIII. törvény a közalkalmazottak jogállásáról
5. 326/2013. (VIII. 30.) Korm. rendelet a pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról
6. 2012. évi I. törvény a munka törvénykönyvéről
7. 2011. évi CXCV. törvény az államháztartásról
8. 368/2011. (XII. 31.) Korm. rendelet az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról
9. 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról
10. 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról
11. 32/1997. (XI. 5.) MKM rendelet a Nemzeti, etnikai kisebbség óvodai nevelésének irányelve és a Nemzeti, etnikai kisebbség iskolai oktatásának irányelve kiadásáról
12. 48/2012. (XII. 12.) EMMI rendelet a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokról, a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokat ellátó intézményekről és a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokban való közreműködés feltételeiről
13. 277/1997. (XII. 22.) Korm. rendelet a pedagógus-továbbképzésről, a pedagógus szakvizsgáról, valamint a továbbképzésben részt vevők juttatásairól és kedvezményeiről
14. 15/2013. (II. 26.) EMMI rendelet a pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről
15. 17/2013. (III.01) EMMI rendelet a nemzetiség óvodai nevelésének irányelve
16. 346/2013.(IX.30) Korm. rendelet a pedagógus továbbképzésről, pedagógus - szakvizsgáról valamint a továbbképzésben résztvevők juttatásairól és kedvezményeiről.
17. Budapest Főváros XIII. Kerület Helyi Esélyegyenlőségi Programja 2013-2018
18. „A tudás hatalom” - A Budapest Főváros XIII. Kerületi Önkormányzat Köznevelési koncepciója 2011-2015
19. Gyermekvédelmi törvény (1997. évi XXXI. 1997. nov. 1.), és 2015.évi módosításai
20. Egyezmény a gyermekek jogairól Bp. Egyesült Nemzetek UNICEF 1992.
21. Önértékelési kézikönyv óvodák számára
22. Országos tanfelügyelet. Kézikönyv óvodák számára
23. Útmutató a pedagógusok minősítési rendszeréhez

Legitimációs záradék

A Pedagógiai Programot

véleményezte:

Szülői szervezet képviselője

dátum: 2013. 05. 03.

elfogadta: a nevelőtestület

a nevelőtestület képviselőjében

dátum: 2013. 05. 06.

jóváhagyta:

XIII. ker. Önkormányzat Képviselőtestülete

Budapest Főváros XIII. Kerületi
Önkormányzati Képviselő-testület
SZOCIÁLIS, EGÉSZSÉGÜGYI ÉS
MŰVELŐDÉSI BIZOTTSÁG

1. p. h.

dátum: 2013. 05. 07.

A pedagógiai program módosítását a 3/5/2016. határozatszámmal jóváhagyta:

Molnár Miklósné
óvodaigazgató

dátum: 2016. január 18.

1. sz. melléklet

A tagóvodák profiljai

Egyesített Óvoda Angyalkert Törzsóvodája

1134 Budapest, Angyalföldi út 1.

☎ / 📠: +36(1)320-8069

e-mail: angyalkert@ovoda.bp13.hu

Óvodánk 1896-ban épült, eklektikus stílusú, műemlék épület. Magyarország első kisdudóvóinak egyike.

Az intézmény 2008 tavaszán teljes körű felújításon esett át, ám műemlék jellege, és különleges építészeti adottságai (pl. nyitott szín, nagyméretű tornaterem, árnyékos, védett játszódudvar) továbbra is megmaradtak.

Tagóvodánkban öt csoport működik. A 11 óvodapedagógus munkáját 2 pedagógiai asszisztens és 6 dajka néni segíti.

A hozzánk járó gyermekek hatékony, egészséges személyiségfejlődése érdekében, fontos feladatnak tekintjük az érzelmi nevelésen belül a családdal való szoros együttműködést; az óvodai nevelést a családi nevelésre építjük.

Céljaink, feladataink:

- A gyermek testi-lelki szükségleteinek kielégítése, életkorának megfelelő életrend kialakítása, az egészséges fejlődés feltételeinek biztosítása.
- Érzelmi biztonságot nyújtó derűs, szeretetteljes, a gyermeki személyiséget tisztelőben tartó óvodai légkör megteremtése
- A gyermekek játék és mozgásszükségleteinek kielégítése.
- A gyermeki szabadság biztosításával a szocializáció szempontjából fontos szokások és magatartásformák támogatása, kialakítása.
- Esélyteremtés
- Az iskolába lépéshez szükséges készségek, képességek sokoldalú, differenciált fejlesztése; az új iránt fogékony, nyitott gyermeki személyiség formálása.
- Az egészséges életmódra nevelés területén belül nagy hangsúlyt fektetünk az egyéni mozgásfejlesztésre és az egészséges környezeti feltételek biztosítására.
- Környezettudatos magatartás formálása (személyes példamutatással; előadások, hirdetések).

Sajátosságaink, hagyományaink:

- Évszakokhoz, ünnepkörökhöz (Születés, Advent, Húsvét, Gyermeknap) kötődő **projektnapok**, melyeket a családokkal közösen szervezünk.
- Az Adventi ünnepkörhöz kötődő szülői játszódélutánok
- A kéthetente megszervezett, ingyenes **könyvkölcsönzési lehetőség**
- Valamint az évente négy alkalommal megrendezett játékonysági **ruhabörze**, melyet a Szülői Szervezettel közösen szervezünk, évszakhoz kötődően
- A **pályázati lehetőségek** kihasználásával igyekszünk gyermekeinket minél változatosabb, igényesebb kulturális élményekhez juttatni (bábszínház-, és színházlátogatás).
- Hagyományosan jó kapcsolatunk van a társintézményekkel (iskolák, óvodák, Művelődési Ház, „Gondolkodj Egészségesen” Alapítvány, Gyermekjóléti Szolgálat, „Mindenkinek becsengettek” Alapítvány)
- Kirándulás

Óvodánkban a fakultatív hit-, és vallásoktatást biztosítjuk.

A Fenntartó által finanszírozott szolgáltatásaink:

- Francia nyelven folyó játékos mozgásfejlesztés az óvoda tornatermében
- Úszás, vízhez szoktatás (a Honvéd uszodában)
- Játékos testnevelés (a Honvéd tornacsarnokban)
- Vasas - Kubala labdás torna (az óvoda tornatermében)
- „Mozgolódó-torna” (óvodapedagógus irányításával az óvoda tornatermében)

Térítési díj ellenében igénybe vehető szolgáltatásaink:

- Judo
- Angol nyelv játékosan
- Néptánc

Egyesített Óvoda Mesés kert Tagóvodája

1134 Budapest, Kassák Lajos u. 17.

☎ / 📠: +36(1)349-6775

e-mail: meseskert@ovoda.bp13.hu

„Ha a gyerek együtt él a dicsérettel, megtanulja mások megbecsülését.

Ha a gyerek együtt él az elfogadással, megtanul szeretetre lenni a világban.

Ha a gyerek együtt él a biztonsággal, megtanul hinni magában és a környezetében.

Ha a gyerek együtt él a barátságossággal, megtanulja, hogy a világ olyan hely, ahol jó élni.” (Dorothy K. Holtz)

Több, mint 60 éves múlttal rendelkező intézményünk jelenleg 8 óvodai csoportban 194 gyermek fogadását teszi lehetővé. 2016 őszétől az óvodaépület teljes átalakításával, bővítésével 400 férőhelyes, korszerű passzív ház épületbe költözhettek vissza. A csoportokba közel azonos korú gyerekek járnak, de van osztatlan szervezésű csoportunk is. Csoportszobáink világosak, barátságosak, a berendezési tárgyak többsége természetes anyagból készült. Óvodánkban jól felszerelt csoportszobákban WESCO eszközökkel mozgáskuckók találhatók, sokféle tornaszer áll a gyermekek rendelkezésére.

Változatos mozgásfejlesztő eszközök használatával ügyesedhetnek, ezek alkalmasak a szervezett mindennapi mozgás lebonyolítására is.

Nevelőtestületünkre jellemző a befogadó nyitottság, aktivitás, kreativitás.

Munkánkban középpontba állítjuk a gyermeki tevékenységre épülő nevelést, és ezt az elvet a teljes nevelési folyamaton keresztül kiemelten kezeljük. A gyermekeket különleges védelem illeti meg, érdekeiket mindenekfelett állónak tekintjük.

Fontos mindenekelőtt a család tiszteletben tartása, a családi nevelés erősítése és ezzel együttesen a gyermekek iránti felelősség ébrentartása. Az óvoda és a család jó kapcsolatának mélyítése érdekében sok közös programot szervezünk, melyekre a szülők nyitottak és lelkesen részt vesznek. A titoktartási kötelezettség minden, a családot érintő kérdésben érvényesül.

Óvodánkat az érzelmi biztonság, otthonosság, derűs, szeretetteljes légkör jellemzi. Fontosnak tartjuk, hogy a gyermekek jól érezzék magukat, szeressenek óvodába járni, hiszen napjaik nagy részét itt töltik el.

Célunk a gyermeki személyiség sokoldalú fejlesztése:

- a gyerekek tevékenykedtetésével
- többféle mozgásos lehetőség biztosításával
- közös élményszerzéssel
- az egészséges életmódra nevelés eszközeivel
- hagyományok ápolásával
- tapasztalatok feldolgozásával
- környezettudatos magatartás kialakításával
- óvodai kompetencia programcsomag, és a projektpedagógia elemeinek beépítésével

Hagyományainkról:

Nevelési folyamatunk szerves része a hagyományok ápolása, a jeles napok értékeinek közvetítése. A régi hagyományok őrzése mellett új hagyományokat teremtünk:

- Takarítási világnap a szülők segítségével
- Állatok világnapja (örökbe fogadunk egy állatkerti állatot)
- Őszi-egészségnap a családokkal közösen
- Mikulásvárás
- Adventi és húsvéti kézműves délután a szülőkkel
- Óvodapedagógusok által előadott karácsonyi mesejáték
- Tea-hét (gyógyteák kóstolgatása)
- Farsang és táncház a szülőkkel
- Víz világnapja (interaktív, játékos feladatokkal)
- Húsvét- nyuszi várás
- Tavaszi egészségnap a családokkal közösen
- Föld napja - virágültetés
- Madarak, fák napja (interaktív, játékos feladatokkal)
- Sportnap (mozgásos játékok az udvaron)
- Gyerek nap (légvár)
- Játékos sportvetélkedő a nagycsoportos gyerekeknek (főváros és a kerület által szervezett)
- Év végi buszos kirándulás
- Kiállítások szervezése gyermekmunkákból

A fenntartható fejlődés érdekében a **környezettudatosság** kialakítását a gyermekek nevelése során kiemelten fontosnak tekintjük. Alkalmazotti közösségünk elhivatott a környezetvédelem, az energiatakarékosság, a szelektív hulladékgyűjtés, és az újrahasznosítás iránt.

A Madárbarát óvoda címet 2011-ben, a Zöld óvoda címet 2012-ben nyertük el.

Az **egészséges életmódra nevelés** áthatja az óvodás gyermek egész napját: minden délelőtt friss gyümölcsöt fogyasztanak, kiemelt szerepet kap a gyermekek mozgásigényének kielégítése, fontosnak tartjuk a testi-lelki egészség megőrzését.

Óvodánk az elsők között vállalta a **sajátos nevelési igényű gyermekek fogadását**, integrált fejlesztését. Célunk az inkluzív nevelés megvalósítása.

Alapító okiratunkban szerepel, hogy a XIII. kerületben lakó, integráltan nevelhető, ép intellektusú autista gyermekek befogadó intézménye vagyunk. A hatékonyabb fejlesztés érdekében speciálisan képzett utazó gyógypedagógusok segítségével protetikusan környezetet alakítottunk ki az érintett gyermekek számára. Az optimális fejlesztést segítő - „strukturált”, ún. autista szobával rendelkezünk, ahol az egyéni foglalkozások zajlanak.

Óvodánk Alapítványa, a **Mesés kert Környezeti Nevelésért Alapítvány**, 2002 óta működik. Az óvodai kirándulások, állatkerti bérletek, hagyományörző foglalkozások finanszírozásával segíti a gyerekek élményhez juttatását. Állatkerti belépő vásárlásával lehetővé teszi gyermekeink számára az állatok világával való közelebbi ismerkedést.

Alapítványi estek szervezésével célunk a gyermekek számára esztétikusabb, tisztább, zöldebb környezet alakítása.

2015. szeptember 1-től Mesés kert Tagóvodánkban egy csoportunkban angol-magyar kétnyelvű óvodai nevelést valósítunk meg, amelyet felmenő rendszerben bővítünk a jövőben. A Manó Világ Kft., a pedagógiai programunkba építve szervezi kétnyelvű programját, biztosítja a gyermekek számára az angol nyelvvel való ismerkedést, ill. az angol anyanyelvű óvodapedagógust.

Egyesített Óvoda Hétszín Tagóvodája

1133. Bp. Gogol u. 32.

☎ / 📠: +36(1)340-9585

e-mail: hetszin@ovoda.bp13.hu

Óvodánk az épület optimális adottságai és a kis létszám révén családi, nyugodt sziget. Intézményünk a forgalomtól távol esik, csendes, de könnyen megközelíthető. **Tágas, nagyon szép udvarunk rendezett, vegyes borítású területekkel, szép zöldnövényekkel.**

Fedett és nyitott terasz, zuhanyzó, homokozók és változatos, – főleg természetes anyagból készült– mozgásfejlesztő udvari játékok télen-nyáron jó játszólehetőséget nyújtanak a gyermekeknek. A csoportszobák tágasak, világosak, ízlésesen és praktikus berendezettek. A hagyományos és a legújabb képességfejlesztő játékok is biztosítottak. Minden csoportnak saját mosdója van. A pincszinten tornaterem segíti a gyermekek testi nevelését, fejlesztését.

Óvodánk egy épületben működik a Szivárvány Bölcsődével, ahonnan sok gyermeket fogadunk. Intézményünk nevelőtestülete szakmailag felkészült, képzett, ambiciózus, gyermekszerető és stabil. A nevelőmunkát segítő kollégák aktív részesei az óvoda életének, gyermekszeretők, készségesek, jól együttműködők. A különböző, értékes tulajdonságok érvényesítésével mindenki hozzájárul intézményünk jó működéséhez.

Harmonikusan

Élményszerűen

Tevékenyen

Szívvvel

Zenével

Igényesen

Nevelünk

Igyekszünk észrevenni és kielégíteni a gyermekek életkoronként és egyénenként változó testi és lelki szükségleteit. Úgy gondoljuk, ebben a személyi és tárgyi környezet szerepe meghatározó, ezért a gyermekeknek derűs, meleg, családi környezetet, érzelmi biztonságot nyújtunk, melyek későbbi életüket, kapcsolataikat, magatartásukat is megalapozzák. Feladatunk inkluzív szemlélettel a különbözőséget elfogadó viselkedés és magatartás alakítása a gyermekközösségben, ezen belül különösen a tolerancia, türelem, megértés, figyelmesség, segítőkészség, empátiás készségek alakítása. Célunk a gyermekek szükségleteinek megismerése, képességeinek kibontakoztatása. Minden gyermeknek az egyéni képességei szerint biztosítjuk a fejlesztési lehetőségeket.

A gyermekek nevelésekor elengedhetetlennek érezzük a családokkal való együttműködést, az otthoni nevelés elsődlegességének tiszteletben tartását, a szülőkkel korrekt, bizalomra épülő viszony kialakítását. A gyermekek életkorához igazodó, érdeklődésüket felkeltő, élményt nyújtó programjainkkal a szülők elégedettek.

Óvodánkban a gyermekek nevelése során kiemelten fontosnak tekintjük, s visszatérő hagyományként kezeljük:

1. Az egészséges életmódra nevelést

- Az egészséges környezet szokásait és az egészséges életmód szemléletét alakítjuk, mélyítjük a mindennapokban.
- Intézményünknek optimális adottságai vannak: forgalomtól elzárt terület / jó levegő, nagyméretű játszóudvar/.
- Télen, nyáron biztosítjuk a napi változatos mozgás- és játéklehetőséget a gyermekeknek / tornaterem, csoporszoba, udvar/.
- A kerületi, 5-6-7 éveseknek biztosított sportfoglalkozásokat igénybe vesszük.

2. A környezet megismerésére, környezetvédelemre nevelést

- Óvodán kívüli élmény – különféle programokat szervezünk a természetes környezetben / kirándulás, séta, foglalkozások/.
- Állatkerti bérletünk van minden évben. Örökbe fogadott madarunk sorsát figyelemmel kísérjük.
- A szülőket is bevonjuk a az Állatok világnapja, a Víz világnapja, a Föld napja, a Madarak és Fák napja ünneplésébe. /Egész napos, játékos programokat szervezünk. A családok gyűjtötte anyagokból, és az általuk készített tárgyakból, valamint a gyermekek óvodai munkáiból kiállítást is szervezünk./
- A tavaszi kert földjének frissítéséhez egész évben a komposztálónkban gyűjtjük a zöldhulladékot.
- A gyermekek a csoportban külön gyűjtik a papírhulladékot, amit az udvaron elhelyezett szelektív gyűjtőbe tesznek.
- Minden csoportban használunk palackprést. Az összegyűjtött palackokat időről időre a gyermekekkel közösen elvisszük a szelektív hulladékgyűjtőbe.
- Természetes anyagok használatát előnyben részesítjük.
- A különféle anyagokat begyűjtjük, újrahasznosítjuk.

3. Az esztétikai érzék, kreativitás fejlesztését

- Egész nap lehetőséget biztosítunk a gyermekeknek kreatív kézműves tevékenységre.
- Kiemelten figyelünk környezetünk esztétikájára, hogy a gyermekek élettere mindig szép, harmonikus, barátságos, rendezett legyen.
- A begyűjtött természetes anyagokból folyamatosan, naponta barkácsolunk, felhasználáskor a gyermekek elképzelése megvalósul, kreativitásuk kibontakozik.
- Rendszeresen szervezünk bábelőadásokat.
- Könyvtárunkban sok képzőművészeti, iparművészeti könyv található, melyet rendszeresen nézegethetnek a gyermekek.
- Gyermekeink betekintést kapnak a koruknak megfelelő, általuk is befogadható komolyzenei darabokból.

4. Közös ünnepeinket

- Minden évben megtartjuk: Március 15., Farsang, Húsvét, Anyák napja, évzáró, ballagás, Mikulás
- Karácsony és Húsvét előtt játszódélután keretében a szülőkkel együtt készülődünk az ünnepre.
- A gyermekek születés és névnapján a csoport együtt köszönti az ünnepeltet.
- Minden évben, gyermeknap közelében „Hétszín Nap”-ot tartunk.

Egyesített Óvoda Napsugár Tagóvodája

1133. Budapest Thurzó u. 6-8.

☎ / 📠: +36(1) 3499-195

e-mail: napsugar@ovoda.bp13.hu

A napsugár meleget, fényt, szeretetet jelképez, amely testületünk gyerekek iránti hozzáállását is jól jellemzi. A következő aprócska idézetet választottuk, mottónknak, mely óvodánk szellemiségét is kifejezi:

*„Nincs két egyforma gyémánt,
Mindegyikben más a szépség.
Nincs két egyforma gyermek,
Mindegyikben más az érték.”*

Óvodánk Angyalföld szívében, Új-Lipót város központjában, a Duna és a Szent István park közelében, a Thurzó utcában található. Távol a forgalom zajától, egy zsákutcás, parkos területen. Két hatalmas, jól felszerelt udvarral és egy sportudvarral rendelkezünk, melyek a gyermekek levegőzését, mozgásigényének kielégítését kiválóan szolgálják. Az emeletes épületben 5 csoport működik **családias légkörben**, melyekben együtt tevékenykedhetnek a kisebbek a nagyobbakkal, együtt játszhatnak és tölthetik el mindennapjaikat a testvér gyermekek is.

Céljaink és feladataink közé tartozik, hogy 3-7 éves korú gyermekeink szeretetteljes légkörben, biztonságban, sok-sok játéklehetőségen keresztül harmonikus személyiséggé alakuljanak, és fejlődjenek azon képességeik, melyek az iskolai tanuláshoz elengedhetetlenül szükségesek.

Óvodánk a kompetencia alapú óvodai nevelési program elemeit beépítve, a tevékenység központú óvodai program egyes elemeire alapozva arra törekszük, hogy gyermekeink a különféle tevékenységeken keresztül, olyan élményekhez, tapasztalatokhoz jussanak, melyek, felkeltik, és ébren tartják bennük a vágyat a környező világ megismerésére, a tanulás, tapasztalás örömeinek átélésére. Ezek által tájékozott, magabiztos, önálló, egészséges, az élet szépségeire fogékony emberekké válnak.

Nagy hangsúlyt fektetünk az egészséges életmód alakítására. A szülőkkel együttműködve biztosítjuk a mindennapi zöldség és gyümölcsfogyasztást a gyerekek számára. Az egészség, egyenlő a mozgással. Ezért, kiemelt helyen kezeljük nevelésünk során a mozgást és a testnevelést.

A gyermek fejlődésének alapja, hogy féltő, óvó, gondoskodó szeretet, stabil biztonság vegye körül. Egyéni, differenciált bánásmód szükséges a személyes, bensőséges kapcsolat kialakításához, s ez minden gyermeket megillet. Nevelésünk során minden gyermek saját képességéhez, adottságához képest maximálisan fejlődjön, személyisége kiteljesedjen.

Kiemelten kezeljük a kiemelkedő képességű gyerekek fejlesztését, és nagy hangsúlyt fektetünk a hátrányos helyzetű gyermekek felzárkóztatására is. Óvodánkban az 5-6 éves korosztályú gyermekek számára „Bagolyvár”, és „Ficáncoló” nevű műhelyeket hívtunk életre, melyben az arra affinitást mutató gyerekek vehetnek részt.

A családokkal való kapcsolatot a megfelelő kommunikációval és a kapcsolattartás kedvező módjának megkeresésével alakítjuk ki. Öszinte odafordulással, empátiával, segítő szándékkal támogatjuk a családokat. Lényegesnek tartjuk, hogy a hátrányos helyzetű gyermek és családja soha ne érezze hátrányos helyzetét. A gyermekek optimális fejlesztésében segítséget jelent az óvodánkban dolgozó logopédus és pszichológus szakember. Bármilyen felmerülő probléma esetén célzott, hatékony megoldást keresünk, a szülőkkel és az egyéb szakemberekkel együttműködve

Önkormányzatunk által minden évben biztosított a 4-5 éves és 5-6 éves gyermekeink számára a játékos mozgásfejlesztést megvalósító „Francia torna” melyet az óvoda tornatermében szervezünk. Az 5-6 évesek számára biztosított a játékos vízhez szoktatás lehetősége a Honvéd uszodában, valamint a labdás torna Láng Csarnokban, melyekre a gyermekek szállítása óvónői kísérettel, a biztonsági előírásoknak megfelelő külön busszal történik.

Ezekon felül 4-5 éves és 5-6 éves gyermekeinknek lehetőségük van önköltséges délutáni foglalkozásokon való részvételre is, melyeket, az óvodás korosztálynak megfelelően képzett szakemberek, óvodapedagógusok tartanak. / kézműves foglalkozás, zene kuckó, karate, sakk, zenés torna, angol nyelv/.

Óvodánk évről-évre megrendezi közös ünnepeit, megtartja hagyományos rendezvényeit, melyek hangulata áthatja egész közösségünket, a gyermekeket, a szülőket, az itt dolgozó felnőtteket egyaránt. Ilyenek a farsangnapi alapítványi sütemény vásár, a közös évzáróbúcsúztató, a gyermeknap, és a közös óvodai sportnap. Minden évben, tavasszal az óvodába járó gyermekek, és az ott dolgozó felnőttek közös kirándulásokon vesznek részt. Ezek közül az egyik a már hagyománnyá vált hajókázás a Margitszigetre külön hajóval. A másik kirándulásunkat, a gyerekek számára érdekes helyszínekre, általában egész naposra, külön buszokkal szervezünk./pl. Medvefarm, Gyerekvasút, Vadas park, Mogyoróhegy stb./

Csoportjaink saját ünnepségei, a születésnapok, a Mikulás, a farsang, az adventi-karácsonyi, és húsvéti közös készülődés a szülőkkel. Ezek az események mindig nagy és különleges élményt jelentenek gyermeknek és felnőttnek egyaránt.

Egyesített Óvoda Zöld Ág Tagóvodája

1133 Budapest, Kárpát u. 25-27.

☎ / 📠: +36(1) 349-4116

e-mail: zoldag@ovoda.bp13.hu

Tagóvodánkban - 8 csoportban, 224 kisgyermek óvodai nevelését, fejlesztését látjuk el. Kiemelten foglalkozunk a környezeti neveléssel, célunk, a természet megismerésére, tiszteletére nevelés, a környezetvédő, környezettudatos magatartásformák és attitűd megalapozása.

2013-tól óvodánk viselheti a megtisztelő „**Örökös Zöld Óvoda**” címet, amelynek odaítélését a háromszor elnyert „**Zöld Óvoda**” cím és a hozzá kapcsolódó 9 évre visszatekintő környezetvédelemmel kapcsolatos nevelőmunka előzött meg.

Ma már széleskörű társadalmi igény van a fenntarthatóság biztosítására, környezetünk értékeinek megóvására. Beépült a köztudatba, a mai kor követelménye, hogy tennünk kell a környezetünkért. A hozzánk járó gyermekek szülei azonosulnak céljainkkal, értékrendünkkel, bízunk benne, hogy programunkat a jelentkező új szülők is kedvezően fogadják és támogatják mindenkor.

Azt valljuk, hogy természetbarát gyermek, csak természetbarát környezetben nevelődhet. Zöld óvodához illő életformát csak hitelesen, a szemléletünknek megfelelően értékrend szerint, a napi életbe beépülő szokásokon keresztül alakíthatunk ki.

Hagyományaink, sajátosságaink a teljesség igénye nélkül:

- Gyermkeink ismereteket szereznek olyan fogalmakról; mint takarékoság, energia, környezetszennyezés, szelektív hulladékgyűjtés, újrahasznosítás, fenntarthatóság
- Takarékoskodunk a vízzel, árammal, papírral
- Komposztálót használunk
- A „Zöld” Világnapokat programokkal, tevékenységekkel összekötve szervezzük;
- Ilyen pl.: a Biodiverzitás - a kihalt fajok védelméért szervezett világnap - e cél érdekében, évek óta bekapcsolódunk a békamentésbe Famoson
- Minden csoport megismeri az év kiemelten védett növény-, és állatfajait
- Kirándulni visszük óvodásainkat erdőbe, hegyekbe, barlangba, vízpartra, nemzeti parkba, arborétumba és szüretre
- Bérletünknek köszönhetően a csoportok rendszeresen látogatják az Állatkertet. Kedvencünket, a vörös macskamedvét eddig két alkalommal fogadtuk örökbe az Állatkertben. Volt, hogy a tigrisre, máskor a kétujjú lajhárra esett a gyerekek választása és ezt a hagyományunkat minden évben megismétljük. Idén a foka lett a kiválasztott.
- Csoportjainkat rendszeresen elvisszük a REX Alapítvány állatszigetére
- Madárröpdé telepítésével méltó körülményeket sikerült teremtenünk az állatgondozáshoz
- Madárkáink viselkedését, szokásait, a róluk való felelős gondoskodást figyelhetik meg a gyerekek családjukkal együtt a mindennapokban
- Csatlakoztunk a Magyar Madártani Egyesület Madárbarát Óvoda programjához, elnyertük a **Madárbarát Óvoda** címet

- 10 db madáretető, valamint itató és 2 db odú kihelyezésével segítjük a madarak áttelelését. Egész éven át biztosítjuk a madarak itatását a kertben, fürdőzésüket a nyári időszakban
- Madárkarácsonyfánkon eleséget helyezünk el a fagyoskodó kismadarak számára
- Minden csoportunk részére kialakítottuk a saját jelükkel megjelölt kiskertjüket, ahol a növények ültetése, gondozása körüli tevékenységekbe aktívan bekapcsolódnak a gyerekek. Gyógynövény – és fűszernövény kertünkben különleges növények nevével, illatával, jellegzetességeivel ismerkedhetnek meg
- A Zöld Ág óvodás gyerekek tudják, hogy nem ártunk az élőlényeknek, sem az állatoknak, sem a növényeknek
- Csak a földre hullott terméseket, leveleket vesszük fel
- Az egészséges táplálkozás érdekében arra törekszünk, hogy kiszorítsuk az óvodából az egészségre káros összetevőket tartalmazó ételek, üdítők fogyasztását, mint pl.: chips, szénsavas, cukros üdítők, tartósítószerrel tartalmazó ételek és édességek, nassolnivalók
- A csoportokban gyakran készítene a gyerekek gyümölcs és zöldsalátákat, gyümölcslevet préselnek, magvakat, csírákat, szárított gyümölcsöt kóstolnak, a teát mézzel és citrommal szeretjük ízesíteni cukor helyett
- Víz tisztító berendezésünk beszerzése óta tisztított vizet fogyasztunk, amely egész nap rendelkezésre áll, folyamatosan arra biztatjuk gyermekinket, hogy minél többet igyanak, naponta többször gyümölccsel kínáljuk őket
- Nagycsoportos gyermekeink részére háromnapos erdei tábort szervezünk, óvodai életük feledhetetlen, záró élményeként
- Alapítványunk céljainak megfelelően a gyermekek udvari játékeszközeinek körét tudjuk gyarapítani, gazdagítani. Támogatjuk a rászoruló gyermekek táborozását, valamint olyan innovatív projektet is megvalósíthattunk, mint a 4 évszakos korcsolyapálya telepítése az udvarunkon – 2 alkalommal, 1 hónapnyi időtartamban, mintegy 160 kisgyermek ingyenes oktatását biztosítva ezzel a lehetőséggel
- Alapítványi rendezvényeink; az őszi és tavasszal megrendezésre kerülő Zöld Ág Családi Nap, a családokkal való kapcsolattartást, a jó partneri viszony kedvező alakulását is segíti.

Az óvodánk iránt érdeklődő szülőkkel megismertetjük óvodánk életét, szokás-, és szabályrendszerünket, tevékenységeinket, hagyományainkat. A családi nevelést kiegészítve a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására törekszünk, ezért fontosnak tartjuk az együttműködésen alapuló jó kapcsolat kialakítását a szülői házzal. Jól képzett, nagy szakmai tapasztalattal rendelkező testületünk szándéka: nyitott, érdeklődő, aktív, önálló, alkalmazkodó, az iskolai életre alkalmas képességekkel rendelkező gyermekeket nevelni. Szeretnénk, ha gyermekeink életében meghatározó élményekké válnának az óvodai évek, melyek későbbi életüket, magatartásukat is meghatározhatják. A gyermek jó közérzetéhez hozzájárul az őt szerető, elfogadó felnőttek kedvessége, figyelme, tapintata, a meleg, családi környezet, ahol napjuk nagy részét töltik, ezért otthonos, ízléses, színes világot alakítunk ki, ahová jó belépni és ahol gyermekkoruk e csodálatos életszakaszában jól érezhetik magukat.

Egyesített Óvoda Varázskarika Tagóvodája

☒ 1138. Bp. Karikás F. u. 12.

☎ 349 – 8086; ☎ 465 – 0762

e-mail: varazskarika@ovoda.bp13.hu

Óvodánk az Árpád-híd közelében található, csendes, könnyen megközelíthető helyen. A kétszintes épületet 2013-ban újították fel. 10 csoportban 245 gyermek óvodai nevelését látjuk el homogén illetve osztott vagy osztatlan életkorú csoportokban. Csoportjaink férőhelye 23 és 28 fő között változik a csoportszobák méretétől függően.

Udvarunk három részre osztott, ahol árnyas fák alatt játszhatnak, mozoghatnak szabadon a gyerekek. Ebben a környezetben kiváló lehetőség adódik a természeti környezet megfigyelésére, megismerésére, a környezet védelmére és szeretetére nevelésben is. A gyerekekkel közösen virágokat ültetünk, öntözünk, faleveleket gereblyézünk, télen madarakat etetünk. Célunk a Zöld Óvoda cím elnyerése.

Módszertani profilunk, hogy az egészséges életmódra való nevelésére helyezzük a hangsúlyt. Célunk az egészséges életre nevelés, az egészség megtartására, megerősítésére történő felkészítés.

Ehhez rendelt feladataink:

- Mindennapos mozgásos tevékenységek szervezése, csoportban, tornaszobában, szabad levegőn, hogy a gyermekek napi mozgásigényét kielégítsük, közben testi képességeiket fejlesszük.
- 4 évszak torna - Közös, zenés mozgás az udvaron minden évszakban.
- Kirándulások, séták, egyéb külső programok szervezése. pl.: könyvtárba, múzeumba, bábszínházba látogatás.
- Időjárástól függően napi 1-3 órát töltünk szabad levegőn. A nyári napirendet az egész napos levegőn való tartózkodásra építjük. Edzési lehetőséget a mozgás, a levegő, a nap és a víz kihasználásával biztosítunk.
- A gyermekek testi fejlődésének elősegítése mellett, a gondozást (testápolás, öltözködés, pihenés), az egészség megőrzés szokásainak kialakítását is szem előtt tartjuk.
- Az egészséges táplálkozás szokásainak megerősítésére törekszünk. Rendszeresen fogyasztanak gyümölcsöt, zöldséget a gyerekek.
- Havi egy konyhai tevékenységet tervezünk, például: muffin sütés, mézeskalács, gyümölcssaláta, turmix, csalamádé, lekvár készítése.
- Kertrendezést szervezünk, és az udvart is kihasználjuk a környezet megismerésére. Folyamatosan alakítjuk a gyerekek, közvetve a szülők környezettudatos magatartását. (szelektív hulladékgyűjtés, komposztálás).
- Hagyományunk a tavaszi Egészség hét.

A játéktevékenységben, a szabad játékra helyezzük a hangsúlyt, mint a gyerekek elsődleges tevékenységére. Ez önként vállalt, örömteli, vágykielégítő tevékenység, melyben pszichés, testi és szociális személyiségfejlesztő hatások érik a gyermekeket.

A gyermekek tanulási sajátosságaihoz igazodó hatékony tanulásszervezési módot a projektszemléletű nevelést, tanulást választottuk 2015 tavaszán, mely a gyermekek érdeklődésére építve, a pedagógusok és a gyermekek közös tevékenységeiben valósul meg.

Miért tartjuk jónak?

- mert gyermekközpontú, a gyerekek aktív résztvevők, miközben minél több érzékszervet foglalkoztató tapasztalásra törekszünk
- időtartama lehet - 2 naptól akár több hétig is eltartó projekt
- korszerű tudást közvetít, a tevékenységekbe integráljuk a műveltségtartalmakat pl.: mesék, versek, dalok stb.
- a tevékenységek közötti szabad választással, a véleménynyilvánítással, a döntés lehetőségével, konstruktív életvezetésre nevelünk
- együttműködésre, összedolgozásra, munkamegosztásra, kooperációra sarkallja a gyerekeket
- a megvalósításba bevonjuk a szülőket is
- biztosítjuk vele az egyéni érdeklődés, az egyéni ütem, az önállóság és öntevékenység lehetőségét, ez motiválóan hat a gyermekek téma iránti elkötelezettségére
- kreativitásuk, alkotó készségük, önkifejezésük szabadon megnyilvánulhat
- az egyes tevékenységek produktumait közzétesszük, pl.: kiállítás rendezése, táncház stb.

Óvodánk befogadó, inkluzív szemlélettel fogadja a hátrányos helyzetű, a sajátos nevelési igényű és a migráns gyermekeket. Integrált csoportkeretben fogadunk a többi gyermekkel együtt nevelhető testi-, érzékszervi-, beszéd-, és enyhe értelmi fogyatékos, egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő (figyelem, aktivitás, viselkedés) illetve ép intellektusú autizmus spektrum-zavarral küzdő gyermekeket.

Ünnepeink, hagyományaink:

- Tök utca
- Őszi projekt hét
- Télapóvárás, óvó nénik mesedramatizálása erre az alkalomra
- Adventi készülődés, közös munkadélután a szülőkkel
- Luca napi vásár
- Farsang
- A víz világnapja
- Húsvéti készülődés
- Egészség hét
- Madarak és fák napja
- Tavaszi egész napos kirándulások
- Kiállítások rendezése egy-egy témakörben
- Év lezárása a családokkal közösen

Valljuk, hogy a gyermek egészséges lesz testileg, ha életmódja egészséges, sokat mozoghat, mert az őt nevelő felnőttek (óvoda dolgozói a családdal együttműködve) erre különös gondot fordítanak.

Valljuk, hogy egészséges lesz lelkileg, ha bízunk benne, elfogadjuk őt, segítjük, szeretjük, megtanítjuk felelősséget vállalni cselekedeteiért.

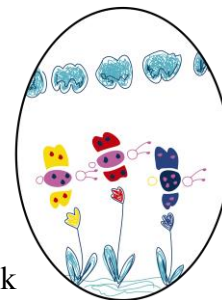
Valljuk, hogy egészséges lesz szellemileg, ha van módja próbálkozni, kezdeményezően tevékenykedni, vele együtt óvjuk, védjük környezetét, meghallgatjuk, hogy önálló véleményét elmondhassa, kérdéseket tudjon feltenni, olyan szabályokat, korlátokat igyekszünk felállítani számára, amikkel eligazodik a világ dolgaiban.

Egyesített Óvoda Mese Tagóvodája

1139 Budapest, Esküvő köz 4.

☎ / 📠: +36(1) 320-7436

e-mail: mese@ovoda.bp13.hu

Óvodánk 1960-ban épült, Budapest XIII. kerületében, a Fiastyúk utca és a Rákospatak között, egy csendes, forgalomtól elzárt területen. A környék kellemes, kertvárosi jellegű. Az 1975-ben történt bővítés óta intézményünk hét csoporttal működik, amely 176 gyermek elhelyezésére biztosít lehetőséget. A homlokzatot 2009-ben felújították, színes mesei elemekkel díszítették.

Udvarunk kicsi, de árnyas fái alatt EU szabványnak megfelelő játékok biztonságos, kellemes játéklehetőséget nyújtanak gyermekeinknek. Csoportszobáink jól felszereltek, esztétikusak, barátságosak, gyermekeink és programunk igényeinek megfelelőek. A sószoza az óvoda teljes nyitva tartása alatt a szülők és a gyerekek rendelkezésére áll. Gyermekeink egészségének védelmében minden csoportban légszűrőt működtetünk.

Óvodánkban 15 óvodapedagógus, 1 fejlesztő-óvodapedagógus, 2 pedagógiai asszisztens, 7 dajka foglalkozik a gyermekekkel, továbbá 1 logopédus, 1 pszichológus, 1 óvodatitkár, 2 takarító munkatárs és 1 kertész segíti munkánkat.

1997 óta működik a „Kincseink Alapítvány”, melynek célja az óvoda tárgyi feltételeinek bővítése, a gyermekek tevékenységeihez és a mindennapi életéhez kapcsolódó eszközigény kielégítése, programok finanszírozása (kirándulások, színházi előadások).

Élményben gazdag óvodát igyekszünk kialakítani, ahol a gyermekeket körülvevő személyi és tárgyi környezet meghatározó. A megvalósításhoz Zilahi Józsefné – Stöckert Károlyné „Óvodai nevelés játékkal, mesével” című programja ad segítséget. Fontos számunkra óvodásaink testi-, lelki-, szellemi- és közösségi fejlesztése.

Valljuk, hogy az óvodáskorban sok minden elkezdődik, de semmi nem fejeződik be. A kisgyermek igénye:

„KEVESET, LASSAN, JÓT, GYAKRAN ISMÉTELVE.” (Zilahi Józsefné)

Céljaink elérése érdekében a következő alapelveket fogalmazzuk meg:

- a családdal együttműködve biztonságos, szeretetteljes légkör kialakítása
- egyéni képességek kibontakoztatása és fejlesztése
- kommunikációs készség fejlesztése
- érdeklődés, az újat befogadni tudó képesség, kreativitás fejlesztése
- tolerancia, a másság elfogadása, az egyéni értékek érvényesülése

Alapelveink megvalósításával a családi nevelést segítjük és kiegészítjük. Könnyebb, gördülékenyebb napirendet alakítottunk ki. Sajátosságunk, hogy a játékon és a mesén keresztül neveljük gyermekeinket.

„A játék az, amiben az óvodás gyermek tanul. Alapvetően tanul, elsősorban önmagát és önmagán keresztül a környező világot.”

A bábozásra és a drámajátékra építve segítjük gyermekek önkifejező készségének, képzeletének fejlődését, a gátlások oldását. A mese szolgálja, a játékkal karöltve, a gyermek személyiségének leghatékonyabb fejlesztését.

Programunk fontos része a **kupaktanács**, amely egy közös, de témáját tekintve kötetlen beszélgetési forma. Célja, hogy óvodásaink merjenek és tudjanak megnyilvánulni, hogy kielégíthessék közlésvágyukat, hogy megtanuljanak összefüggő mondatokat alkotni, kialakuljon a beszédfigyelem és az egymásra figyelés képessége.

Komplexitásra törekszünk a tervező és a gyakorlati munkában egyaránt. A „követve vezetés” eljárásait alkalmazzuk, a gyerekek érdeklődésére, aktivitására építünk.

Ünnepeink:

- Mikulás
- Karácsony
- Farsang
- Húsvét
- Anyák napja
- Apák napja
- Gyermeknap
- Iskolába készülők évzárója, búcsúztatója

Hagyományaink:

- szüret
- népmese hete
- őszi és tavaszi kirándulás
- Márton-napi lámpás felvonulás
- kiszézés
- Zsinór utcai és Gyermek téri Idősek Klubjával való rendszeres kapcsolattartás, köszöntések
- adventi és húsvéti vásár
- kerékpár nap
- egészség hét
- családi kirándulás
- munka- és játszódélutánok
- könyvtárlátogatás
- erdei óvoda

Szolgáltatásaink:

Önkormányzat által ingyenesen biztosított szolgáltatásaink:

logopédus, pszichológus, fejlesztő pedagógus, tartásjavító torna (Láng Vasas), birkózás (Vasas SC), Kubala foci (Vasas SC), torna (Honvéd SC)

Térítési díj ellenében igénybe vehető szolgáltatásaink:

akrobatikus rock and roll, úszás (BVSC, Németh László Gimnázium), balett, művészeti nevelés, angol, karate, foci a Hegedüs Géza Általános Iskolában, alapozó mozgásterápia (Csodakapu Alapítvány)

„Mese Óvoda, van ott sok csoda...”

Egyesített Óvoda Napraforgó Tagóvodája

1135 Budapest, Petneházy u. 69-71.

☎ / 📠: +36(1) 340-2578

e-mail: napraforgo@ovoda.bp13.hu

A Napraforgó Tagóvoda a XIII. kerület dinamikusan fejlődő, barátságos környezetében található. Óvodánk több évtizedes múltra tekint vissza.

Nem rég felújított óvodánk, hat jól felszerelt, szépen berendezett, hangulatos csoportszobával, tornaszobával, szép nagy, jól felszerelt udvarral várjuk minden évben régi és új óvodásainkat. Csoportjainkat kedves kis állatok neveivel különböztetjük meg egymástól.

Óvodánkban jelenleg az Egyesített Óvoda pedagógiai programján belül, a Komplex Prevenció Programot felhasználva helyi útmutatónk alapján végezzük szakmai munkánkat.

Arra törekszünk, hogy a hozzánk járó gyermekek szeressék óvodánkat, és legyen számukra az itt töltött idő, az önfeledt élményekben gazdag gyermekkor és a kreatív játék időszaka. Barátságos, szeretetteljes, biztonságot nyújtó óvodai életet szervezünk, ahol megbecsülés, tisztelet övezi a gyermeket.

Célunk a családi nevelés kiegészítőjeként, folytatásaként, segítőjeként, az egyszeri és megismételhetetlen gyermeki személyiség szabad kibontakoztatása, és az egészséges fejlődéshez szükséges, érzelmi biztonságot nyújtó, derűs, szeretetteljes légkör kialakítása.

Élményekben gazdag mindennapok megteremtésével, a családi, biztonságos környezet kialakításával, a gyermeki játék elsődlegességének hangsúlyozásával valósítjuk meg céljainkat. Kiemelt figyelmet fordítunk az esélyteremtésre, egészséges életmódra nevelésre, testi nevelésre, mozgásra, az egyéni kompetenciák megfelelő alakítására. Élményekkel és egyéni tapasztalatok nyújtásával az egyéni képességek fejlesztésével megvalósítjuk a differenciált nevelést, és a tehetséggondozást.

Az esélyteremtő és tehetségfejlesztő munkánkat fejlesztőpedagógus, pszichológus, logopédus, és utazó gyógypedagógus segíti.

Nagy gondot fordítunk az egészséges életmód szokásainak kialakítására, a gyermekek önállóságának fejlesztésére, a természet és a környezet megismertetésére, megszerettetésére, és védelmére.

Az egészséges életmódra nevelés során kiemelt figyelmet fordítunk az egészséges környezet kialakítására, a gyermekek fokozott edzésére, a napi rendszeres testmozgásra.

A kerület által biztosított sportolási lehetőségeket, (úszás, labdás torna, birkózás) is felhasználjuk az egészséges életszemlélet alakításához.

Az anyanyelvi, kommunikációs nevelés során szem előtt tartjuk, hogy a gyermekek képesek legyenek gondolataik közlésére, érzelmeik, kíváncsiságuk kifejezésére.

Törekszünk a gyermekek szókincsének bővítésére, és önkifejezésre ösztönözzük őket. Kihasználjuk, hogy a gondolkodás és a nyelv ebben az életkorban egyszerre fejlődik, így a kommunikációs neveléssel fejlesztjük megismerő és értelmi képességeiket is. Anyanyelvi játék és versgyűjtemények készítésével gazdagítottuk eszköztárunkat a gyermekek beszédképességének fejlesztése érdekében.

Tudatosan segítjük a gyermekek egyéni képességeinek, harmonikus, sokoldalú kibontakozását, ebben fejlesztőpedagógus, logopédus, és pszichológus segíti munkánkat.

Hangsúlyozzuk a játék, és mozgás fontosságát, mint a sikeres, eredményes személyiségfejlesztés eszközeit.

Építünk a különböző gyermeki tulajdonságokra: kíváncsiság, önállóvá válás vágya, önkifejezés igénye, felfedezés, alkotás, megvalósítás vágya, tudásvágy. Lehetőség szerint a családok bevonásával.

Hagyományaink erősítik gyermekeink szocializációját, viselkedéskultúráját, pozitív attitűdjét, formálják közösségi érzelmeiket.

Hagyományos ünnepeink mellett, megünnepeljük a Zene Világnapját, az Állatok-, a Víz Világnapját, a Föld Napját, a Madarak Fák Napját és Napraforgó hetet is tartunk, változatos programokkal. A családokat is várjuk közös programjainkra, az új gyermekek ismerkedő nyílt napjára, egészség napra, szülői fórumokra, az adventi vásárra, az ünnepekhez kötődő játszó és munkadélutánokra vagy a Napraforgó hét változatos programjaira.

Az együtt töltött évek alatt a világ oly módon történő megismerését szeretnénk gyermekeink számára biztosítani, ahogy azt ők igénylik. Azoknak a képességeknek a kialakítását tartjuk fontosnak, amelyek birtokában gyermekeink magabiztosan léphetnek át, és sikeresek lehetnek az egyéni képességeiknek megfelelő iskolában.

Egyesített Óvoda Gyöngyösi Tagóvodája

1131 Budapest, Gyöngyösi utca 67-71.

☎ / 📠: +36(1)320-9275

e-mail: gyongyosi@ovoda.bp13.hu

Tagóvodánk Angyalföld kertvárosában található több évtizedes múlttal rendelkező 8 csoporttal működő intézmény. Igen szerencsés az épület és a játszóudvar elhelyezkedése, mert könnyen megközelíthető, ugyanakkor a forgalomtól távol eső helyen épült. A szabad levegőn történő kellemes időtöltést, a napos és a fák által árnyékolt részek váltakozása, a gyepesített, műfüves és gumitéglás terület, a „porfogó”, kerítést szegélyező sövények is szolgálják.

A bokrok, cserjék, a különböző időszakban nyíló virágok, igényes környezeti feltételeket biztosítanak a gyerekek számára.

A zöldövezet, a megfelelő méretű udvar, a játékra, és a változatos mozgástevékenységekre lehetőséget adó játékeszközök biztosítják, hogy a gyermekek minél többet tartózkodhassanak a szabad levegőn. A nyári melegben, párapu, és zuhanyzási lehetőség is biztosítja a gyermekek edzését.

Tagóvodánk a múlt hagyományaira építő, az elmúlt évek szakmai és humán értékét megőrző, a mában kiteljesedő és a jövőben is folyamatosan megújulni képes óvoda.

Célunk: a gyermekszerető, partnerközpontú, a mai kor kihívásainak megfelelően működő, a feltétel nélküli szeretetből fakadó és az erre épülő óvodai nevelés megvalósítása.

Az egyéni arculat kialakításakor építettünk hagyományainkra, a szülői és partneri igényekre.

Céljainkat a családi nevelésre alapozva, a szülőkkel együttműködve kívánjuk megvalósítani a nyitottság, empátia, és a tolerancia szellemében. Valljuk, hogy a gyermekeket különleges védelem illeti meg, és, hogy a gyermek érdeke mindenek felett áll. Tiszteletben tartjuk jogaikat, teret engedünk alapvető igényüknek, a játéknak kielégítésére.

Kiemelt feladatunknak tartjuk, és felnőtt közösségünk személyes példával és mintaadással szeretné elérni, hogy az **optimista szemlélet, az érzelmi gazdagság, a természeti környezetet és a közvetlen környezetüket szerető, védő, a többségtől bármilyen szempontból eltérő gyerekeket elfogadó, segítő magatartás** a gyermekek életének természetes részévé váljon.

A környezetbarát szemléletet a mindennapokba beépített szokásokkal alakítjuk. (Komposztálunk, madárbarát óvoda vagyunk, takarékoskodunk a vízzel, árammal, minden évben alapítványunk segítségével bérletet veszünk az Állatkertbe, Palackprést használunk, és gyűjtjük a használt elemet.)

Központi helyet képvisel nevelésünkben az **elfogadó szeretet, a bizalom, és megbecsülés** hármására épülő fokozatos a gyermek egyéni sajátosságaihoz alkalmazkodó nyugodt légkörű érzelmi biztonságot nyújtó befogadás. Annak érdekében, hogy a közösségbe való beilleszkedést segítsük, a problémákat megelőzzük, felkínáljuk a **szülőknek a „beszoktatás – befogadás”** módszerét. Közös célunk megvalósításához nélkülözhetetlen a szülő – gyermek – pedagógus, pozitív partneri viszonya.

A kultúra közvetítését, **az iskolára való alkalmasság elérését** gyermek közeli, a **gyermekekhez igazodó** egyénre szabott **módszerekkel valósítjuk meg**. Pedagógiai munkánkat fejlesztő pedagógus, logopédus, gyógypedagógus és pszichológus segíti.

Óvodánkban az ünnepek olyan jelentős alkalmak, amelyek közös élménnyel ajándékozzák meg a gyermekeket és erősítik a közösséghez való tartozásukat.

Óvodai ünnepeink: a Mikulás, karácsonyi ünnepvárás és az ünnep bensőséges hangulatára való fokozatos készülődés, „munka délutánok”, mézeskalácssütés, ajándékkészítés, farsangi multság, húsvétról való megemlékezés, népi hagyományokat őrző tevékenységek (pl. locsolkodás, tojásfestés), anyák napi köszöntés, gyermeknap, nagycsoportosok búcsúztatása.

A környezettudatos szemlélet, és magatartás kialakítása érdekében fontosnak tartjuk a „zöld” jeles napok megünneplését. (Állatok világnapja, Víz világnapja, Föld napja, Madarak fák napja).

Többéves hagyományunk az **„Ovis nap”** megszervezése, amelyet minden év szeptemberének utolsó szombatjára tervezünk. Vidám, önfeledt szórakozást, délelőtti játékos, sportos elfoglaltságot nyújtva a családok számára.

Gyakran szervezünk **kirándulást, színház, múzeum, és könyvtárlátogatást**.

Nagycsoportos óvodásainknak önkormányzatunk finanszírozásában lehetőségük van részt venni szakedzők által vezetett labdás előkészítő foglalkozásokon, tartásjavító mozgásfejlesztő tornán az Angyalföldi Láng Csarnokban, és a Vasas sportpályán, vagy fedett csarnokaiban

Az idegen nyelvi csoportunkban, lehetőséget biztosítunk a német nyelvvel való ismerkedésre játékos tevékenységek közben. A német nyelv elsajátítása, tevékenységbe integrálva, természetes közegben történik, a gondozási feladatok, beszélgetések, társas, és körjátékok, éneklés, mozgás közben.

Nevelési évenként a **szülők igénye szerinti szolgáltatásokkal** lehetőséget adunk olyan délutáni önköltséges foglalkozások szervezésére is, amelyek óvodánk pedagógiai szemléletébe illeszkednek.

Működő **só szobánkban** Parajdi sóoldat párolgásával olyan – a só barlanghoz és tengeri levegőhöz hasonló – mikroklíma érhető el, amely nagymértékben javítja a légzőszervi betegségben szenvedők közérzetét, hozzájárul a jó egészségi állapotuk fenntartásához.

Óvodai „Fagyöngy” alapítványunkat azért hoztuk létre, hogy tárgyi, környezeti feltételeink további fejlesztéséhez több forrás álljon rendelkezésünkre, és szolgáltatásaink igénybevételét anyagi okok ne befolyásolják.

Célunk egy olyan óvoda működtetése, ahol a gyermek fontosnak érezheti önmagát, boldog örömteli életet élhet, jól fejlesztett képességek, és jó szokások birtokában bátran, és kíváncsisággal telve kezdheti meg iskolás éveit.

Egyesített Óvoda Pöttyös Tagóvodája

1131 Budapest. Jász u. 145.

☎ / 📠: +36(1)349-6117

e-mail: pottyos@ovoda.bp13.hu

„Pöttyös Óvoda, egy mesebeli palota...”

/ részlet a Pöttyös indulónkból /

Óvodánk a kerület egy dinamikusan fejlődő, ám forgalomtól távol eső helyén található. 2014 őszén vehettük birtokba a teljesen megújult négycsoportos óvoda épületet és udvarát, melyet már az európai normáknak megfelelően alakítottak ki.

Az intézmény akadálymentesített, ezért kerekesszékkal vagy babakocsival érkezők is könnyen használhatják. Az épületben - nevéhez méltóan - a Pöttyös motívumok több helyen és formában visszaköszönnek. Csoportszobáink tágasak, világosak, ízlésesen berendezettek, melyekhez külön öltöző és mosdóhelyiség tartozik. Kiszolgáló helyiségeink: nevelőtestületi-, torna-, fejlesztő-, logopédia-, orvosi szoba és elkülönítő, szülői fogadó, tálaló konyha. Eszközellátottságunk magas színvonalú, olyan új eszközöket használhatnak a gyermekek a mindennapi élet során, mely kreativitásukat, sokrétű fejlődésüket szolgálja. Udvarunk adottságai, játékeszközei a gyermekek mozgásigényének kielégítésére és többféle tevékenységének egyidejű szervezésére ad lehetőséget. Nagyobb része esztétikus, színes gumiburkolattal borított, mely észrevétlenül védi a gyermekek testi épségét. A nyári hűsölést kerti zuhanyzók, párapu és árnyékoló vitorlák segítik.

Feladataink megvalósítása szempontjából különös jelentőségű a közös élményekre épülő tevékenységek gyakorlása, mellyel lehetőséget biztosítunk gyermekeink számára az őket körülvevő világ rejtelmeibe bekukucskálni, minden érzékükkel azt megtapasztalni. Legfontosabb tevékenységnek a játékot tekintjük, mely által sok tapasztalatot, ismeretet szereznek a gyermekek környezetükről. A tanulási folyamatot igyekszünk játékosá, élményszerűvé tenni, tapasztalatokba ágyazni.

A környezettudatosságra, a fenntarthatóságra hangsúlyosabb figyelmet fordítunk, melynek elsajátítását a zöld szemlélet iránti elhivatottságunk segíti kialakítani a gyermekekben. Ez nem más, mint az élő és élettelen, természeti és társadalmi környezetünkkel való harmonikus együttélés- elsősorban életmód, gondolkodás-, és viselkedésmód, szokás-, és értékrendszer.

Madárbarát és Zöld Óvoda cím birtokosai vagyunk.

A már kialakított családi légkör fenntartására törekszünk, melyben a személyesebb kapcsolattartást előtérbe helyezzük - ez biztonságérzettel tölti el a hozzánk járó óvodásainkat és rajtuk keresztül szüleiket is. Ezt a családi légkört erősítik ünnepeink, hagyományaink, szervezett programjaink, melyben egyúttal az óvoda nyitottságát szorgalmazzuk.

Hagyományaink évekre nyúlnak vissza, melyeknek hangulata mindig örömmel tölti el a gyermekeket és szüleiket egyaránt. Nyitottak vagyunk a hagyományteremtésre, az innovációra, új programok bevezetésére is.

Gyermekeink óvodai életét sétákkal, kirándulásokkal, színházi- báb előadásokkal, zenés műsorokkal, különböző gyermekprogramok szervezésével, látogatásával tesszük színebbé. Önkormányzatunk által biztosított sportfoglalkozásokra visszük el óvodásainkat, térítésmentes tehetségműhely foglalkozásokat szervezünk, emellett önköltséges szolgáltatásokat is biztosítunk.

A leendő óvodásainkat szívesen látjuk a nyílt napokon, ahol betekintést nyerhetnek óvodánk életébe.

„Zöld” tevékenységeink: szelektív hulladékgyűjtés, kupak-, elektronikai-, papírgyűjtés, kertgondozás, komposztálás, madáretetés-itatás, terménybáb kiállítás, újrahasznosított anyagok felhasználása, családi „Zöld” pályázatok szervezése.

„Zöld” ünnepeink, hagyományaink:

Állatok világnapja – projekt hét

Víz világnapja – projekt hét

Föld napja – projekt hét

Madarak-fák napja

Tavaszi buszos kirándulás

Hagyományaink, ünnepeink:

Óvodánk születésnapjának megünneplése

Szüreti mulatság és táncház

Márton-napi „liba”- hét

Töklámpás felvonulás

Mikulás

Adventi készülődés: családi barkácsolás, játszódélután, Luca-napi vásár, a Nevelőtestület mesejátéka

Apák napi köszöntés

Medve-hét – projekt hét

Farsangi télüzés, táncház

Március 15-i megemlékezés

Húsvéti készülődés: locsolkodás, táncház

Anyák napi köszöntés

Évzárók, iskolába készülő óvodásaink búcsúztatása

Pöttyös nap – Gyermeknap

Egyesített Óvoda Gyöngyszem Tagóvodája

1131 Budapest, Gyöngyösi sétány 5.

☎ / 📠: +36(1) 239-4509; +36(1) 320-2667

e-mail: gyongyszem@ovoda.bp13.hu

Óvodánk Angyalföld zöld övezetében 35 éve épült. Az épület előtti sétányon gyönyörű virágoktól pompázó parkban gyönyörködhetünk. A 2015 nyarán magas színvonalon, minden igényt kielégítően felújított udvarunkon mászó fallal ellátott függeszkedő és egyensúlyozó játékok, gumiburkolatú focipályák, trambulín, Kresz pálya, Kresz táblákkal kiegészítve, párapu, ivókút, térplasztikai megoldással megépített pancsoló medencék, zuhanyozók, csúszda biztosítják a lehetőséget a gyermekek élmény-és tapasztalatszerzésére, mozgásfejlesztésre, mozgásigényének kielégítésére és a felfrissülésre.

Világos, tágas csoportszobáinkban a hagyományos korcsoportok mellett vegyes életkorú csoportokat is szervezünk.

Gyakorlati Útmutatónk a Tevékenységközpontú Óvodai Nevelés adaptációja. Lényege többirányú:

„A tevékenységközpontú óvodai nevelés a három-hét éves gyermekek szociális életképességét (életre nevelését) minden későbbi fejlődés alapjaként kezeli.

A pedagógiai célok és feladatok centrumába tudatosan az együttműködési és érintkezési képességek fejlesztését állítja, azaz kooperációra és kommunikációra kívánja képessé tenni a gyermekeket...

A gyermek minden tevékenysége révén tanul, élményein és tapasztalatain keresztül ismerkedik a külvilággal. A tapasztalatszerzés útja a játék, a játékba integrált tanulás-fejlesztés, lehetőséget biztosítunk a játékos cselekvésre ehhez sok helyszíni programot, kirándulást szervezünk.” (pl. a Facsemete Alapítvány állatkerti belépőt vásárol.)

Kiemelt nevelési területeink a játék és tanulás, a társas és közösségi tevékenység, a munka és szabadidős tevékenység. E három terület átszövi a gyermekek óvodai életét.

A játékot a tevékenységek sorában elsődleges, semmi mással nem helyettesíthető alaptevékenységnek tekintjük.

Nevelőmunkánk jellemzője a gyermekek tisztelete, jogainak érvényesítése, alapvető szükségleteinek kielégítése, nyugodt, szeretetteljes környezet biztosítása, az esélyegyenlőség megteremtése, sokoldalú fejlesztése. A gyermek fejlődéséhez és egyéni fejlettségéhez differenciáltan alkalmazkodó módszereket és eljárásokat építünk be gyakorlati munkánkba. Évenként változó létszámú sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelését is vállaljuk. Az egészséges életmódra nevelés feltételeinek megteremtését az intézmény Facsemete alapítványa is támogatja. (pl.: sporteszközök vásárlása).

A mindennap szervezett, lehetőség szerint a szabadban tartott mozgásfejlesztésen és spontán kialakult mozgásos játékokon túl az Önkormányzat által biztosított lehetőségeket is igénybe vesszük, mint pl. a labdás-és tartásjavító torna, „Vasas Kubala Akadémia” foci.

Önköltséges szolgáltatásainkat a gyermekek délután, a pihenési idő és uzsonnázás után vehetik igénybe. Jelenleg a népi-énekes játékokkal ismerkedhetnek a gyerekek a „Zenekuckó” foglalkozásokon, a labdajátékok alapjaival a „Bozsik-program” keretén belül, az összetett és zenére épített mozgás alapjaival a „4Muskétás SE” táncgyűlés óráin.

Nevelésünk folyamatába szervesen beépül a „jeles napok” és saját intézményi hagyományaink megünneplése. Ennek megfelelően a Gyöngyszem napot, a Karácsonyi vásárt, az Egészségnapot, a Gyermeknapot óvoda szinten együtt ünnepeljük a szülőkkel.

Fontosnak tartjuk, a környezeti nevelésen belül a környezettudatos szemlélet alakítását. Ennek érdekében a „zöld jeles napok” közül a hagyományteremtésként a gyermekekkel közösen az Állatok Világnapjához, a Föld Napjához, a Víz Világnapjához és a Madarak és Fák napjához kapcsolódó programokat szervezünk, melyeket élményszerűen, játékosan dolgozunk fel. Lehetőségekhez mérten ezeket a programokat a Facsemete Alapítványunk is támogatja.

A szülőkkel való szorosabb kapcsolattartás érdekében évente kétszer játszódélutánt szervezünk. Az új gyermekek részére óvodánk megismerésére, a beiratkozást megelőzően „Nyílt napok” formájában teremtünk alkalmat. Beilleszkedésük megkönnyítésére a fokozatos, az úgynevezett „Anyás beszoktatás” lehetőségét ajánljuk fel.

Az iskolával való együttműködésünk a problémamentes átmentet biztosítja a két intézmény között. Ennek érdekében közös gyermekprogramokat rendezünk, melybe lehetőség szerint bevonjuk a szülőket is. Nagycsoportosainknak a tanító nénik heti 1 órában játékos angol nyelvű foglalkozásokat tartanak óvodánkban.

Pedagógusaink és a pedagógiai munkát segítőink elhivatottak, munkájuk során arra törekednek, hogy a gyermekek szeretetben, érzelmi biztonságban, nyugodt légkörben, élményekkel gazdagodva töltsék az óvodás éveiket.

Egyesített Óvoda Csupa - Csoda Tagóvodája

1133 Budapest, Hegedűs Gyula u. 123-125

☎ / 📠: +36(1) 320-2422

e-mail: csupa-csoda@ovoda.bp13.hu

*„Keresem minden gyerek saját titkát, és azt kérdezem:
hogyan segíthetném abban, hogy önmaga
lehessen.”
(Janus Korczak)*

Aki a Dráva parknál besétál a Hegedűs Gyula utcába csak pár lépést, kell tennie, és fákkal szegélyezett utcában gyönyörűen felújított sárga-barna falú óvodánkhoz érkezik. A 7 csoportot rejtő intézményünk nem túl nagy, viszont családi hangulatával melegséggel fogadja az ide érkezőket.

Csoportszobáink mellet külön tornaszoba és a szülők összefogásából kialakított só szoba biztosítja gyerekek egészséges fejlődését.

Csodaországban találja magát, aki udvarunkra lép, melyet színes gumival öntött szigetek, műfüves és füves területek tagolnak. Árnyékolós homokozók, óriás mászóka, focipálya, fészekhinta várja a izgó-mozgó gyerek sereget, miközben óriás fák, bokrok és virágoskertek ölelik őket körül természetességükkel.

Óvodánk nevelési filozófiáját, a „Kudarc nélkül az iskolában” mottó jellemzi, mely az iskolai tanuláshoz szükséges képességek fejlesztését célozza. A nevelési céljaink meghatározásánál abból a szakmai meggyőződésből indultunk ki, hogy a prevencióra, a korai fejlődés tudatos támogatására van szükség a sikeres iskolai beilleszkedéshez, ezért kiemelten fontosnak tartjuk:

- személyiségük harmonikus fejlesztését,
- az iskolai élethez szükséges testi, szociális és értelmi, és érzelmi érettség kialakítását,
- az iskolai potenciális tanulási zavarok megelőzését.

A gyermekek fejlesztésénél figyelembe vesszük életkori és egyéni sajátosságait, eltérő fejlődési ütemüket.

A lassabban fejlődő részképességekkel rendelkező gyermekek felzárkóztatását összehangolt team munkában, az óvodapedagógusokkal, fejlesztő pedagógussal, és szükség esetén a logopédussal, a pszichológussal, és a gyógypedagógussal valósítjuk meg.

Teret biztosítunk a tehetséggondozásra is. A testnevelés foglalkozásokat osztott csoporttal tartjuk, mert ebben az optimális szervezeti keretben nagyobb lehetőség van differenciáltan foglalkozni a gyermekekkel.

Pedagógiai programunk fő törekvése, hogy a tanulási képességek és kompetenciák célzott fejlesztésével minden gyermeket lehetőségeihez mérten közvetetten felkészítsünk a zökkenőmentes iskolakezdeményezésre, az iskolai közösségbe történő beilleszkedésre.

Az óvodáskorosztály egyik legtermészetesebb megnyilvánulási formája, önérvényesítési módja a játék mellett a mozgás. Valljuk, hogy a gyermekek mozgása és játéka a fejlődésüknek, fejlesztésüknek az alapja, ezért minden csoport előterében kistornatermet alakítottunk ki, hogy az egész nap folyamán mozgásfejlesztő eszközökkel változatos mozgásformákat gyakorolhassanak.

Számtalan lehetőséget, tevékenységet, élményt biztosítunk a gyermekeknek, hogy megfelelően érzékeljék a külvilág ingereit, látásuk, hallásuk, tapintásuk, szaglásuk segítségével képesek legyenek érzékelni az azonosságokat és különbözőségeket.

Az óvodáskor másik alapvető sajátossága, mely igen meghatározó – az érzelmi biztonság alapszüksége, az érzelemvezérelt megismerés, az élmény fonalán haladó gondolkodás, ezért fontosnak tartjuk a biztonságot adó, nyugodt, szerető, elfogadó, megértő, családi légkör megteremtését. Vidám óvó nénik kreatív ötleteikkel gazdagítják a gyermekek örömteli, önfeledt mindennapi játékát.

Hagyományaink:

- Szülőkkel együtt a Csupa- Csoda óvodássá avatás, Márton napi Alapítványi bál, Karácsonyi vásár, Gyereknapi, és a nyílt ünnepeink.
- Kirándulások hegyen, völgyön, télen, nyáron, vonattal, hajóval, hátizsákkal.
- Zöld ünnepek közös tevékenységgel.
- Színház, Bábszínház és múzeumlátogatások.
- Önköltséges szolgáltatások a 4-5 és az 5-6-7 éves korosztálynak, mint korcsolyázás, foci, játékos balett, néptánc, játékos angol, nagyoknak sakk, és a kicsiknek Zenekuckó.
- Az önkormányzat jóvoltából a nagyoknak lehetősége van ingyenes úszásra és labdás tornára.

A gyermekek és a szülők elégedettségét figyelembe véve, a gyermekek érdekeit szem előtt tartva alakítjuk életünket, melyhez munkatársaink hivatásszeretete, egymás értékeinek tisztelete párosul. Alapítványunkat a gyermekekben rejlő egyéni képességek kibontakoztatása – figyelembe véve korunk igényeit is -, a sokoldalú, többféle élményt, tapasztalatot nyújtó pedagógiai lehetőségek megteremtése és azok kiaknázása, a hátrányos helyzetű gyermekek felzárkóztatása és a tehetség kibontakoztatása érdekében alakítottuk 1998-ban.

Egyesített Óvoda Gyermekkert Tagóvodája

1134 Budapest, Tüzér u. 62.

☎: +36(1) 340-3179; ☎ / 📠: +36(1) 349-7399

e-mail: gyermekkert@ovoda.bp13.hu

Óvodánk 1999 óta működik jelenlegi épületében a Tüzér és a Gidófalvy utca által határolt területen. A környező házak többsége panel épület, ahol az óvodát körülvevő nagy kert akár egy zöld sziget. Udvarunk rendezett: egy része füves, parkosított – másik része gumitéglás, amelyen csúszdák, rugós hinták, libikókák biztosítják a gyermekek mozgásfejlődését és az örömteli udvari játékot. Az épület 1978-ban épült: 2 szintes – kilenc csoport működik jelenleg, férőhelyek száma: 233. Homogén és vegyes életkorú csoportjaink egyaránt vannak.

Intézményi filozófiánk:

Óvodánkban a **környezeti nevelésnek domináns szerepe van a nevelési folyamatban**. Olyan intézmény vagyunk, amely tisztában van a **fenntarthatóság** gondolatával és problémáival. A **környezeti nevelés**, és ezen belül a **környezet védelmére nevelés**, óvodánk minden dolgozójának **szívügye**. **Személyes példamutatással** törekszünk mintát nyújtani gyermekeink számára, az elnyert „**ÖRÖKÖS Zöld Óvoda**” és a „**Madárbarát Óvoda**” cím is erre kötelez bennünket.

A környezet védelmére nevelés alap gondolatát követve: „**a minden mindennel összefügg**” elve alapján, apró, de **életre szóló szokások megalapozását** tekintjük fő feladatunknak gyermekeink nevelése érdekében.

Elérendő célunk, hogy gyermekeink:

- Érzelmileg kötődjenek az őket körülvevő természeti és társadalmi környezethez.
- Alakuljon ki környezetvédő szemléletük, erősödjön meg a helyes viselkedési minta.
- Tevőlegesen is gondozzák és védjék közvetlen környezetüket.
- Megalapozzuk az egészséges életmódra nevelés szokásait.

Ugyanakkor biztosítani szeretnénk számukra az önfeledt, kiegyensúlyozott, boldog **gyermekkort**, azzal, hogy kedvük, igényeik, elképzelésük, vágyaik szerint **játszhassanak**, szerezzenek a **játékban** olyan élményeket, tapasztalatokat, ismereteket, amelyek nélkülözhetetlenek **egész személyiségük** fejlődéséhez.

Bővítjük mozgás tapasztalataikat, fejlesztjük mozgáskészségüket.

A környezeti nevelés más nevelési területekkel való komplex összekapcsolásával is törekszünk céljaink, feladataink megvalósítására.

Programunk megvalósításába bevontuk a **szülőket** is, törekszünk arra, hogy ők is aktív részesei legyenek nevelő munkánknak. Folyamatosan részt vesznek a gyerekekkel a szelektív hulladékgyűjtésben, a hagyományok ápolásában, a „Zöld ünnepek” emlékezetes megünneplésében, az általunk szervezett családi napokon, természetbarát programokban, óvodai környezetünk szépítésében. **Mindezek erősítik a környezettudatos magatartás megalapozását, a közösségi szellemet, a családi és óvodai nevelés összhangját.**

- **Hagyományápolás:** Márton-napi őszbúcsúztató közösségi, egész napos program Gyermekkert- hét programjain való részvétel, Luca napi vásár
- **Zöld ünnepek:** Víz Világnapja, Föld napja, Madarak és Fák napja, korcsoportonkénti és közös programok, családi kirándulások szervezése.
- **Szülői faliújság** szerkesztése: egy-egy témakörön belül egy tématerv megvalósulásának dokumentálása, fényképek, gyermekek munkáinak kiállítása.

Egyesített Óvoda Vizafogó Tagóvodája

1138 Budapest, Vizafogó st. 4.

☎ / 📠: +36(1) 239-4508, 359-2831

e-mail: vizafogo@ovoda.bp13.hu

Óvodánk a Duna közelében, forgalomtól távol, csendes, nyugalmas környezetben a Vizafogó lakótelepen helyezkedik el. Megújult játszóterek, dús növényzetű pihenő parkok, bölcsőde, általános iskola szomszédságában. Udvarunk nagy alapterületű (5.400m²), tágas, felújított, füves, gumival és térkővel burkolt, fákkal, bokrokkal övezett. Homokozók, mászó vár komplexum mellett változatos játék-eszközök, futballpálya, fészekhinta, Kresz táblákkal ellátott közlekedési pálya biztosítja a gyermekek számára az önfeledt játékot. Zuhanyzók, párapapuk és ivókút nyújt felfrissülést a gyermekeknek a nyári melegben. Ezek a lehetőségek maximálisan biztosítják az óvodáskorú gyermekek mozgásigényének kielégítését. Rossz idő esetén a két nagyméretű színes gumi burkolatú fedett terasz nyújt lehetőséget a gyermekek levegőn való tartózkodására. Intézményünk nagy hangsúlyt fektet a zökkenőmentes befogadásra, az érzelmi nevelésre. A gyermekkel való

pozitív érzelmi kapcsolat mellett a szülőkkel való kapcsolattartás elmélyítésére is. A családi hangulatú, érzelmi biztonságot nyújtó csoportokban békés, derűs légkörben fejlesztjük a gyermekek személyiségét.

Programunk kiemelt feladatának tekinti:

- az egészséges életmódra nevelést, ezen belül a testi egészségvédelem a szervezett mozgásfejlesztést, a lelki egészségvédelmet, a balesetvédelemre nevelést.
- Az új szemléletű szervezett testmozgás keretében intenzív napi 20-30 perc mozgásfejlesztés valósul meg. A hatékonyságot segíti a tartásjavító torna, gyermek jóga, lúdtalp prevenció és az úszásoktatás is.
- a környezettudatos magatartás, a környezethez való pozitív érzelmi viszonyulás kialakítása, a természet szeretetére való nevelésre nagy hangsúlyt fektetünk. Ehhez hozzájárulnak az ősszel és tavasszal megvalósuló projekt hetek és a Madárbarát programunk.
- az anyanyelvi és kommunikációs nevelést, a gyermekek beszédfejlesztését, a kommunikatív képességek alapozását, a metakommunikatív eszközök folyamatos bővítését.
- a játékot, mely az egész év folyamán hangsúlyt kap a gyermekek tevékenységében és alappillére a tanulásnak.

A kiemelt feladatok a gyermekek mindennapi tevékenységét áthatják, segítik szociális kapcsolataik alakulását és az eredményes iskolakezdést is. A játékot komplex tevékenység forrásnak tekintjük, melyet tudatosan használunk fel a nevelés folyamatában célunk eléréséhez. A tanulási folyamatot játékba ágyazottan, játékos keretek között szervezzük meg. A képességfejlesztést segíti a rendelkezésünkre álló interaktív tábla, mozgáskotta, okos-kocka is, mint új fejlesztő eszközök, módszerek

Hagyományaink ápolásában több évre tekint vissza a szülőkkel való együttműködést és kapcsolatépítést segítő Vízafogó-nap (játékos sport és szórakoztató programok a családokkal) és a Madarak-fák napja alkalmával megvalósuló év végi kirándulások, élményszerző séták is. Óvodánk tagja az „Egészségesebb Óvodák Nemzeti Hálózatának” és a „Komfortos Óvoda” közösségének.

Testületünkben az óvodapedagógusok mellett fejlesztő pedagógus, két pedagógiai asszisztens és lelkes technikai dolgozók segítik a gyermekek egészséges testi, lelki, értelmi szociális fejlődését. Intézményünk az autista spektrumzavarral diagnosztizált gyermekek nevelését is ellátja. Törekszünk a szülőkkel való jó kapcsolat kialakítására, a nevelés hatékony megvalósítására. Bízunk abban, hogy az ide járó gyermekek pozitív élményekkel és széles körű ismeretanyaggal gazdagodva kezdhetik meg az iskolai tanulmányaikat.

Egyesített Óvoda Futár Tagóvodája

1131 Budapest, Futár u. 23-25.

☎ / 📠: +36(1) 349-7723

e-mail: futar@ovoda.bp13.hu

„Az a mód, ahogyan egy társadalom a gyerekeket kezeli, nemcsak törődésének és együttműködésének fokát jelzi, hanem jól tükrözi az adott társadalom igazságérzetét, jövő iránti elkötelezettségét, valamint azt is, mennyire fontos számára az eljövendő generációk emberi feltételeinek javítása.”

(Javier Peres de Cuellar ENSZ főtitkár)

Óvodánk a Béke – Tatai úti lakótelepen, található, 1988 óta működő 8 csoportos intézmény. Épületegységet alkot a mellette lévő bölcsődével, iskolával - ezzel lehetőséget nyújt az intézményekben folyó nevelés folyamatosságára is.

- Külső jellemzőit tekintve tágas, nagy alapterületű, 2011-ben teljesen felújított, modern épület
- Berendezése, tárgyi környezete kiemelten jó feltételeket nyújt a gyerekek óvodai neveléséhez, az óvodás évek kellemes eltöltéséhez
- Az épülethez jól felszerelt, hatalmas alapterületű, kertes udvar tartozik, teljes zöld növényzettel /több, mint 50 fa, sokféle növényzet/, kiépített KRESZ-parkkal, mely biztosítja a gyerekek egészséges fejlődését, tartalmas időtöltését a szabad levegőn.

Az óvodánkban folyó nevelőmunkát alapvetően meghatározza, hogy az óvónők többsége régóta dolgozik együtt, így a jól összeszokott testület képes a hozzánk járó gyerekek színvonalas nevelésére. Nevelőtestületünk 17 fős, az egyéb munkakörben foglalkoztatottak létszáma 13 fő.

Az óvodánkban folyó nevelés az „Életre szóló ajándék” szellemében folyik, mely a gyerekek tevékenységének folyamatos és változatos biztosítására, a rendszeres tapasztalatszerzésre épül.

Nevelési céljaink

Óvodai nevelésünk célja az óvodáskorú gyermekek életkori és egyéni sajátosságainak, eltérő fejlődési ütemének, érési jellemzőinek szem előtt tartásával:

- a sokoldalú, harmonikus személyiségfejlesztés, a sikeres iskolai beilleszkedéshez szükséges testi, lelki és szociális érettség elérésének támogatása
- a gyermekek környezettudatos szemléletének és magatartásának megalapozása
- a különleges gondozást igénylő, lassabban fejlődő, lemaradó, hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű, beilleszkedési, magatartási és tanulási zavarral küzdő, speciális nevelési igényű gyermekek fejlesztése, integrált nevelése, esélyegyenlőségük biztosítása
- a hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekei részére az önazonosság megőrzésének, ápolásának, erősítésének biztosítása, társadalmi integrációjuk elősegítése, az emberi jogok és az alapvető szabadságjogok védelme.

Nevelésünk alapját a gyermeki személyiség tiszteletben tartása, a szabad játéktevékenység elsődlegességének biztosítása és a változatos tevékenységi formák fenntartása jellemzi.

Ünnepeink, hagyományaink, sajátosságaink

Ü N N E P E K	A gyerekek születésnapjának megünneplése folyamatosan	
	Szeptember	Ünnepség a csoportokban – újra együtt az oviban
	December	Mikulás – közös és csoportokban zajló ünnep
		Advent – közös és csoportokban zajló ünnep karácsonyváró programokkal
	Január	Újévi köszöntő – csoportos ünnep
	Február	Farsang – közös és csoportban zajló ünnep
	Március 15.	Valamennyien (gyerek-felnőtt) ünnepi ruhával, kokárda kitűzésével jelezzük az ünnepet--közös és csoportban zajló ünnep Nagycsoportban életkornak megfelelő megemlékezés zajlik.
	Április	Húsvét – csoportban zajló ünnep Föld napja--családi pályázat,a Föld napján akadályverseny, a rendezvénysorozat lezárása közös ünnepséggel
	Május	Anyák napja – ajándékkészítés, köszöntések
	Május	Gyereknapi
H A G Y O M Á N Y O K	Június első hete	Évet záró – nagycsoportokban zajló program
	Havi rendszerességű programok	Bábelőadás, zenei előadás, egyéb előadások az óvodában
	Szakmai napok	Az óvodában folyó nevelőmunka bemutatása
	November	Alapítványi játszónap
	Nyílt napok áprilisban	Az óvoda bemutatása az óvodai előjegyzéseket megelőzően
	Május, Október	Közös óvodai kirándulás

Egyesített Óvoda Madarász Viktor Tagóvodája

1131 Bp., Madarász Viktor u. 3.

☎ / 📠: +36(1)/3408 040

e-mail: madaraszviktor@ovoda.bp13.hu

1958-ban épült óvodánk a forgalomtól elzárt, csendes környezetben helyezkedik el a Rákos – patak közelében.

2013-ban a XIII. kerületi Önkormányzati beruházásnak és

Európai Unió pályázati pénztámogatásnak köszönhetően tagóvodánkat csodálatosan felújították és bővítették plusz 2 csoporttal, így mostanra 8 csoportban fogadjuk kerületünk gyermekeit.

Az épület minden részletében kielégíti a legkorszerűbb igényeket építészeti és működtetés tekintve is. Óvodai nevelésünk sajátossága: „nevelés a művészetek eszközeivel”. Intézményünk 2002. január 1-től Madarász Viktor festőművész nevét vette fel.

Tevékenységünkben **fő hangsúlyt – a művészeti nevelés** változatos eszközeinek alkalmazásával az **erkölcsi – esztétikai – intellektuális érzelmek fejlesztésére** fordítjuk.

Tudjuk, hogy minden gyermek a saját képességrendszerének figyelembevételével nevelhető, fejleszthető. Neveli, fejleszt a gyermekek társkapcsolatait az óvoda összes dolgozója, ezért tetteinkkel sugározzuk a feltétel nélküli szeretetet, s azt, hogy: „*Tisztellek Téged, fontos vagy nekem, csakis Rád figyelek, és segítek Neked, ha szükséged van a segítségemre.*”

Óvodai nevelőmunkánk magában foglalja a hazai óvodai gyakorlat legjobb tapasztalatait azért, hogy a tradicionális értékeket megőrizze.

Óvodásainkat okos szeretetben, érzelmi biztonságban, humorral teli szabad légkörben, sok szép művészeti élményt biztosítva neveljük. Felhasználjuk a vers, a mese, a dramatikus játékok, a drámajáték, az ének, énekes játékok, zenehallgatás, a rajz, mintázás, kézimunka léleknevelő erejét, és gyakran eljuttatjuk a gyermekeket az „AH” élményig.

Alapvető tevékenységükben, a játékban kiteljesedik az együttműködési készségük, az empátikusságuk. Társas kapcsolataikban elfogadják a különbözőségeket, szolidárisak a társaikkal. A természeti és társadalmi környezetük értékeit képesek rácsodálkozással felfedezni. Az élmények közös feldolgozását támogató légkörben, a gyermekek be- és elfogadók. Ha mindezt az óvodában megkapja, kialakul az óvodás tartása, önállóvá, nyugodttá és kiegyensúlyozottá válik. Tud nevetni, felfedezni, csodálkozni.

Alapelveink kiindulási pontjai

- Szeretetteljes, biztonságérzetet adó, érzelem gazdag óvoda megteremtése, ahol a gyermekközpontság úgy jelenik meg, hogy gyermeki tartást, önállóságot, s ebből az önállóságból fakadó egészséges öntudatot, kibontakozási és önmegvalósítási lehetőséget ad a gyermeknek.
- A gyermeki személyiség fejlesztése az egyéni szükségletek figyelembevételével a kölcsönös bizalmon, és a másság és az eltérő ütemben fejlődő gyermekek elfogadásán alapuló partneri kapcsolat kialakításában valósul meg.
- A nevelésünk hatékonyságát a támogatói attitűd jegyében a bátorító pedagógia alapelvei mentén érvényesítjük, külön hangsúlyozva az emberi méltóság, a gyermeki jogok tiszteletben tartását.
- Az egyéni, mikro csoportos szervezeti formában, a tanulási kudarcot leküzdeni segítő tevékenységekben, a projekt tanulási módszer alkalmazásával a gyermek fejlődési üteméhez illeszkedő, differenciált fejlesztés valósul meg.
- Minden gyermek megismeri a testi, lelki, szellemi értékeit, érzékeli hiányosságait, melyekkel lelki feszültség nélkül szembesül.

Tevékenységeink:

Hagyományőrzés, népszokások beépítése a népművészet formanyelvén fogant verssel, mesével, énekes játékkal. Minden jeles napot egy hosszabb előkészület vezet be, amelyhez a gyerekek kíváncsiságát figyelembe véve folyamatosan változatos tevékenységet biztosítunk. A hagyományok ápolása közben történő együttjátzás, tervezgetés, együttműködés örömtelivé, izgalmassá teszi a várakozás időszakát.

Játék, játékba integrált tanulás

A belülről indított és vezérelt játéktevékenység célja a gyermekek szabad képzetársításának elősegítése. A játékba integrált tanulás azt jelenti, hogy az óvónő által kezdeményezett tevékenységek a játékidőben zajlanak úgy, hogy azt előtte az óvodapedagógus tudatosan tervezi.

Projektrendszerben működik a *verselés, mesélés a külső világ tevékeny megismerése* tevékenységek.

A *mese* megszerettetését az óvónők gonddal összeállított ceremóniája teszi varázslatossá. A mese többszöri átéléséhez kéthetes feldolgozási ciklust alkalmazunk. Az első hét a mesélés, a befogadás, a második pedig a mese feldolgozásának a hete, amikor a gyermekek eljátszhatják a mesét a különböző mesealakok megjelenítésével. A *versek* mondogatása tevékenykedés

közben, egyénileg történik, a szép hangsúlyos versmondás érdekében. Csoportos versmondást ritmusos lüktetésű mondókáknál, verseknél alkalmazunk.

A külső világ megismerése tevékenység éves projektjeit évszakokra bontjuk és két - három hetet szánunk egy-egy projekt feldolgozására. A jeles napok, ünnepek, évszaki kiállítások és koncertek is helyet kapnak témaköreinkben. Az élményszerző tapasztalatokat kis - vagy mikro csoportosan szervezzük meg.

Az ének, zene, énekes játék, gyermektánc tevékenység során óvodai életünket úgy alakítjuk, hogy a gyermekek minél több zenei élményhez juthassanak. A zenei anyagot, amelyeket ünnepkörökhöz és évszakokhoz kapcsolva állítunk össze, úgy válogatjuk ki, hogy azok igényesek, művészi értékűek legyenek.

A közös énekes játéktevékenységek hangulatát nem bontjuk meg zenei képességfejlesztő játékokkal – a fejlesztés mikro csoportokban történik sok-sok egyéni feladatadással.

A zene hallgatásának nagy jelentősége van: a nap bármely szakába, spontán, helyzetektől függően különböző tevékenységekhez kapcsolódva beépülhetnek. Évszakonként hangversenyeket szervezünk, ahol rövid klasszikus és népi zeneművekkel, hangszerekkel ismerkedhetnek gyermekeink.

A rajzolás, mintázás, kézimunka, mint a művészetek egyik eszköze sokszínű nevelési terület, magába foglalja a képalakítást, a plasztikai munkát, az építést, a környezetalakítást és a műalkotásokkal való találkozást. Ez a tevékenység is tudatosan irányított, kötetlen és mikro csoportos. Évszakonként kiállításokat rendezünk, ovi-galériában gyönyörködhetnek gyermekeink.

A mozgás, mozgásos játékok, zenés mozgásos percek tevékenységek és a mindennapi kocogás, futás megszervezésével változatos szervezeti kereteket biztosítunk a gyermekek mozgásának gazdagításához, a gyermekek mozgásigényének kielégítéséhez.

Tehetséggondozó munkánk

Az ízlésformálás megjelenik mindennapjainkban, a természetben, tárgyi, társadalmi környezetben egyaránt. A művészeti műhelyekben az 5. életévüket betöltött gyerekek vesznek részt kiscsoportos formában.

Nevelőtestületünk minden tagja elfogadta azt az alaptételt, hogy: MINDEN GYERMEK TEHETSÉGES VALAMIBEN! Ez az alapja a tehetséggondozói tevékenységünknek. A tehetség már korai gyermekkorban megmutatkozhat: mint lehetőség! A művészeti műhelyekben az 5. életévüket betöltött gyerekek vesznek részt kiscsoportos formában.

Közös célkitűzéssel, biztatással, bizalomelőleggel, a gyermekbe vetett hittel, bátorítással, közösen elfogadott határok betartásával, meg tudjuk sokszorozni a gyermek tenni akarását, tettekézségét. Ez a nevelési szemlélet kiváló alapot biztosít a tehetséggondozáshoz.

„Ha fölgyújtjuk a gyermekben a veleszületett szikrát, azzal mindig olyan magaslatok felé nyitunk utat, amelyenről álmodni sem mertünk volna.”

Kristine Barnett

Egyesített Óvoda Ákombákom Tagóvodája

1133 Budapest, Visegrádi köz 4.

☎ / 📠: +36(1)/ 239- 16-72, Fax:239-16-99

E-mail: akombakom@ovoda.bp13.hu

Mottónk: "Én azt hiszem, gyereket csak úgy lehet nevelni, ha az ember megtiszteli azzal, hogy komolyan veszi." /Szabó Magda /

Óvodánk három csoportos, teljesen új építésű óvoda. A XIII. kerület egy csendes, forgalomtól elzárt területén helyezkedik el, az épület alsó szintjén, működésében is elkülönülve, található a Mini manó bölcsőde.

Három, osztatlan életkorú csoportunk az emeleti szobákat használja, melyek mindegyike külön öltöző és mosdó résszel rendelkezik. Büszkék vagyunk a színes, tágas, világos, modern, jó ízléssel berendezett, minden igényt kielégítő intézményünkre. A földszinten 60 m²-es, jól felszerelt tornaszobánk van, de külön helyet kapott az épületben a logopédia és fejlesztő pedagógus szobája, egy szülői fogadó, és az orvosi szoba is. Könyvtárt rendeztünk be a gyermekek számára a szülői fogadóban.

Csoportszobáinkat terasz köti össze, ezek a csoportokból is megközelíthetőek, különböző tevékenységekre használjuk őket: testmozgásra, barkácsolásra, időjárás megfigyelésre, csoportszoba terének kibővítésére. Udvarunk többféle mozgásra ad lehetőséget a 3-7 éves korosztálynak. Ugyanakkor lehetőségük van a gyerekeknek elmélyült tevékenykedésre: homokozásra, szerepjátékokra is. Tavasztól, jó idő esetén életünk nagy része az udvaron, szabadlevegőn zajlik és hűsítő zuhanyozásra is lehetőségünk van.

Az udvari játékidőt nagyon fontosnak tarjuk, állandóan folyamatosan bővítjük játékeszközeinket vizezős játékokkal, rollerekkel, futóbiciklikkel...

Közvetlen környezetünk változásainak megfigyelésére, a környezet védelmére, szeretetére nevelésben is nagy szerepe van az udvarnak: rendjének fenntartásában, növények, állatok védelmében az ide járó gyermekek is részt vesznek. A fákra kihelyezett etetőket, odúkat együtt tartjuk rendben, ősszel a faleveleket gereblyézzük, gyűjtjük, tavasszal virágokat ültetünk, öntözünk. Madárbarát óvoda és Zöld óvoda címmel rendelkezünk. A felnőttek által nyújtott mintával, irányítással alakítjuk ki a gyermekekben, az élőlények iránti gondoskodást, gondozást. Minden csoportban akváriumot helyeztünk el, az óvoda folyosóján, kalitkában tartott pintyeket felváltva gondozzák a csoportok.

Nálunk családi hangulatban, egymást és a felnőtteket jól ismerve, nevelkednek a gyermekek. Kéréseikkel, gondjaikkal bárkihez bizalommal fordulhatnak. Sok közös programot szervezünk, hogy az óvodai közösséget erősítsük.

Óvodánk sajátos hagyományai: Örökbefogadó-hét, Óvodánk születésnapja, Márton napi lámpás felvonulás, Luca napi kézműveskedés, Lélekmelegítő délután, Jóságfa állítás, Tavaszi családi nap. Óvodapedagógusaink délutánonként tehetséggondozó foglalkozásokat tartanak: Pattogó-torna, Varázsmese, és Drámapedagógia területeken.

Valljuk, hogy környezetünk védelme, a környezet fennhatósága nagyon fontos feladat. Óvodás korban számos lehetőség nyílik arra, hogy a gyermekek észrevegyék, megtapasztalják: ők is sokat tehetnek környezetükért. Ezért óvodánkban cél a környezettudatos nevelés. Szelektíven gyűjtjük a csoportokban a szemetet: a papírt, a műanyag palackot és a használt elemeket. Létrehoztuk az ÖKOMBÁKOM Közhasznú Alapítványt, ezen tevékenységeink támogatására.

Tagóvodánk sajátos nevelési céljai:

- Környezetért felelős életvitel megalapozása (Sasoló ovi foglalkozások Zoo pedagógussal, Madárbarát óvodakert, Zöld óvoda díja, kirándulások-alkalmi séták, megfigyelések szervezése).
- Anyanyelvi és mozgásfejlesztés előtérbe helyezése (Mozgáskotta módszer, Varázsjátékok, Okoskocka eszköz).
- Közösségi nevelés kihangsúlyozása (közös programok, hagyományok, azonos értékrend, átjárhatóság, fontos emberi értékek, készségek elsajátítása mindennapi tevékenységekben a játék, a báb és drámapedagógiai eszközeivel, családok bevonása belső pályázatokon való részvétellel).

A kedvező személyi és tárgyi feltételek mellett nap, mint nap új és új feladatokkal találkozunk, amelyeknek a megoldására készen áll a csapatunk.

Egyesített Óvoda Pitypang Tagóvodája

1139 Budapest, Országbíró utca 10.

☎ / 📠: +36(1)/ 330- 71-53, +36(1)/ 330- 06-67,

E-mail: pitypang@ovoda.bp13.hu

„Az a feladatunk, hogy a gyermek környezetében olyan hatást fejtsünk ki, hogy egészen a gondolatokba és érzületekbe menően a jót, az igazat, a szépet és a bölcsét utánozó lényé lehessen.”

/ Rudolf Steiner /

Intézményünk, Budapest Főváros XIII. kerület Egyesített Óvoda Pitypang Tagóvodájaként 2010 októberében nyitotta meg kapuját, egy könnyen megközelíthető, ugyanakkor a forgalomtól távol eső helyen zöldövezetben, lakótelepi környezetben. Az épület két szárnyban, illetve két szinten működik, 15 gyermekcsoporttal. A sokszínű udvari életet környezetbarát játszóudvar biztosítja, megőrizve a természet formavilágát, gazdag játékszínteret biztosít óvodásaink számára.

Arra törekszünk, hogy a hozzánk érkező gyerekek biztonságos, szeretetteljes, barátságos környezetben nevelkedjenek. Nevelőmunkánk fontos feladatának tartjuk **az egészséges életmódra nevelést**, amely a gyermekek testi, lelki szükségleteinek kielégítését jelenti számunkra. Törekszünk arra, hogy a modern egészségfejlesztés szemléletét valósítsuk meg, mely a testi egészség megőrzése mellett, a lelki egészség, szociális kapcsolatok harmóniáját is magába foglalja:

- A **testi egészség** területén belül a gondozás, ápolás, edzés, mozgásfejlesztés mellett nagyobb hangsúlyt fektetünk a korszerű táplálkozásra is.
- A **lelki egészség** megőrzésén belül az értelmi fejlesztés mellett, az érzelmi biztonság megteremtése és a harmonikus személyiség fejlesztése a célunk.
- A **közösségi kapcsolatok harmóniáját**, a közösségi élet-, a társas kapcsolatok sokszínű megtapasztalásán keresztül kívánjuk elérni.

A környezeti neveléssel is kiemelten foglalkozunk. A természet megismerésére, tiszteletére neveléssel, a környezetvédő magatartásformák és attitűd megalapozásával 2014 – ben óvodánk elnyerte a „**Zöld óvoda**” címet. Célunk az „**Örökös Zöld óvoda**” cím elnyerése.

Feladataink megvalósítása érdekében alkalmazzuk a **művészetek eszközeit**, amellyel módot adunk a gyerekeknek, hogy érzelmeiket, közösségi élményeiket a zenén, mesén, drámajátékokon keresztül élhessék meg, és ábrázoló tevékenységekkel fejezhessék ki.

Kiemelt szerepet tulajdonítunk a **családokkal való partneri együttműködés** kialakításának, a közös együtt-gondolkodásnak, melynek érdekében igyekszünk minél több családi programot biztosítani a hozzánk járó gyermekek és családjaik számára. Több éve hagyományunk a „**Pitypang nap**” megszervezése minden év májusában, mellyel vidám, szórakoztató, játékos programot nyújtunk a családok számára.

Óvodánk alapítványa, a **Pitypang Tagóvoda fejlesztéséért Alapítványt** 2014 óta működtetjük.

2012 óta **autizmus spektrumzavarral** küzdő gyermekek befogadó intézménye vagyunk.

Célunk a sajátos nevelési igényű gyermekek beilleszkedésének, személyiségfejlődésének, esélyegyenlőségének előmozdítása. A gyermek állapotának megfelelő segítséget kapjon képességei, készségei kibontakoztatásához, személyiségének védelméhez, fejlesztéséhez.

Angol – magyar kétnyelvű program

Óvodánk 6 gyermekcsoporttal működő szárnyában 2011 szeptemberétől indult el az angol – magyar kétnyelvű program. Ennek keretében minden óvodai csoportban egy angol anyanyelv pedagógus is bekapcsolódik a nevelőmunkába, aki minden nap 8.00 és 13. 00 óra között kizárólag angol nyelven kommunikál a gyermekekkel a magyar óvodapedagógusok jelenlétében és szakmai irányítása mellett. Az óvodában a kommunikáció naponta több órán keresztül a célnyelven is történik. **A pedagógiai program megvalósulásáért a magyar óvodapedagógusok felelősek**, azonban a magyar és angol pedagógusok összehangolt munkája létfontosságú a program sikeréhez.